

ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นายพสุชา อัจฉรงค์

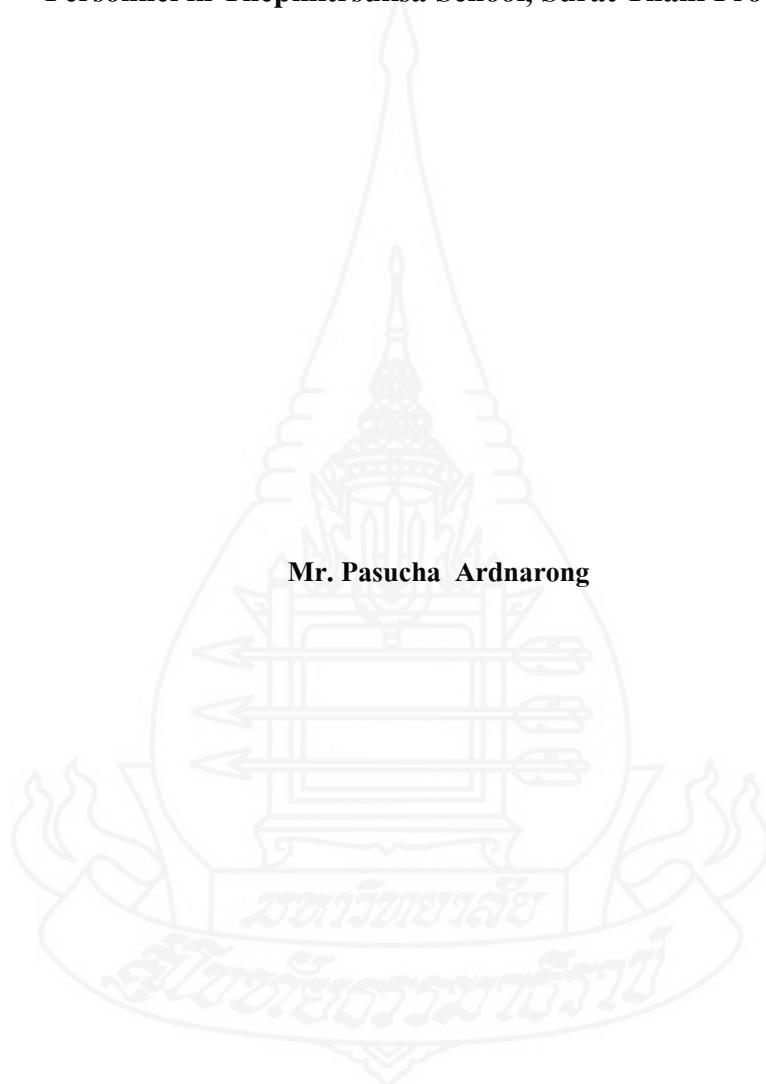

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Needs for Learning Environment Management of Teachers and Education
Personnel in Thepmitsuksa School, Surat Thani Province**

Mr. Pasucha Ardnarong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Technology and Communications

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครู
และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อและนามสกุล นายพสุชา อัจฉรงค์

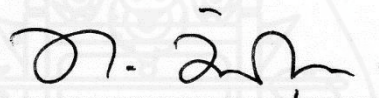
แขนงวิชา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

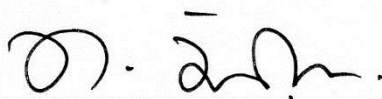
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศันสนีย์ สังสรค่อนันต์)

(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากร

ทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้ศึกษา นายพสุชา อัจฉรงค์ รหัสนักศึกษ 2572700728

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 231 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ดังนี้ (1) ความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน (2) ความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการให้ส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น และต้องการให้มีครูและบุคลากรทางการศึกษาแนะแนวแนะแนวทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน และ (3) ความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล

คำสำคัญ ความต้องการ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา

Independent Study title: The Needs for Learning Environment Management of Teachers and Education Personnel in Thepmitrsuksa School, Surat Thani Province

Author: Mr. Phasucha Artnarong; **ID:** 2572700728;

Degree: Master of Education (Educational Technology and Communications);

Independent Study advisor: Dr. Taweewat Watthanakuljaroen, Associate Professor;

Academic year: 2013

Abstract

The objective of this research was to study the needs for learning environment management of teachers and education personnel in Thepmitrsuksa School, Surat Thani Province.

The research population consisted of 231 teachers and education personnel working at the early childhood education to upper secondary education levels during the first semester of the 2016 academic year in Thepmitrsuksa School, Surat Thani province. The employed research instrument was a questionnaire on the needs for learning environment management of teachers and education personnel in Thepmitrsuksa School, Surat Thani province. Statistics for data analysis were the percentage, mean, and standard deviation.

Research findings showed that the overall need for learning environment management of teachers and education personnel in Thepmitrsuksa School, Surat Thani province was at the high level. When the needs for specific aspects of educational technology were considered, it was found that the needs in all of the three aspects were also at the high level, which could be specified as follows: (1) in the aspect of physical environment management, the teachers and education personnel had the need for classrooms with the size appropriate for the number of students in each class; the need for places to keep educational materials and equipment; and the need for computer laboratories sufficient for the number of students; (2) in the aspect of mental environment management, the teachers and education personnel had the need for the school to promote work advancement and job security; the school should promote and support students who have outstanding learning outcomes and who have good behavior records; and the need for having guidance teachers and education personnel to provide guidance on further study appropriate to the ability of students; and (3) in the aspect of social environment management, the teacher and education personnel had the need for the school to promote and develop teachers, education personnel and students to participate in the production and uses of various learning media; to promote team working; and to encourage the teachers and education personnel to cooperate with the parents in reasonably solving behavioral problems of the students.

Keywords: Needs, Learning environment, Teacher, Education personnel, Thepmitrsuksa School

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ ในการให้คำแนะนำและติดตามการทำวิจัย นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จ เรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศันสนีย์ สังสรรค์อนันต์ กรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ที่ได้เสนอแนะในการปรับปรุงงานให้เสร็จสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม อาจารย์ ดร.วราภรณ์ สีนถาวร และอาจารย์ ดร.สุนันทา พิมพ์หนู ที่ได้ให้ความกรุณา ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ให้คำปรึกษา ชี้แนะ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยดี

ขอบพระคุณผู้บริหาร และคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอุปถัมภ์วิทยายนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ให้ความร่วมมือในการทดสอบแบบสอบถาม

ขอบพระคุณผู้บริหาร และคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือในตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์แขนงวิชาการวิจัยเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อนักศึกษาและผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องในการทำวิจัยครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการทำวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณ แต่บิดามารดาผู้มีพระคุณและคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

พสุชา อาจนรงค์

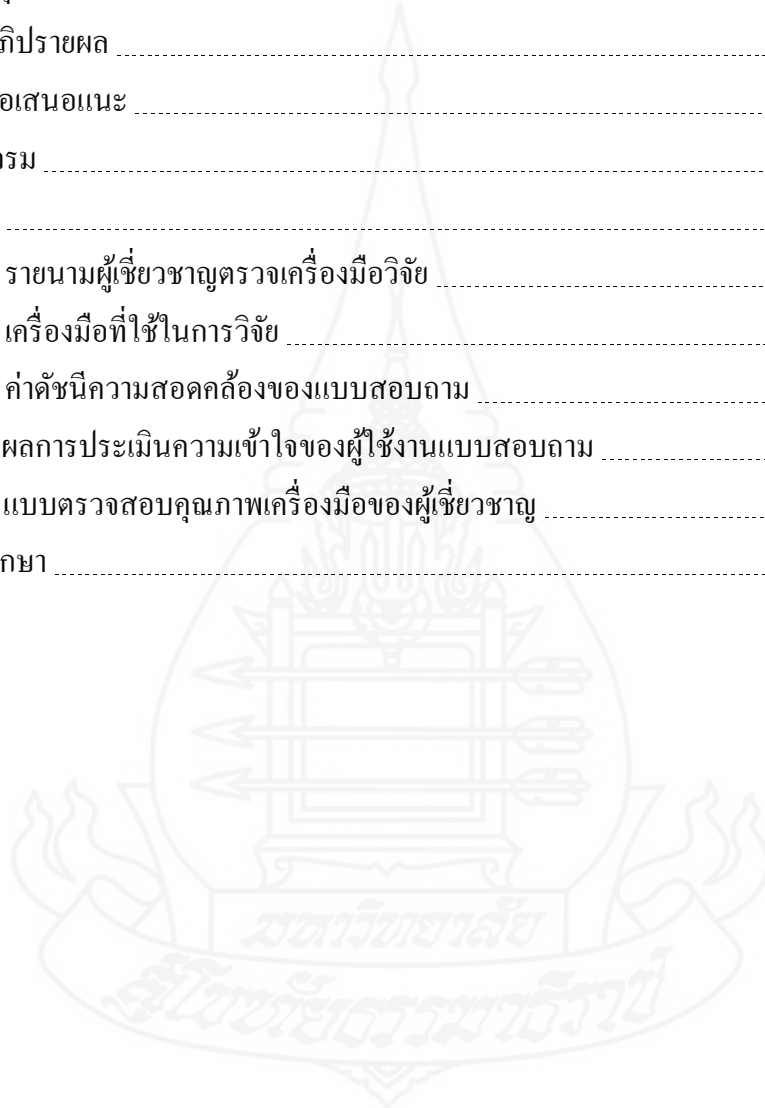
ตุลาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	8
ขอบเขตของการศึกษา	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่ได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
สภาพแวดล้อมทางการเรียน	11
การจัดการศึกษา	45
ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	66
ประชากร	66
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	72
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและ บุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัด สุราษฎร์ธานี	75
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	87

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
สรุปการวิจัย	90
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	103
ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย	105
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
ค ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	117
ง ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม	129
จ แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ	132
ประวัติผู้ศึกษา	143

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	72
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	75
ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ.....	76
ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน.....	77
ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน.....	78
ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน.....	79
ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ.....	80
ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ.....	81
ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน.....	82
ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน.....	83
ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม.....	84
ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม.....	85
ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัด
สภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา
กับผู้ปกครองและชุมชน..... 87

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ ซึ่งขอบข่ายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไม่ได้จำกัดอยู่แต่เพียงในห้องเรียนหรือในบริเวณโรงเรียนแต่หมายถึงทุกสิ่งอย่างที่ถูกรอบตัวของผู้เรียน ทั้งสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยมอบหมายให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีหน้าที่ในการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ดังมีปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 24 (5) ซึ่งกำหนดไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2542, น. 8) ซึ่งที่ผ่านมากครูและบุคลากรทางการศึกษาก็สามารถปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้เป็นอย่างดี

ในปัจจุบันกระแสการปฏิรูปการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนบทบาทของครูและบุคลากรทางการศึกษาจากผู้สอนไปเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับการเรียนรู้ ให้เท่าทันยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งนี้ต้องพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เข้ามามีบทบาทอย่างมากในวงการศึกษทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดเวลา นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในอนาคตยังต้องมีความรู้จริงในเรื่องที่สอน และต้องมีเทคนิควิธีการให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ รวมทั้งจัดกิจกรรมเชื่อมโยงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก ฝึกให้นักเรียนทำงานเป็นทีม เป็นนักร้องแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และแสดงออกซึ่งความรักและความห่วงใยต่อนักเรียน (สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์, 2557, น. 195) จะเห็นได้ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีภาระขอบข่ายในการทำงานที่ค่อนข้างกว้างครอบคลุม

ทั้งทางด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเต็มที่ตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้สามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ได้อย่างมีคุณภาพบรรจุอุดมมุ่งหมายตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป

1.1 สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ กล่าวคือ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ว่า บทบาทของผู้สอนคือ (4) จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และ (5) จัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรม นำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีที่เหมาะสม มาประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, น. 26) จะเห็นได้ว่ามีความมุ่งหวังให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเกี่ยวข้องกับการกำหนดขนาดและที่ตั้งของห้องเรียนที่มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน ความเหมาะสมของอุณหภูมิในห้องเรียน การจัดเก้าอี้และโต๊ะเรียนเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและกิจกรรมการเรียน การจัดกระดานนิเทศเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม คำนึงถึงหลักการจัดวางและประโยชน์จากการใช้กระดานนิเทศ ตำแหน่งโต๊ะครูและบุคลากรทางการศึกษาให้อยู่ในตำแหน่งที่อำนวยความสะดวกโดยยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดมุมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน การจัดศูนย์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเลือกหยิบมาเรียนได้ตามความสนใจและความต้องการ การจัดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งอำนวยความสะดวกมีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อน พบปะพูดคุยและทำกิจกรรมร่วมกัน

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ กล่าวคือ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 1 จรรยาบรรณต่อตนเองกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาด้านอาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิชาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ หมวด 3 จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการกำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการ ตามหน้าที่โดยเสมอหน้า ต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ (คุรุสภา, 2556, น. 73-47) จะเห็นได้ว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้จัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาบุคลิกภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรมีบุคลิกภาพที่น่าเคารพ ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ พุดจาไพเราะอ่อนหวาน เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีอารมณ์ที่ดี ให้ความสนใจถามสารทุกข์สุขใน

ครอบครัวหรือในเรื่องการเรียน มีความเป็นกันเองกับนักเรียน การเปิดใจรับฟังนักเรียน และความเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจนักเรียนที่มีความแตกต่างกันและพยายามช่วยเหลือนักเรียนให้ดีที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือ ข้อบังคับครูสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 หมวด 4 จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ กำหนดให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาพึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ หมวด 5 จรรยาบรรณต่อสังคม กำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ครูสภา, 2556, น. 74) ดังนั้นในการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องศึกษาสภาพทางครอบครัวในเรื่องฐานะ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว อาชีพของบิดามารดา ความเชื่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต การอบรมเลี้ยงดู มีการกำหนดกฎระเบียบเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของนักเรียน ส่งเสริมและอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษาคนอื่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับเจ้าหน้าที่ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้บริหาร ความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครอง และความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับชุมชน

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมกายภาพ กล่าวคือ โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดคือ ห้องเรียนที่มีพื้นที่ 48 ตารางเมตร ด้วยจำนวนนักเรียนที่มีมากกว่า 4,000 คน ทำให้จำนวนนักเรียนเฉลี่ยในแต่ละห้องประมาณ 50 คน ทางโรงเรียนได้จัดให้แต่ละห้องเรียนมีเครื่องฉายภาพโปรเจคเตอร์ เครื่องขยายเสียงในห้องเรียนและอุปกรณ์เชื่อมต่อกับคอมพิวเตอร์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน สถานที่และบริเวณที่ตั้ง โรงเรียนมีลักษณะกว้างขวางและเหมาะสมพอแก่กิจการของโรงเรียน ไม่ขัดต่อสุขลักษณะหรืออนามัยของนักเรียน การคมนาคมสะดวก ตั้งอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีไม่อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรมที่อาจเกิดภัยอันตรายใด ๆ ห้องเรียนห้องประกอบ มีแสงสว่างพอเพียงและมีระบบถ่ายเทอากาศที่ถูกสุขลักษณะและมีการจัดมุมต่าง ๆ เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ กล่าวคือ โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นโรงเรียนเอกชนคาทอลิกขนาดใหญ่มีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 231 คน เพื่อการจัดการเรียนการสอนมุ่งอบรมสั่งสอนทางด้านวิชาการพร้อม กับพัฒนาตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน โรงเรียนคาทอลิกมีลักษณะเฉพาะ คือ สร้างโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งความรักและมิตรภาพ ตามหลักปรัชญาของโรงเรียนคือ ความรู้ คู่คุณธรรม นำสังคมโดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่าง ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนให้ทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำชั้นเอาใจใส่ ติดตาม ทำความรู้จักกับนักเรียน และฝึกให้นักเรียนรู้จักบังคับตัวเอง มีระเบียบวินัย โดยถือว่า การบังคับตัวเองนั้น จะนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือ โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ให้โรงเรียนเป็นสนามแห่งการเรียนรู้ จัดกิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา มีการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อฝึกการทำงานร่วมกันเป็นทีม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน และครูและบุคลากรทางการศึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษาอื่น

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ กล่าวคือ ด้วยจำนวนนักเรียนที่มากทำให้มีปัญหาในการจัดการในห้องเรียนซึ่งมีพื้นที่จำกัดไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมหรือจัดมุมต่าง ๆ การดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทำได้ยากเนื่องจากพื้นที่มีจำกัด อีกทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จึงยึดเอาแนวการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เคยทำมาแต่ในอดีต มิได้ปรับให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนในยุคปัจจุบัน ส่งผลให้ผู้เรียนขาดความรู้ที่เชื่อมโยงสภาพแวดล้อมและสื่อการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ผ่านมานับว่าไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ กล่าวคือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีภาระงานค่อนข้างมากมีคาบสอนโดยเฉลี่ยประมาณคนละ 20 -22 คาบต่อสัปดาห์ หรือสอนประมาณ 4 - 5 คาบ ต่อวัน นอกเหนือจากหน้าที่สอนยังมีหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหน้าที่จากกลุ่มบริหารงานของโรงเรียน อีกทั้งด้วยพื้นฐานทางฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มี

ฐานะไม่คืนัก รายได้หลักจากอาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาเอกชนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับครูและบุคลากรทางการศึกษารัฐบาล ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากต้องทำงานเสริม เช่น สอนพิเศษ หรือรับเด็กประจำที่บ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ยังคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเทพมิตรศึกษายังมีความหลากหลายทางด้านอายุค่อนข้างมากมีทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เพิ่งจบใหม่ไปจนถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาวัยเกษียณ ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิด รูปแบบการทำงาน การเปิดรับวิทยาการใหม่ ๆ ทำให้มีความยากลำบากในการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นเก่ากับครูและบุคลากรทางการศึกษารุ่นใหม่มีความแตกต่างกันทำให้การปฏิบัติต่อนักเรียนมีความแตกต่างกัน ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกชอบและไม่ชอบครูและบุคลากรทางการศึกษาบางคนส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนที่บางวิชาเด็กไม่สนใจเรียนเพราะไม่ชอบบุคลิกหรือวิธีการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือ นักเรียนของโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างอำเภอและต่างจังหวัดเดินทางมาเรียนด้วยรถรับส่งนักเรียน บางส่วนอยู่หอพักครูและบุคลากรทางการศึกษา และอีกส่วนเช่าบ้านพักอยู่เองตามลำพังทำให้ขาดความต่อเนื่องในการประสานกับผู้ปกครองในการจัดการกับปัญหาหาของนักเรียน เนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมือกับ โรงเรียน ตัวแทนผู้ปกครองที่ได้รับคัดเลือกให้ประสานงานกับทางโรงเรียนมักเป็นกลุ่มคนที่คุ้นเคยกันกับทางโรงเรียน ทำให้ไม่ได้สะท้อนความต้องการของคนกลุ่มใหญ่ อีกทั้งยังไม่มีการนำเอาตัวแทนจากท้องถิ่นที่เป็นผู้รู้ หรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนในการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน จึงไม่สามารถเอาแหล่งเรียนรู้ภายนอกมาพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนได้ นอกจากนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานีส่วนใหญ่ใช้ขาดการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนเนื่องจากนักเรียนมีจำนวนมาก และช่วงเวลาพักครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องทำหน้าที่อื่นที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากภาระงานสอน

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหา

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ กล่าวคือโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการปรับปรุงอาคารสถานที่เพื่อเพิ่มพื้นที่ให้นักเรียนใช้สำหรับทำกิจกรรม และพักผ่อนหย่อนใจ แต่ปัญหาความแออัดในห้องเรียนยังไม่ได้รับการแก้ไขเนื่องจากพื้นที่ไม่สามารถขยายออกไปได้มากกว่าที่เป็นอยู่ ห้องประกอบส่วนใหญ่ถูกนำมาจัดทำเป็น

ห้องเรียน ทำให้ขาดแคลนห้องประกอบ และแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนอยู่ในสภาพไม่พร้อมใช้ซึ่งคงอยู่ในสภาพนี้มานานโดยไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสม

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ กล่าวคือ โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีนโยบายส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนทั้ง 8 ด้านตามแนวคิดของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ทำให้มีการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ค่อนข้างมาก จึงทำครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนมีภาระงานตามไปด้วย จึงทำครูและบุคลากรทางการศึกษาเกิดความเครียด เบื่อหน่าย และแยกตัวออกเป็นกลุ่ม ๆ ทำงานตามที่ได้รับมอบหมายเพียงเพื่อให้เสร็จไปโดยไม่มีความคิดที่จะสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ปัญหาเหล่านี้ยังไม่ได้รับการแก้ไขเนื่องจากไม่มีการรับฟังเสียงของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างแท้จริง

ความพยายามในการแก้ปัญหาด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม กล่าวคือ การที่โรงเรียนเทพมิตรศึกษาเป็นโรงเรียนเอกชน มีศักยภาพในการรองรับนักเรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่สามารถทำความเข้าใจกับนักเรียนได้ครอบคลุมครบทุกคน ปัญหาการติดต่อกับผู้ปกครองก็เป็นอีกประการหนึ่งเนื่องจากผู้ปกครองมีความหลากหลายในการประกอบอาชีพ และมีการเดินทางติดต่อทำธุรกิจอยู่บ่อยครั้งทำให้ไม่เกิดความสะดวกในการประสานความร่วมมือกับทางโรงเรียน ผู้ปกครองจำนวนมากจะถูกเชิญมาที่โรงเรียนเมื่อลูกหมดสิทธิ์สอบ หรือบางรายอาจต้องหาที่เรียนใหม่ ซึ่งปัญหานี้ยังคงมีอยู่จนถึงปัจจุบัน

ในส่วนของความพยายามในการแก้ปัญหาจากงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2547 - 2555 มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยจำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ (1) **ชโล ไกรทอง (2547)** ได้ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า (1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนเพศชายและครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนเพศหญิงมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน (2) ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน (3) ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนที่มีประสบการณ์สอนต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาไม่แตกต่างกัน และ (5) ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนที่มีประสบการณ์อบรมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมหรือแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนต่างกันมีทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) **เสนอ ประจงจิตร (2547)** ได้ทำ

การวิจัยการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนถนนสุนทรารายณ์ กิ่งอำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่าโดยรวมผู้ร่วมศึกษาค้นคว้ามีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมตามกรอบการศึกษา 5 ด้าน คือ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมรณรงค์และรักษาสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การบริหารงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา และการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏว่า ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง (3) **ศศิกันต์ ใจเพียร (2552)** ได้ทำการวิจัยความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนใจเพียรวิทยานุสรณ์ จังหวัดสิงห์บุรี พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมภายนอกมากที่สุด ในเรื่องการจัดการและดูแลบริเวณโรงเรียนให้อยู่ในสภาพปลอดภัย คือการจัดสภาพแวดล้อมบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน และจัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียน เครื่องเล่นสนามควรอยู่ในที่ที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถดูแลได้ทั่วถึง และอย่างห่างกันพอสมควรเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ โดยในการติดตั้งต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก และต้องดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ จัดสภาพแวดล้อมภายนอกให้ปลอดภัยและเหมาะสม ความต้องการสภาพแวดล้อมภายในมากที่สุดในเรื่องห้องน้ำสุขภัณฑ์ที่มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก คือ พื้น เพดาน โถส้วม โถปัสสาวะ ที่กดโถส้วมและที่กดโถปัสสาวะ สะอาดอยู่ในสภาพดีไม่เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรค และมีความปลอดภัยมีการระบายอากาศดีและไม่มีกลิ่นเหม็น ลดปัญหาความอับชื้น บริเวณโดยรอบสะอาดและมีความสวยงาม (4) **นารี หิงห้อยทอง (2555)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า (1) ความต้องการที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีความต้องการต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางการบริหารจัดการมากกว่าความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางวิชาการและความต้องการด้านการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพตามลำดับ (2) การเปรียบเทียบความต้องการที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเอกชนที่สอนระดับชั้นต่างกัน หรือมีประสบการณ์สอนแตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน และ (5) **แสงอรุณ แก้วบุตรดี (2555)** ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนดำเนินักไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

เขต 4 ผลการศึกษาพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติการสอนมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความพึงพอใจมากที่สุดคือ ด้านความปลอดภัย รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ สำหรับระดับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาน้อยที่สุดคือ ด้านภูมิทัศน์

1.5 แนวทางที่คิดจะทำกรวิจัย

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยมุ่งศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้แก่นักเรียน ซึ่งผลจากการศึกษาจะทำให้ทราบว่าความต้องการที่แท้จริงของครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนเทพมิตรศึกษาให้เอื้อต่อการการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาและการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาและคุณภาพการเรียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บรรลุจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2.2 เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2.3 เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 231 คน

3.3 เนื้อหาสาระในการวิจัย (1) ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ (2) ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านจิตภาพ (3) ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม

3.4 เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.5 ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต สามารถจับต้องได้ มีความเป็นรูปธรรม การจัดสถานที่ และการจัดบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.2 สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง สภาพทางด้านบุคลิกภาพ และอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดของโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.3 สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ร่วมงาน และครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน การมีส่วนร่วมกับขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

4.4 การเรียน หมายถึง กิจกรรม และกระบวนการให้ความรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4.5 ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยจนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

4.6 บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

4.7 โรงเรียนเทพมิตรศึกษา หมายถึง สถานที่ที่จัดการเรียนการสอนในระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาการ-ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 ตั้งอยู่ที่ 317 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5. ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ได้ทราบข้อมูลระดับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.2 เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมหัวข้อสำคัญดังนี้ (1) สภาพแวดล้อมทางการเรียน (2) การจัดการศึกษา (3) ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ (4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน

การรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ผู้วิจัยศึกษา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องครอบคลุม (1) ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน (2) ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน (3) หลักการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน (4) ประเภทของสภาพแวดล้อมทางการเรียน (5) วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (6) วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ (7) วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม (8) การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน และ (9) การพัฒนาสภาพแวดล้อมสำหรับการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่า นักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้

ทองคุณ หงส์พันธ์ (2540, น. 11) กล่าวว่า บรรยากาศหมายถึงความรู้สึกรู้สึกของคนที่เกิดขึ้นเมื่อได้ปะทะสัมผัสกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งแบ่งเป็นลักษณะสำคัญได้ 3 ลักษณะคือ

1. บรรยากาศทางกายภาพ ได้แก่ บริเวณโรงเรียนและอาคารประกอบ
2. บรรยากาศทางวิชาการ เป็นกิจกรรมทางวิชาการในรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้
3. บรรยากาศทางการบริหารและการจัดการ ได้แก่ บุคลากรในโรงเรียน มีโอกาสพบปะสังสรรค์กัน ผู้บริหารและคณะครูมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวปฏิบัติ มีการพัฒนาบุคลากร อยู่ตลอดเวลา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 13 - 14) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่นเป็นระเบียบและมีบรรยากาศดี
2. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่ปลอดภัย
3. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

4. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีสิ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้
5. สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีมลภาวะลดลง

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (2543, น. 38) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หมายถึง สภาพที่บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสามารถใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมสามัญศึกษา (2544, น. 36) กล่าวว่า iva บรรยากาศของโรงเรียนเป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแล้วส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคลเป็นสภาวะการณ์ที่ไม่อาจมองเห็นหรือจับต้องได้ แต่เป็นภาพสะท้อนทางความรู้สึกของบุคคลเมื่อคนปะทะเข้ากับสิ่งแวดล้อม แล้วเกิดความรู้สึกที่ดี ก็ต้องเรียกว่า “บรรยากาศดี” ในการตรงกันข้ามเมื่อคนปะทะเข้ากับสิ่งแวดล้อมแล้วเกิดความรู้สึกไม่ดี ก็เรียกว่า “บรรยากาศไม่ดี” โรงเรียนซึ่งมีบรรยากาศที่ดีจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุนใจ สบายใจ รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของและอยากมาโรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศไม่ดีจะทำให้สมาชิกรู้สึกเบื่อหน่าย ห่างเหินเฉยเมย ว่าเหวและไม่อยากมาโรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศดีจะทำให้ทุกคนทำงานกันอย่างเต็มที่และมีความสุข แต่ถ้าบรรยากาศของโรงเรียนไม่ดีทุกคนก็จะมีแต่ความทุกข์ระทม

นิยม กริมใจ (2545, น. 61) ได้ให้คำนิยามศัพท์ ของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนไว้ดังนี้ สภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านความสะอาด ความเป็นระเบียบของสถานที่ ความรื่นรมย์ ความสวยงาม และมีความปลอดภัยในสถานที่

เสรี ลาขโรจน์ (2546, น. 59) ได้ให้ความหมาย ของสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา คือ สภาพที่เกิดจากผลกระทบหรือปฏิสัมพันธ์ของสิ่งแวดล้อมทุกสิ่งทุกอย่าง ที่มีอยู่ในสถานศึกษานั้นเอง

สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์ (2546, น. 296) ได้ให้ความหมาย ของสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา หมายถึง สิ่งแวดล้อมที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่อยู่ภายในสถานศึกษา รวมทั้งสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น

สุพล อนามัย (2549, น. 59) ได้ให้แนวคิด ของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า คือองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ มีบรรยากาศดี มีความปลอดภัยมีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างพัฒนาการและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งช่วยุให้เกิดการเรียนรู้และไม่มีมลภาวะ

อรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2553) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนว่าหมายถึงสภาวะใด ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรม หรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติอัน ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ส่วนสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม หรือสภาพแวดล้อมทางด้านจิตวิทยา ได้แก่ ระบบคุณที่ที่ยึดถือซึ่งเป็นส่วนสำคัญของวัฒนธรรม ของกลุ่มสังคม ข่าวสาร ความรู้ ความคิด ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดและเจตคติต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นของตัวเองหรือคนอื่นก็ตาม

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 6) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนหมายถึง สภาวะที่อยู่รอบตัวครูและนักเรียน ซึ่งเกื้อหนุนให้นักเรียนและครูทำงานด้วยกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน สื่อสารระหว่างกัน จับกลุ่มทำงาน และการจัดการห้องเรียน เกิดจากความห่วงใยเอื้ออาทรระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน จนเกิดบรรยากาศการเรียนการสอนที่ดียิ่งขึ้น สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนมีความสำคัญคือ สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ สร้างครูให้เป็นครูที่มีความสมบูรณ์แบบ และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

โดยสรุป สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง บรรยากาศของโรงเรียนที่เกิดจากการร่วมมือกันของบุคลากรใน โรงเรียน จัดการให้เป็นเพื่อให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่อความรู้สึกรักของผู้เรียน และบุคลากรที่ทำงานอยู่ในโรงเรียน ถ้าโรงเรียนมีบรรยากาศที่ดีทุกคนก็จะอยู่ร่วมกันและทำหน้าที่ของตัวเองได้อย่างมีความสุข

1.2 ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้

จินตนา สราวุธพิทักษ์ (2541, น. 171) ได้กล่าวถึง ความสำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะว่าเป็นการจัดการ ควบคุม ดูแล ปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ใน สภาพที่สามารถป้องกันโรค และช่วยลดอุบัติเหตุ มีสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ มีผลต่อนักเรียน โดยตรงและทางอ้อมนั้น โรงเรียนควรให้ความรู้พื้นฐาน โดยบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ก็ได้โดยจัด สภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน รวมทั้งการให้ทุกคนใน โรงเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้วย ซึ่งนักเรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ มีประสบการณ์จาก สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนจัดให้และยังเกิดเป็นสุขนิสัยที่ดีติดตัวไปใช้ชีวิตประจำวัน ส่งผลต่อการมี สุขภาพดี และสามารถศึกษาเล่าเรียนดีด้วย

ธเนศ เกิดขำ (2541, น. 44) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนไว้ว่า บรรยากาศของโรงเรียนเป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนแล้วส่งผลถึงความรู้สึกรู้สึกของบุคคล เมื่อคนปะทะกับสิ่ง แวดล้อมแล้วเกิดความรู้สึกที่ดีเรียกว่า “บรรยากาศดี” โรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีจะทำให้นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุ่นใจ รู้สึกในความเป็นเจ้าของและอยากมา โรงเรียน โรงเรียนที่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมไม่ดี จะทำให้สมาชิกเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ห่าง เหนิน เฉยเมย ว้าวุ่น และไม่อยากมาโรงเรียน บรรยากาศในโรงเรียนเปรียบเสมือนครุฑคู่ไม้ได้ ที่มี อิทธิพลในการสร้างเสริมความคิด จิตใจ คุณธรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์ ได้จากความคาดหวังและ ความพยายามในการปรับปรุงแก้ไขด้านการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา

สุปรีชา หิรัญโร (2541, น. 175) ได้กล่าวถึง อาคารและสภาพแวดล้อมที่ดีใน โรงเรียนจะช่วยเสริมสร้างความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมของนักเรียน ช่วยทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกต่อการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความจงรักภักดี และความภาคภูมิใจต่อ สถาบัน ซึ่งจะมีผลไปถึงความพยายามที่จะสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ การสร้างชื่อเสียงเกียรติยศ ให้กับตนเอง และสถาบันได้อีกด้วย นอกจากนี้สภาพแวดล้อมในโรงเรียนยังมีอิทธิพลต่อการหล่อ หลอมพฤติกรรม ทศนคติ ค่านิยม สติปัญญาและสังคมของนักเรียนและครูอีกด้วย

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541, น. 50) ได้ให้ความสำคัญ ของการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียนพอสรุปได้คือ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนด้าน กายภาพ กิจกรรม บรรยากาศ ทั้งในและนอกห้องเรียน จะส่งเสริมและเอื้อต่อการเรียนรู้ของ นักเรียน นักเรียนจะประสบผลสำเร็จในการเรียน และทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 2) กล่าวถึง หลักและ ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนว่า โรงเรียนเปรียบเสมือน บ้านหลังที่สองของ เด็ก เด็กจะสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพก็ต่อเมื่อ อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี

มีความรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย บุคคลที่สำคัญที่สุดในโรงเรียนที่จะสร้างความรู้สึที่ดีดังกล่าว คือ ครู หากคุณครูมีความรัก ความเมตตา มีความยุติธรรม ฯลฯ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดเด็กก็จะเรียนอย่างมีความสุข นั่นคือ “ความสุขในโรงเรียน”

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544, น. 24) ได้ให้ความสำคัญ ต่อสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาโดยได้กำหนดมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของผู้เรียน มี 4 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาด เป็นระเบียบ ปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2 จัดระบบป้องกันให้สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข

ตัวบ่งชี้ที่ 3 จัดระบบสาธารณูปโภคที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 4 จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครู และบุคลากรอย่างเพียงพอ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้

เชิดชู กาพวงส์ (2545, น. 14) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จัดประมวลประสบการณ์แก่นักเรียน ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อนำผลประโยชน์เหล่านั้นไปพัฒนาตนเองในอนาคต แต่จะอย่างไรให้เด็กชอบมาโรงเรียน เป็นคนใฝ่รู้ มีความสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน การที่โรงเรียนได้รับการตอบสนองจากผู้เรียน โรงเรียนต้องดำเนินการสร้างแรงจูงใจต่อผู้เรียน ให้เกิดความคิดว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน แนวทางในการจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนการสอน โรงเรียนต้องดำเนินการพัฒนา สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้มีผลการเรียนรู้สามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงเพศและวัยของผู้เรียน

สมชาย จำปานิล (2545, น. 13) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคอยดูแล เอาใจใส่ เพราะสิ่งแวดล้อมช่วยทำให้คนเปลี่ยนแปลงไปได้ดีหรือไม่ สิ่งแวดล้อมมีส่วนกำหนดด้วย เช่น แสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ เสียง สี เหล่านี้มีผลกระทบต่อผู้ที่อยู่ในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เข้าใจหลักการจัดการ บริหารบริการให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ เพื่อเป็น เครื่องช่วยในการจัดการศึกษาในทุกรูปแบบให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 12) ได้ให้ ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่า การที่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมและ

องค์ประกอบอื่น ๆ ควบคู่กัน เป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดีส่งผลให้
 ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วน เป็นตัวอย่างแก่ชุมชนและสังคมได้รับการพัฒนาด้วย

เสรี ลาซโรจน์ (2546, น. 60) ได้ระบุถึง ความสำคัญของสภาพแวดล้อมไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตประจำวันใน
 สถานศึกษาได้ สถานศึกษาใดสามารถพัฒนาคุณภาพสภาพแวดล้อม เช่น จัดการงานอนามัย
 สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาได้มาตรฐาน พัฒนางานอาคารสถานที่ได้อย่างดี มีการจัดระบบการรักษา
 ความปลอดภัย ความสะอาด ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เอาใจใส่ด้านสุขภาพภายใน
 โรงเรียน ใฝ่ระวังคุณภาพน้ำ อาหารและมลพิษด้านต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สุขภาพอนามัย
 ของคนในสถานศึกษาทั้งด้านร่างกายและจิตใจจะถูกสุขลักษณะและมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย
 เกิดความร่มเย็นเป็นปกติสุขในการดำรงชีวิตประจำวันตามไปด้วย

2. สภาพแวดล้อมที่ได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมจะช่วยพัฒนาคนได้อย่างรอบ
 ด้านทั้งในด้านความรู้ ความคิด ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า
 สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเปรียบเสมือนครูคนหนึ่งที่สามารถให้การศึกษอบรมและกล่อมเกลา
 จิตใจของคนได้เพราะคนที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีจะซึมซับลักษณะที่ดีติดตัวไปโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น
 กระบวนการและวิธีการดำรงรักษาสภาพแวดล้อมที่ถูกต้อง การมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อม
 ความมีระเบียบวินัย ความสวยงาม และความสมดุลทางธรรมชาติในสถานศึกษา นอกจากจะสามารถ
 ให้ความรู้ความคิดแก่ทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาแล้ว ยังสามารถส่งเสริมให้คนรู้สึกกระตือรือร้น
 ใคร่เรียนใคร่รู้ รู้จักวิธีการดำรงชีวิตและการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และต่อสภาพแวดล้อมอย่างถูกต้อง
 ด้วย

3. เนื่องจากสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สถานศึกษาที่มีสภาพแวดล้อมที่ดี
 จะเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชน กลายเป็นสถานที่มีค่าของชุมชน ส่งผลให้
 ทุกคนเกิดความภาคภูมิใจเพิ่มความสนใจในการศึกษาและการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 ของสถานศึกษามากขึ้น มีหน่วยงานสถานศึกษาจำนวนมากเป็นที่ยอมรับในฐานะหน่วยงานนำ
 สังคมในชุมชนสามารถเป็นแกนนำในการพัฒนาและเป็นกำลังหลักของชุมชน สภาพแวดล้อมใน
 สถานศึกษาที่ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ ตาม
 ไปด้วย เช่น การอนุรักษ์พัฒนาสภาพแวดล้อมของชุมชน ซึ่งเท่ากับการยกระดับมาตรฐานการ
 ดำรงชีวิต และการยกระดับจิตใจของคนทั้งชุมชนให้พัฒนาไปพร้อมกัน จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนา
 สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ราตรี ลกะวงศ์ (2548, น. 11) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญ
 เรื่องหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนเป็น

การเรียนรู้ตามหลักทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาที่มีการศึกษาถึงเรื่องพันธุกรรมสิ่งแวดล้อมทำให้ทราบ ว่านอกเหนือจากลักษณะต่าง ๆ ที่คนได้รับการถ่ายทอดมาทางพันธุกรรม ทำให้คนแตกต่างกันแล้ว ยังมีอิทธิพลอื่นอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สำคัญ ได้แก่ สิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดู การคบเพื่อน การ สังคม การศึกษา การสมาคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ดินฟ้าอากาศ ที่อยู่อาศัย อาหาร น้ำ ลือมวลาชน รรกกัยั้เจีบ อุดบคเคหตุ ซึ่เงบ่เป็นส่วนหนึ่่งที่ทา้ให้พฤติกรรมของคนมีการเปลี่นเปล่งไป ในทางที่ค้หรือม่ค้

สมชาย จำปานิล (2545, น. 13) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญต่อ การดำเนินชีวิต โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคอยดูแลเอาใจใส่ เพราะสิ่งแวดล้อมช่วยทำให้คนเปลี่นเปล่งไปค้ค้หรือม่ สิ่งแวดล้อมมีส่วนกำหนดด้วย เช่น แสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ เสียง สี เหล่านี้มีผลกระทบต่อผู้ที่อยู่ในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารต้อง ให้ความสำคัญ เข้าใจหลักการจัดการปรับการบริหารให้เหมาะสมกับความเป็นอยู่ เพื่อเป็น เครื่องช่วยให้การจัดการศึกษาในทุกกรูบแบบให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

สมศิริ สุระประเสริฐ (2549, น. 21) ได้สรุปว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เป็น สิ่งสำคัญยั่่งต่อตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมที่ดีทั้งด้านผู้เรียน สภาพห้องเรียน ทั้งภายในและภายนอก ถือว่าเป็นการสร้างเสริมบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร สนับสนุน เสริมแรง และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ เข้าร่วมทำงานกรูบ ทำให้ผู้เรียนใฝ่เรียนรู้ มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ ได้แสดงความคิดเห็นอย่าง เป็ดเผยเต็มที ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สุทัศน์ ชุณหวิจิตร (2546, น. 8 - 9) กล่าวถึง สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาว่า สภาพแวดล้อมเป็น ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็น รูปธรรม และสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม

จันทร์พิมพ์ สายสมร (2551, น. 67 - 68) ได้กล่าวไว้ว่า ตัวแปรสำคัญในการเรียน การสอนนอกจากผู้เรียนและผู้สอนแล้ว ยังมี สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน จากการศึกษา พบว่าสภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนคั้งนี้ ค้ือ เป็นเงื่อนไขการเรียนรู้ เป็น ตัวกำหนดทิศทางการเรียนรู้ เป็นลือของการเรียนรู้ เป็นตัวสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน และเป็นประโยชน์ต่อการเรียน

โดยสรุป ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนคือ สภาพแวดล้อม เป็นตัวแปรสำคัญต่อการเรียนการสอนนอกเหนือจากผู้เรียนและผู้สอน เพราะส่งผลกระทบต่อ ความรู้สึกของนักเรียนโดยตรง โรงเรียนต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีจะกล่อมเกล่า ปลุกฝึ้งนักเรียนไปในทางที่ค้ อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 หลักการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่า นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้

พริ้ง อินทามระ (2548) ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้กับ เด็กควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. การจัดวางวัสดุควรจัดวัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้เด็กสามารถใช้หรือทำกิจกรรมได้สะดวกด้วยตนเอง
2. วัสดุ อุปกรณ์ สื่อ เครื่องเล่น ครุภัณฑ์ ควรให้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก
3. การจัดพื้นที่ในห้องเรียนควรจัดให้เหมาะสม เลือกที่ตั้งครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ และมุมประสบการณ์ โดยคำนึงถึง ทิศทางลม แสงสว่าง สร้างบรรยากาศให้ร่มรื่น ทุกจุดของ ห้องควรมองให้เห็นได้โดยรอบ และสะดวกต่อการจัดกิจกรรม

4. ในห้องควรมีความปลอดภัย

สมาน ปรีชา (2548, น. 14 - 17) ได้กล่าวถึง หลักการจัดสภาพแวดล้อมทางการ เรียนว่า ต้องครอบคลุมทั้งด้านการจัดหา การดูแลรักษาความปลอดภัย และวางแผนการใช้ประโยชน์ ให้เกิดคุณค่าสูงสุด และควรเอาใจใส่อย่างต่อเนื่องเพราะสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ เป็น เสมือนหน้าตาของสถานศึกษา และได้กล่าวถึงหลักการจัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ดังนี้

1. ดำเนินการวางแผนการใช้อาคารสถานที่ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า โดยให้บุคลากร ในสถานศึกษามีส่วนร่วม

2. จัดให้มีแผนผังบริเวณอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนและห้องพิเศษ
3. จัดให้มีการทำตารางและแสดงการใช้อาคารสถานที่ รวมถึงห้องพิเศษต่าง ๆ
4. ตรวจสอบและซ่อมบำรุงอาคารสถานที่อย่างสม่ำเสมอให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้ งานได้

5. จัดให้มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอาคารสถานที่ของบุคลากร
6. ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาอาคารสถานที่
7. จัดสภาพบริเวณสถานศึกษาให้ร่มรื่น สะอาด สวยงาม น่าดู น่าเรียน และ ปลอดภัย

8. จัดบริเวณอาคารเรียน อาคารประกอบ และบริเวณอื่น ๆ ให้มีความแข็งแรง สะอาดและแสงสว่างเพียงพอ

สุนันท์ สุขสวัสดิ์ (2552, น. 26) ได้กล่าวถึง หลักการจัดอาคารสถานที่และการจัด สิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมเอาไว้ 4 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษาอย่างชัดเจน เช่น พื้นที่อาคารสำหรับการเรียนการสอน พื้นที่สำหรับการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการ พื้นที่สำหรับการฝึกงาน พื้นที่สำหรับกำจัดสิ่งปฏิกูล

2. การวางผังบริเวณปลูกสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบ เช่น ถูกต้องตามทิศทางลม เพื่อต่อการรับแสงสว่างและป้องกันเสียงรบกวนได้

3. การจัดให้มีทางเดินเท้าระหว่างอาคาร เช่น ทำทางเดินเท้าที่มีหรือไม่มีหลังคาเชื่อมระหว่างอาคารต่าง ๆ โดยจัดทำจากวัสดุในท้องถิ่นหรือใช้พันธุ์ไม้ให้ร่มเงา พันธุ์ไม้เลื้อย หรือพันธุ์ไม้พุ่มดอก

4. การอนุรักษ์สภาพแวดล้อมที่จะให้ผลดีต่อสุขภาพและร่มเงาแก่นักเรียน เช่น ต้นไม้ สนามหญ้า สระน้ำ ทางน้ำธรรมชาติ ไม้ดอกไม้ประดับ รวมทั้งจัดให้มีระบบการกำจัดขยะเปียกขยะแห้งให้หมดไป หรือปรับปรุงเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ในรูปแบบอื่น เช่น การทำปุ๋ยหมัก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 8) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนจำเป็นต้องยึดหลักการ ดังนี้

1. การสร้างแรงจูงใจ การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนต้องสร้างแรงจูงใจ คือ ให้นักเรียนหรือผู้เรียนเกิดความสบายใจ เบิกบานใจ ตื่นตัวในการเรียน ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียนหรือหดหู่ง่วงนอน ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และบางส่วนเกิดจากสภาพแวดล้อมทางจิตภาพและทางสังคม

2. ความสะอาดสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ห้องเรียนควรมีความสะอาดสะอาดและสิ่งของที่อยู่ในห้องเรียนต้องจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เมื่อมีความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยจะทำให้ห้องเรียนน่าอยู่น่าเรียน และมีผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพการเรียนการสอน

3. ความประหยัด หลักการสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อม คือ ความประหยัด โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ในท้องถิ่น เพื่อไม่ต้องลงทุนสูง อีกทั้งยังมีโอกาสใช้งานได้ต่อเนื่องและมีคุณภาพ

4. ประโยชน์ในการใช้สอย การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีต้องคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้สอย ต้องจัดสิ่งของที่นำมาใช้เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดี โดยให้ประโยชน์กับนักเรียนในการนำมาใช้ เช่น มุมห้องต้องปูพรมให้นักเรียนนั่ง เราอาจปูเสื่อให้นักเรียนได้นั่งทุกจุดของห้องเรียนได้ สิ่งอำนวยความสะดวกทุกอย่างที่นำมาใช้ในห้องเรียนควรนำมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้

5. สะดวกต่อการใช้สอย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่ดี เมื่อจัดแล้วต้องสะดวกต่อการใช้สอยในเวลาและโอกาสที่ครูและนักเรียนต้องการใช้ เช่น กระดานป้ายนิเทศ ที่

สามารถเคลื่อนย้ายไปตั้งที่ไหนก็ได้ ไม่ใช่กระดานป้ายนิเทศที่ทำจากเหล็ก หรือ โลหะแล้วติดบนฝาผนังซึ่งไม่สะดวกต่อการเคลื่อนย้ายที่จะใช้เพราะมีน้ำหนักมาก

6. สบายงาม การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่สวยงามจะดึงดูดความสนใจให้กับนักเรียน ครูและนักเรียนต้องช่วยกันคิดและออกแบบ จะทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจดีกว่าการจ้างบุคคลภายนอกมาจัดทำให้เสียค่าใช้จ่าย

7. ความปลอดภัย การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนในห้องเรียนต้องคำนึงถึงความปลอดภัย สิ่งของบางอย่างอำนวยความสะดวกในการใช้ แต่มีอันตรายต่อนักเรียนได้ เช่น การจัดวางกระจก เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง จะวางอย่างไรให้ปลอดภัยกับนักเรียนที่จะไม่วิ่งมาชน เป็นต้น

ศุรศักดิ์ ปาเฮ (2557) กล่าวว่า การออกแบบจำลองที่จะนำไปสู่การจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนอัจฉริยะนั้น หลักสำคัญคือต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการใช้งาน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายทั่วไป 10 ประการของการใช้งานด้านอาคารสถานที่ ประกอบด้วย

1. มีความเพียงพอ
2. มีความเหมาะสม
3. มีความปลอดภัย
4. มีสุขลักษณะ
5. ระยะเวลาติดต่อและใช้สอย
6. มีความยืดหยุ่น
7. มีประสิทธิภาพ
8. มีความประหยัด
9. สามารถยับยั้งขยายได้
10. มีรูปร่างสวยงาม

โดยสรุป หลักการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนจะต้องคำนึงถึงคุณค่าในการสร้างแรงจูงใจ มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย เน้นความประหยัดแต่มีความคุ้มค่าในการใช้สอย สะดวกต่อการใช้งาน มีความสวยงาม และที่สำคัญมีความปลอดภัยต่อผู้ใช้

1.4 ประเภทของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประเภทของสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงประเภทของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้

วสันต์ ปัญญา (2544, น. 12) ได้กล่าวว่า การแบ่งประเภทของการจัดการสภาพแวดล้อมทางการศึกษาแบ่งเป็น 3 ประเภทคือ

ชเนศ เกิดจำ (2541, น. 47 - 51) ได้กล่าวว่า ประเภทของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียน การสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา เรียนสนุก สอนสนุก ครูรักเด็ก เด็กรักครู รักเพื่อน ไม่มีบรรยากาศแห่งความน่ากลัว หวาดผวา วิตกกังวล ทุกคนอยากมาโรงเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางการบริหารการจัดการ ได้แก่ ระบบการบริหารการจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจกัน

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์ (2542, น. 75 - 78) ได้กล่าวว่า การแบ่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์โดยการเลือกหรือตัดแปลงวัสดุที่ใช้ในการตกแต่งห้องเรียน การจัดหาวัสดุในท้องถิ่น หรือวัสดุเหลือใช้ในชีวิตประจำวัน รวมทั้งการจัดสภาพโต๊ะ เก้าอี้ การจัดชั้นหรือตู้ลอยแสดงผลงานของนักเรียน

2. สภาพแวดล้อมด้านสมองกับความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนคิด เช่น คิดแก้ปัญหา คิดหาเหตุผล คิดออกแบบ คิดสร้าง คิดคล่อง คิดยืดหยุ่น คิดแปลกใหม่ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดจินตนาการ ครูต้องให้การสนับสนุนอย่างกว้างขวาง ช่วยขจัดอุปสรรค หรือข้อจำกัดต่าง ๆ อย่างไม่ทอดทิ้ง โดยใช้เทคนิควิธีที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

3. สภาพแวดล้อมด้านอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ ครูต้องแสดงให้เห็นนักเรียนเห็นว่าครูเป็นที่พึ่งไว้ใจได้ สนับสนุนให้นักเรียนเกิดความรู้สึกปลอดภัย จากการไม่เป็นที่ขอมรับ การถูกวิจารณ์หรือหัวเราะเยาะ โดยกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนมีส่วนร่วม เน้นการเรียนจากความสนใจของนักเรียน ให้นักเรียนเกิดความร่วมมือกัน ไม่มีการแข่งขัน แต่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุหรือเป็นรูปธรรมที่จัดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์หนึ่งของการศึกษา และเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของผู้เรียน

2. สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ สิ่งแวดล้อมทางจิตอาจเป็นวัตถุหรือบุคคลก็ได้

3. สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งที่เป็นผลต่อการเรียนและความรู้สึกทางบวกหรือทางลบ

อรุณี โคตรสมบัติ (2545, น. 5 - 6) ได้แบ่ง สภาพแวดล้อมในโรงเรียนออกเป็น 5 ด้าน คือ

1. สภาพแวดล้อมขององค์กร หมายถึง การดำเนินการบริหารโรงเรียน นโยบาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้กับนักเรียน

2. สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน หมายถึง หลักสูตร พฤติกรรมการสอน ของครู การประเมินผลการเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางสังคม หมายถึง ความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนของนักเรียน การคบเพื่อนของนักเรียนในโรงเรียน การรวมกลุ่มเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

4. สภาพแวดล้อมทางการเงิน หมายถึง การจัดสรรเงินช่วยเหลือให้กับนักเรียน ได้แก่ ทุนการศึกษา กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

5. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ หมายถึง สภาพที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถานที่ ภายในโรงเรียน เช่น อาคารเรียน ห้องเรียน โสตอุปกรณ์ต่าง ๆ ห้องสมุด โรงอาหาร สถานที่พักผ่อน หย่อนใจ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สถานที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ตลอดจนระบบการจราจรภายในโรงเรียน

วินัย วิระวัฒนานนท์ (2546, น. 85 - 88) ได้กล่าวว่า ในการแบ่งประเภทของ สิ่งแวดล้อมโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพและชีวภาพ แบ่งได้เป็น 2 ชนิดคือ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

2. สิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น จริยธรรม ประเพณี ค่านิยม ศาสนา กฎหมาย เศรษฐกิจ การปกครอง

วิชัย วรรณพุด (2547, น. 27) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนแบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

2. สภาพแวดล้อมทางวิชาการ หมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งใน และนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางด้านวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด

3. สภาพแวดล้อมทางสังคมปฏิสัมพันธ์ หมายถึง การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน เพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักเรียนกับครูผู้สอน และระหว่างนักเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียนและร่วมโรงเรียน

4. สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ หมายถึง ระบบการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานให้สำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจกัน เอื้อต่อการเรียนของนักเรียนและรวมถึงการจัดสิ่งต่าง ๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ลัดดา เรืองเดช (2549, น. 39) กล่าวว่า นอกจากสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนในลักษณะที่หลากหลายโดยหลักแล้ว สถานศึกษายังใช้เป็นสถานที่ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับชุมชนอีกหลายประการ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ล้วนเป็นสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น สภาพแวดล้อมในสถานศึกษามักเกิดจากสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ส่วนใหญ่เกิดจากการสร้าง การเสริมแต่งให้เกิดขึ้นเป็นส่วนใหญ่ ส่วนใหญ่โดยทั่วไปสภาพแวดล้อมที่สร้างขึ้นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางจิตสังคม

ไพฑูริย์ ศรีฟ้า (2551) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ และสภาพแวดล้อมทางด้านสังคม

1. สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพเป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติ ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2. สภาพแวดล้อมทางด้านจิตภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อความรู้สึก จิตใจ เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน

3. สภาพแวดล้อมทางด้านสังคม ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน นักเรียนกับครูผู้สอน รวมถึงกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ของโรงเรียน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 9 - 10) ได้กล่าวถึง ประเภทของสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนว่า สภาพแวดล้อมการเรียนการสอนจำแนกได้ 3 ประเภท ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัวผู้เรียน สามารถจับต้องได้ มีความเป็นรูปธรรม ได้แก่ ขนาดและที่ตั้งของห้องเรียน เช่น อุณหภูมิ แสงสว่าง เสียง การจัดเก้าอี้

และโต๊ะเรียน การจัดกระดานนิเทศ ตำแหน่ง โต๊ะครู มุมต่าง ๆ เฟอร์นิเจอร์และสิ่งอำนวยความสะดวก

2. สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้มีสภาพทางร่างกายและจิตใจที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ครอบคลุมบุคลิกภาพ อารมณ์ ความสนใจ ความเป็นกันเอง การเปิดใจ การรับฟังนักเรียน ความเข้าใจภูมิหลัง และสภาพจิตใจของนักเรียน

3. สภาพแวดล้อมทางสังคมภาพ เป็นการสร้างความสัมพันธ์ของครูโดยศึกษาถึงสภาพทางครอบครัว ความเชื่อ การอบรมเลี้ยงดู ฐานะอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูหรือเจ้าหน้าที่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับคนในชุมชน

โดยสรุป สภาพแวดล้อมทางการเรียนสามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับสิ่งของที่เป็นรูปธรรมสามารถจับต้องได้ สภาพแวดล้อมทางจิตภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพทางร่างกาย อารมณ์และจิตใจซึ่งเป็นนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้ และสภาพแวดล้อมทางสังคมภาพซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนและชุมชน

1.5 วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพไว้ดังนี้

พรพจน์ พจน์พัฒนาพล (2548, น. 41) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนไว้ สรุปได้ดังนี้

1. การจัดที่นั่งของผู้เรียน จะต้องใช้เดินไปมาหากัน และคล่องตัวของการเคลื่อนย้ายในการปฏิบัติกิจกรรม การจัดที่นั่งของผู้เรียนอาจแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1.1 การจัดที่นั่งเป็นรายบุคคล อาจจัดได้หลายแบบ เช่น เรียงเป็นแถวตอนลึกหันหน้าไปทางกระดานดำทั้งหมด ซึ่งเป็นแบบที่ใช้มานาน ปัจจุบันเรียกว่าจัดแบบเก่า เพราะเห็นว่าหลักสูตรเก่าใช้วิธีให้ครูบอก อธิบายโดยตลอด ผู้เรียนเป็นผู้ฟังอย่างเดียวไม่ต้องปฏิบัติกิจกรรมอื่นใด การจัดที่นั่งแบบนี้ยังใช้ได้อยู่ เมื่อจะปฏิบัติกิจกรรมอื่น ๆ ควรปรับปรุงการจัดที่นั่งใหม่ ส่วนการจัดเป็นรูปตัวยู ครึ่งวงกลม บางครั้งก็เกิดปัญหา มาก ผู้เรียนต้องนั่งเอียงไปข้างใดข้างหนึ่งตลอด เพราะต้องหันหน้าไปดูผู้สอนหน้าชั้น จะไม่เป็นผลดีต่อสุขภาพ

1.2 การจัดที่นั่งเป็นกลุ่ม หลักสูตรฉบับปรับปรุงกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน หรือใช้บทเรียนสำเร็จรูป โต้ะ เก้าอี้ของผู้เรียนที่ใช้ในห้องเรียนควรมีขนาดพอเหมาะกับ ผู้เรียน เพื่อให้อ่านเขียน และทำกิจกรรมได้สะดวก จำนวน โต้ะเก้าอี้ก็ควรให้เพียงพอกับจำนวน ผู้เรียน ส่วนการจัดโต้ะของผู้สอน ควรจัดให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม อาจจัดไว้หน้าห้อง ข้างห้องหรือ หลังห้องก็ได้

2. การจัดห้องเรียน และวัสดุอุปกรณ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงดังนี้

2.1 สภาพห้องเรียน ต้องอยู่ในสภาพที่ดีมีการใช้การได้อย่างเป็นสัดส่วน เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

2.2 ขนาดห้องเรียน ต้องกว้างขวางพอเหมาะกับจำนวนผู้เรียนและมีเนื้อที่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3. สุขลักษณะในห้องเรียน ห้องเรียนควรมีลักษณะดังนี้

3.1 อากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างอย่างเพียงพอ และมีประตูเข้าออกสะดวก

3.2 แสงสว่างพอเหมาะ เพื่อช่วยถนอมสายตาผู้เรียน ห้องเรียนที่มีแสงสว่างไม่เพียงพออาจแก้ปัญหาได้ เช่น ทำหน้าต่างหรือบานเลื่อนเพิ่ม ใช้ไฟหรือโคมไฟช่วย คัดแปลงหลังคา ให้แสงสว่างส่องผ่านได้ ทาสีภายใน เป็นต้น

3.3 ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง ฝุ่น ควัน เป็นต้น

3.4 ความสะอาด ผู้เรียนต้องช่วยกันเก็บกวาดดู เป็นการปลูกฝังนิสัยรักษาความสะอาดและทำให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม

4. การจัดตกแต่งห้องเรียน

4.1 มุมหนังสือ ครูควรหาหนังสือหลาย ๆ ประเภท ที่มีความยากง่ายพอเหมาะกับวัยมาให้ให้นักเรียนอ่าน และควรหาหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการอ่าน มีความรู้กว้างขวาง และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ การจัดมุมหนังสือควรจัดให้เป็นระบบ และหยิบอ่านสะดวก

4.2 สื่อการเรียนการสอน และวัสดุต่าง ๆ ควรจัดไว้ให้เป็นระเบียบ จำแนกเป็นอุปกรณ์การสอนที่ผู้สอนใช้เป็นประจำ เช่น บัตรคำ แผนภูมิ ภาพพลิก เป็นต้น อุปกรณ์ฝึกสมอง เพื่อให้ผู้เรียนเล่นยามว่าง เช่น เกม อุปกรณ์สะสมคำ อุปกรณ์คำนวณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีวัสดุสิ้นเปลืองต่าง ๆ เช่น กระดาษ กาว เป็นต้น อุปกรณ์เหล่านี้ควรจัดไว้ให้เป็นสัดส่วน เป็นระเบียบ เมื่อใช้แล้วต้องเก็บเข้าที่ อุปกรณ์การสอนมีการเปลี่ยนใหม่เสมอ เพื่อกระตุ้นความสนใจ

4.3 เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ในการทำความสะอาดห้อง แปรงสี ฟัน ยาสีฟัน และแก้วน้ำของผู้เรียน กล่องอาหารหรือปิ่นโต ส่วนมากจะจัดไว้ตามมุมหรือฝาผนัง ห้องเรียน

4.4 มุมเสริมความรู้กลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ควรจัดไว้ตามความจำเป็น ได้แก่ มุมภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาอังกฤษ

4.5 การแสดงผังของผู้เรียน และผลงานของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจ มีกำลังใจที่จะพัฒนาผลงานของตนเองให้ดีขึ้น ผลงานเหล่านี้อาจติดบนป้ายนิเทศ แฉก หรือวางบนโต๊ะ

4.6 การจัดสถานที่ไว้ให้ผู้เรียนมีมุมพักผ่อนเอนกประสงค์ในยามว่าง เช่น ที่อ่านหนังสือ หรือนั่งสนทนากัน นิยมประดับตกแต่งห้องเรียนด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น ม่าน มู่ลี่ ภาพ

4.7 การระดับตกแต่งห้องเรียนควรคำนึงถึงหลักความเรียบง่าย เป็นระเบียบ ประหยัดและสวยงาม

ราตรี ลกะวงศ์ (2548, น. 16 - 17) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ว่า จะต้องจัดให้เหมาะสมทั้งสภาพภายในห้องเรียนและสภาพภายนอกห้องเรียน ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดู อยู่ในตำแหน่งหรือบริเวณที่เหมาะสม และเอื้อประโยชน์ต่อการใช้สอย การจัดห้องเรียนและวัสดุที่ใช้ขึ้นอยู่กับสภาพความเป็นไปได้ เหมาะกับความสามารถของผู้สอนและผู้เรียน ส่วนการจัดสภาพนอกห้องเรียน เช่น สนามกีฬา สภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ สวนหย่อม สถานที่พักผ่อน ควรจัดให้เป็นระเบียบ สะอาด มีการปลูกไม้ดอกไม้ประดับเพื่อเพิ่มความร่มรื่นสวยงาม ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการร่วมมือร่วมใจกันของสมาชิกในโรงเรียน ทั้งด้านความคิด และแรงงานในการตกแต่งและดูแลรักษา

ชัยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 10) ได้กล่าวถึง วิธีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนด้านกายภาพ ดังนี้

1. วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับการกำหนดขนาดและที่ตั้งของห้องเรียน ความเหมาะสมของอุณหภูมิในห้องเรียน การจัดเก้าอี้และโต๊ะเรียน การจัดกระดานนิเทศ ตำแหน่งโต๊ะครู การจัดมุมต่าง ๆ การจัดศูนย์การเรียน การจัดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งอำนวยความสะดวก

1.1 การกำหนดขนาดและที่ตั้งของห้องเรียน ห้องเรียนควรมีขนาดที่พอเหมาะกับจำนวนนักเรียนอย่างเดียวยังไม่พอ ต้องมีบริเวณที่ว่างพอเพียงสำหรับประกอบกิจกรรมการเรียน มีบริเวณการจัดเป็นมุมให้ความรู้ หรือแหล่งวิทยาการค้นคว้าเพิ่มเติมได้เหมือนกับห้องสมุด ในส่วน

ที่ตั้งของห้องเรียนควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่อึดอัด มีแสงสว่างเพียงพอ ไม่อยู่ในใกล้สิ่งรบกวน เช่น เสียงอึกทึก เสียงพาหนะ เสียงเครื่องจักร เสียงจากเครื่องเสียง เสียงจอแจ ฯลฯ ไม่มีกลิ่นเหม็น กลิ่นอับ เช่น กลิ่นจากโรงครัว กลิ่นจากโรงอาหาร กลิ่นจากคอกสัตว์ กลิ่นจากน้ำครำสกปรก ฯลฯ ทั้งแสงสว่าง และเสียงที่เป็นมลพิษต้องหลีกเลี่ยง ไม่ควรให้ห้องเรียนติดกับสิ่งที่เป็นมลพิษควรหลีกเลี่ยงหาทางป้องกัน

1.2 ความเหมาะสมของอุณหภูมิในห้องเรียน ห้องเรียนควรมีอุณหภูมิพอเหมาะ และสามารถควบคุมอุณหภูมิได้ ไม่ควรปล่อยให้ร้อนหรือเย็นเกินไป กรณีที่มีอุณหภูมิสูงมาก ควรมีระบบระบายและปรับอากาศแทน ยิ่งปัจจุบันนี้อากาศในบ้านเราจะร้อนมาก โรงเรียนส่วนใหญ่ควรติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และในห้องเรียนก็มีจำนวนนักเรียนค่อนข้างมาก การติดตั้งเครื่องปรับอากาศไม่ถือว่าเป็นสิ่งสิ้นเปลือง เพราะสภาพที่ไม่เหมาะสมจะทำให้คุณภาพการเรียนการสอนต่ำลงได้

1.3 การจัดเก้าอี้และ โต๊ะเรียน ควรจัดให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น เด็กอนุบาลก็ให้นอนเขียนบนพื้นห้อง เราจะพบเห็นบ่อยครั้งในบางโรงเรียนที่คิดว่าโต๊ะเก้าอี้ไม่จำเป็นสำหรับเด็กอนุบาล หรือบางครั้งครูไม่อยากจะเคลื่อนย้ายโต๊ะเก้าอี้เพราะต้องใช้เป็นที่นอนของเด็ก แต่การให้เด็กนอนเขียนหนังสือจะทำให้เกิดสุขลักษณะที่ไม่ดี การให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีนั่งเรียนในห้องเรียนของนักเรียนมัธยมที่โต๊ะเรียนมีขนาดเล็ก พื้นห้องสกปรก ร้อน อึดอัด และบางโรงเรียนก็ใช้โรงอาหารที่อบอ้าวไม่มีเพดานเป็นห้องเรียน น่าจะได้ใช้วัสดุในห้องถื่นเท่าที่มีอยู่ทำเห็นเพดาน ทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ดีในการเรียน นักเรียนก็จะมีสมาธิในการเรียนน้อยลง จึงไม่แปลกที่ผลการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.4 การจัดกระดานนิเทศ เป็นแหล่งความรู้สำหรับนักเรียนที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียน และประเมินผลการเรียน ในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนต้องคำนึงถึงการจัดวาง และการใช้ประโยชน์จากกระดานนิเทศให้มากที่สุด

1.5 ตำแหน่ง โต๊ะครู การเรียนการสอนที่นักเรียนมีบทบาท หรือยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง การจัดโต๊ะครูมักจัดไว้หลังห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนมีอิสระในห้องเรียน และนักเรียนต้องควบคุมการเรียนกันเอง

1.6 การจัดมุมต่าง ๆ ห้องเรียนควรเป็นแหล่งความรู้ที่นักเรียนหาความรู้ได้ตลอดเวลา ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมจำเป็นต้องจัดให้มีมุมต่าง ๆ เช่น มุมหนังสือ มีหนังสือตำราแบบเรียนหรือสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ครูสามารถมอบงานให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมในเวลาว่างจากการเรียน หรือใช้ประกอบกิจกรรมการเรียนที่ครูสามารถมอบงานให้นักเรียนค้นคว้า มุมแสดงผลงาน มีผลงานของนักเรียนติดไว้จะทำให้เกิดนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความเชื่อมั่นทำให้อยาก

เรียน มุมตัวอย่างชิ้นงาน มีชิ้นงานต่าง ๆ ที่ให้นักเรียนได้ศึกษา ทำให้นักเรียนเกิดอยากเรียนรู้ อยากทำและใช้เป็นแบบหรือตัวอย่างในการทำงานของนักเรียน มุมวัสดุและอุปกรณ์ที่จัดเตรียมเครื่องมือ วัสดุคืบ วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถหยิบได้ใช้สะดวก สามารถทำกิจกรรมได้ทันที ในมุมวัสดุอุปกรณ์อาจมีกระดาษสี กาว กรรไกร ดินสอสี ฯลฯ สิ่งของเหล่านี้ นักเรียนสามารถมาหยิบใช้ทำกิจกรรมที่ตนเองต้องการได้ทันที แหล่งความรู้เหล่านี้จะปลูกฝังนิสัยได้ นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้ทำสิ่งที่เป็นประโยชน์กับตนเองดีกว่าไปมั่วมุ่มสูบบุหรี่หรือเล่นไฟ เป็นต้น

1.7 การจัดศูนย์การเรียนรู้ ในห้องเรียนควรมีศูนย์การเรียนรู้ มีชุดการเรียนรู้ให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้บริเวณพื้นที่ไม่มากในการเป็นศูนย์การเรียนรู้ อาจจะมีนักเรียนศึกษาในศูนย์การเรียนรู้ในช่วงที่ว่าง ในศูนย์การเรียนรู้ก็จะมีห้องสำหรับวางชุดการสอนจำนวนมากที่นักเรียนเลือกหยิบมาเรียนได้ตามความสนใจและความต้องการของนักเรียน

1.8 การจัดเฟอร์นิเจอร์และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมแนวใหม่ ห้องเรียน คือ บ้าน ในห้องเรียนต้องมีบริเวณพื้นที่สำหรับให้นักเรียนได้พักผ่อนอาจมีชุดรับแขก เครื่องรับโทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องวีซีดี ต้นไม้ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่อบอุ่นที่นักเรียนอยากจะมาเพื่อพบปะพูดคุยกับเพื่อนและทำกิจกรรมร่วมกัน ครูผู้สอนต้องออกแบบและจัดให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยอยู่เสมอ

โดยสรุป วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับการกำหนดขนาดของห้องเรียน ที่ตั้ง การจัดโต๊ะของนักเรียน โต๊ะครู อุณหภูมิของห้อง ปราศจากเสียงรบกวน การถ่ายเทของอากาศ ความสะอาด สื่อการสอน การจัดมุมต่าง ๆ กระดานนิเทศ ชั้นวางหนังสือ เฟอร์นิเจอร์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

1.6 วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านจิตภาพ

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ พบว่า นักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพไว้ดังนี้

ประคินันท์ อุปรมัย (2540, น. 127 – 152) ได้กล่าวถึงการสร้างสภาพแวดล้อมทางจิตภาพว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและปฏิสัมพันธ์นักเรียนกับนักเรียนเป็นไปด้วยดี เป็นการช่วยให้เกิดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ดีขึ้น ครูเป็นผู้สร้างอิทธิพลทางอ้อมช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีคือ การให้การเสริมแรง เพื่อเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน การเสริมแรงทำได้หลายรูปแบบ เช่น

1. การกล่าวคำยกย่องชมเชย
2. การให้เกียรติออกมาปรากฏหน้าชั้นเรียน

3. การให้ดาว
4. การแสดงความเอาใจใส่ด้วยแววตาและท่าทาง
5. การให้รางวัล
6. การพยักหน้ารับขณะที่ผู้พูดกำลังพูด

ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง (2543, น. 16 - 19) ได้กล่าวถึงการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนไว้ว่า บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนและผู้สอนมีความรู้สึกสบายและยอมรับซึ่งกันและกัน ทั้งผู้เรียนและผู้สอนที่จะร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกว่ามันไม่ใช่สิ่งที่น่าเบื่อหน่าย โดยการปฏิบัติดังนี้

1. ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในทางบวก ผู้เรียนจะรู้สึกยอมรับนับถือ และรู้สึกว่าการเรียนมีคุณค่า ได้แก่

1.1 หลีกเลี่ยงการพูดว่า “ไม่ถูกต้อง” สำหรับคำตอบของผู้เรียน ควรจะใช้คำถามเหล่านี้แทน เช่น คุณสามารถอธิบายรายละเอียดได้หรือไม่ หรือใครมีความเห็นที่แตกต่างไปจากนี้บ้าง คำถามเหล่านี้จะเป็นที่ยอมรับมากกว่าและจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.2 ฟังอย่างระมัดระวังและสื่อให้เห็นว่ามีการยอมรับความคิดของผู้เรียน อย่าขัดจังหวะในขณะที่ผู้เรียนแสดงการยอมรับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่แสดงความคิดเห็นอยู่

1.3 อย่าทำให้ผู้เรียนเกิดความอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่หน้าชั้นเรียน หลีกเลี่ยงการปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้เรียนในทางที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความอับอาย เรียกร้องความสนใจ หรือทำให้ผู้เรียนรู้สึกไม่สนใจ หลีกเลี่ยงการเยาะเย้ย ถากถาง ผู้เรียนส่วนมากจะไม่มีอารมณ์ขันเกี่ยวกับเรื่องอย่างนี้ อย่าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานของผู้เรียนโดยไม่ได้รับอนุญาต

1.4 เมื่อผู้สอนจำเป็นต้องแสดงความคิดเห็นในทางลบ พยายามอย่าพูดเจาะจงถึงผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง ถ้าต้องการทำเช่นนั้นควรเรียกผู้เรียนมาพูดเป็นการส่วนตัวหลังเลิกเรียน

1.5 ปฏิบัติต่อผู้เรียนเสมือนเป็นผู้ใหญ่คนหนึ่ง

1.6 กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและถามคำถามในห้องเรียน

2. ผู้สอนต้องแน่ใจว่าได้สนใจผู้เรียนทุกคน ได้แก่

2.1 อย่าละเลยผู้เรียนที่เงียบขรึมหรือไม่แสดงพฤติกรรมออกมามากนัก

2.2 ผู้สอนควรตระหนักและระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งในกลุ่มเรียนที่อาจจะมีพฤติกรรมในทางลบ ซึ่งอาจสืบเนื่องมาจากการแต่งกายเพศ ลักษณะท่าทาง หรืออายุ

2.3 ถ้าผู้สอนเชื่อว่าสามารถที่จะควบคุมความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้แล้ว ผู้สอนก็ควรระมัดระวังเกี่ยวกับลักษณะทางเชื้อชาติ หรือลักษณะส่วนบุคคล

แลนิสัยของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้สอนแสดงปฏิกิริยาออกมาในทางที่ผู้เรียนรู้สึกไม่ชอบ พฤติกรรมเหล่านี้จะแสดงออกมาอย่างไม่รู้ตัว โดยการที่ไม่เรียกผู้เรียนเหล่านั้นตอบคำถาม หรือมีส่วนร่วมในการอภิปรายหรือไม่ประสานสายตากับผู้เรียนเหล่านั้น

3. ผู้สอนควรมีการกระตุ้นผู้เรียน โดยใช้ลักษณะท่าทางเพื่อก่อให้เกิดบรรยากาศที่ดี มั่นคงและมีความเชื่อมั่น ได้แก่

3.1 ประสานสายตากับผู้เรียนเสมอ

3.2 เคลื่อนไหวไปรอบ ๆ ห้อง มีการบรรยายอย่างเป็นธรรมชาติและมีชีวิตชีวา

3.3 ควบคุมลักษณะท่าทาง ซึ่งจะแสดงออกให้เห็น ถึงความไม่มั่นใจในตัวเองได้

3.4 ยิ้มและหัวเราะในชั้นเรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสแสดงออกด้วย

3.5 คุณภาพของเสียงเป็นเรื่องสำคัญ เสียงจะต้องมีพลังชัดเจน และมีเสียงขึ้น ๆ

ลง ๆ

4. ผู้สอนต้องพยายามรู้จักทุกคนในขณะเดียวกันก็เปิด โอกาสให้ผู้เรียนรู้จักตัวผู้สอน

4.1 จำชื่อผู้เรียนอย่างรวดเร็ว ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ขอให้ผู้เรียนนั่งที่เดิมทุกครั้งในช่วงสองสามอาทิตย์แรก ใช้แผนผังที่นั่ง ถ่ายรูปผู้เรียน และให้ผู้เรียนเขียนชื่อได้ภาพ

4.2 เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียนแต่ละคนและยอมรับข้อมูลส่วนบุคคลเพิ่มเติม เช่น เกิดที่ไหน สนใจที่จะทำอะไรบ้าง

4.3 เต็มใจที่จะบอกข้อมูลส่วนตัวของผู้สอนแก่ผู้เรียนนั้นเรียน ผู้สอนอาจจะพูดเกี่ยวกับประสบการณ์ส่วนตัว แต่ต้องใช้วิจารณญาณว่าจะพูดมากน้อยแค่ไหน

4.4 พยายามค้นหาสถานการณ์ส่วนบุคคลหรือสิ่งที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการเรียน ซึ่งจะรบกวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้เข้าชั้นเรียน เช่น ตารางงานที่ผิดปกติ ตารางการเป็นพี่เลี้ยงเด็ก และตารางรถที่สามารถจะทำให้ผู้เรียนมาเข้าชั้นเรียนไม่ทัน

5. ผู้สอนต้องเตรียมการเสริมแรงทางบวกโดยเฉพาะ ได้แก่

5.1 ใช้เวลาในการแสดงความชื่นชมผู้เรียนที่สามารถทำงาน ได้ดีแต่ต้องระวังไม่ให้มากเกินไปจนขาดความจริงใจ

5.2 พูดกับผู้เรียนเมื่อมีการขาดส่งงาน การขาดเรียนสม่ำเสมอ และการมาสาย

6. ผู้สอนต้องจัดระบบชั้นเรียนให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงเวลาเรียนของผู้เรียนได้แก่

6.1 อย่างมาสาย การมาสายจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการมาตรงเวลาไม่ใช่สิ่งสำคัญ สำหรับผู้สอน

6.2 อยู่ในชั้นเรียนตลอดเวลาสอน ในบางครั้งผู้สอนอาจจะออกจากชั้นเร็วกว่าปกติ แต่อย่าทำงานเป็นนิสัย ผู้เรียนอาจจะสรุปได้ว่าผู้สอนไม่เตรียมตัว ไม่สนใจในวิชาที่สอน หรือไม่คิดว่าเวลาเรียนมีความสำคัญ

6.3 สังเกตพฤติกรรมที่ขาดความสนใจ เช่น การขยับตัวเนื่องมาจากความเบื่อหน่าย การไออยู่เสมอ การมองผู้เรียนคนอื่นหรือมองหนังสือ ก่อนหมดเวลา รวมทั้งสังเกตลักษณะท่าทาง ที่สนใจต่อการเรียนการขาดการประสานสายตา

6.4 เริ่มเรียนให้ตรงเวลาถึงแม้ว่าผู้เรียนจะมาไม่ครบ ถ้าไม่ทำเช่นนี้จะทำให้ผู้ที่มาตรงต่อเวลามีความรู้สึกไม่ดี

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2544, น. 45) กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพของครูไว้ดังนี้

1. เป็นแบบอย่างในเจตคติ และพฤติกรรมทางบวกและสร้างสรรค์ต่อเพื่อนร่วมงาน นักเรียนและผู้ปกครอง

2. ใช้อำนาจอย่างยุติธรรม

3. ให้ความอบอุ่นในการสนับสนุน

4. ส่งเสริมความคิด หรือความร่วมมืออิสระต่อความเหมาะสม

5. กระตุ้นนักเรียนให้เรียนรู้ และให้มาตรการในการเลือกแก่เขาในกระบวนการเรียนรู้

6. ประกันความสมดุลที่มีเหตุผลระหว่างผลสะท้อนกลับในทางบวกและทางลบ

7. หาโอกาสเพื่อทำให้นักเรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุน การยอมรับว่าตนเองมีคุณค่า ประสบความสำเร็จ มีความมั่นคงทางอารมณ์

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2545, น. 48 - 52) กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพว่า บรรยากาศทางจิตใจหรือบรรยากาศทางจิตวิทยา มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนอย่างมาก เพราะการเรียนการสอนจะดำเนินอย่างมีชีวิตชีวาและราบรื่นนั้น ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้สอนกับผู้เรียนต้องมีความสัมพันธ์กัน และมีปฏิสัมพันธ์กัน อย่างไม่มีการหวาดระแวงกัน ปราศจากการติและวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบหรือทางไม่ดี เป็นบรรยากาศของการให้ความร่วมมือกันและกัน ซึ่งทั้งผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างบรรยากาศทางจิตใจร่วมกัน บรรยากาศทางจิตใจ มีดังนี้

1. บรรยากาศความคุ้นเคยหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนบรรยากาศดังกล่าวนี้ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกันสร้าง ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1.1 บุคลิกภาพของผู้สอน ได้แก่ การยิ้มแย้มแจ่มใส การแต่งกายสุภาพและสะอาด มีอารมณ์ขัน ท่าทางเหมาะสม การใช้คำพูดเหมาะสม และมีน้ำเสียงน่าฟัง สิ่งเหล่านี้เป็นการเร้าใจและดึงดูดความสนใจผู้เรียน

1.2 พฤติกรรมการสอนของผู้สอน เป็นพฤติกรรมที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง ค้นคว้าด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ซักถามโต้แย้งและถามคำถามหรือการสอนที่ผู้สอนมีความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งจะทำให้ห้องเรียนดำเนินการสอนด้วยความสนุกและมีชีวิตชีวา

1.3 พฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างบรรยากาศอย่างมากคือการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดหรือแนะนำอย่างเต็มที่ โดยปราศจากการวิพากษ์วิจารณ์ผู้เรียนกับผู้เรียน รู้จักกัน คำนึงกัน และมีความไว้วางใจกันและกัน มีการตอบคำถามผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน มีการถามคำถาม ตลอดจนโต้แย้งกับผู้สอนและผู้เรียนอย่างมีเหตุผลและถูกต้องตามกาลเทศะ

2. บรรยากาศที่เป็นอิสระ คือ บรรยากาศที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยใช้กระบวนการค้นหาความรู้และเน้นการทำงานเป็นทีมหรือเป็นกลุ่มให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน ตลอดจนประสานความคิดร่วมกัน เป็นบรรยากาศที่จะทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวา และสนุกสนานจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาหรือเรื่องที่เรียน อีกทั้งเป็นการพัฒนาความเป็นผู้มีลักษณะของนักคิด คือ มีลักษณะใจกว้าง มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น ไม่เป็นผู้ยึดมั่นในความคิดของตนเป็นหลักอย่างเดียว ใฝ่รู้ ไม่ด่วนตัดสินใจเรื่องใดง่าย ๆ โดยปราศจากการคิดไตร่ตรอง

3. บรรยากาศที่ท้าทาย คือ บรรยากาศที่ผู้สอนสร้างให้ผู้เรียนกระตือรือร้นสนใจติดตาม ค้นคว้า ศึกษา เช่น การถามคำถามที่ต้องใช้ความคิด การค้นคว้า การถามเรื่องราวที่ทันสมัยทันเหตุการณ์ของประเทศและโลก การให้ทำงานที่ยากและซับซ้อน หรือที่ต้องอาศัยความพยายามในการค้นหาและทำให้สำเร็จ ตลอดจนการสร้างบรรยากาศแข่งขันกันระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่ม เป็นต้น

4. บรรยากาศของการยอมรับนับถือ คือ บรรยากาศที่ผู้เรียนยอมรับนับถือผู้สอนในฐานะเป็นผู้ให้ความรู้และมีความสามารถทั้งด้านเนื้อหา และกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สามารถทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ คือ มีความรู้และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ทั้งในการทำงานและในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ยังเป็นบรรยากาศที่ผู้สอนจะต้องยอมรับผู้เรียนในฐานะปัจเจกบุคคลที่มีความสามารถ สติปัญญา ความถนัด ทักษะแตกต่างกัน โดยยอมรับในคุณค่าของผู้เรียนแต่ละคนและนำคุณค่าหรือความสามารถของแต่ละคนมาใช้ให้เป็นประโยชน์ หรือนำ

ความสามารถที่แตกต่างกันมาประสานสัมพันธ์ให้เกิดประโยชน์ ถ้าผู้สอนสามารถสร้างบรรยากาศดังกล่าวได้ จะทำให้ผู้เรียนพบเห็นคุณค่าของตัวเอง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง

5. บรรยากาศของการควบคุม เป็นบรรยากาศที่ทำให้ผู้เรียนในห้องเรียนมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยของห้องเรียน และความรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้กำหนดโดยผู้เรียน มีหน้าที่รับผิดชอบงานของตนเอง มีความตรงต่อเวลาในการเข้าเรียนและออกจากห้องเรียน ตลอดจนการตรงต่อเวลาในการส่งงาน มีวินัยในการประพฤติปฏิบัติในห้องเรียนอย่างเหมาะสมทั้งด้านการแต่งกาย ภาษาท่าทาง ตลอดจนวาจาที่ใช้มีความสุภาพและเป็นผู้มีสัมมาคารวะ

6. บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ คือ ผู้สอนทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจเพื่อไปสู่เป้าหมายที่กำหนดและผู้สอนรู้จักการให้การเสริมแรง เพื่อให้ผู้เรียนเพิ่มความถี่ของการมีพฤติกรรมในทางพึงประสงค์

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 11) ได้กล่าวถึง วิธีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนด้านจิตภาพ ดังนี้

1. บุคลิกภาพ บุคลิกภาพของครูมีความสำคัญต่อการยึดเป็นแบบแผน และมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูควรมีบุคลิกภาพที่น่าเคารพ ยิ้มแย้มแจ่มใส แต่งกายสุภาพ พุดจาไพเราะ อ่อนหวาน เป็นลักษณะที่ดีที่ครูควรมี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียนต่อไป

2. อารมณ์ ครูควรมีอารมณ์ที่ดี ไม่หงุดหงิดง่าย ไม่โมโหหรือโกรธง่าย ไม่จู้จี้จิบ้น ทำให้นักเรียนเกิดความไม่เชื่อถือ การที่ครูมีอารมณ์ดีจะทำให้ห้องเรียนน่าอยู่น่าเรียน นักเรียนอยากเรียน

3. ความสนใจ ครูควรให้ความสนใจนักเรียนทุกคนโดยการถามทุกข์สุขในครอบครัว หรือในการเรียนบ้าง ไม่ใช่สนใจเฉพาะนักเรียนที่ผู้ปกครองนำของมาให้ หรือผู้ปกครองฝากให้ดูแลบุตรของตน ครูควรให้ความสนใจนักเรียนทุกคนอย่างต่อเนื่อง และเมื่อพบปัญหาหาจะได้แก้ไขได้ทันที จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกอบอุ่นและเห็นความสำคัญของตนเอง บรรยากาศของการเรียนในห้องเรียนจะดำเนินไปด้วยดี

4. ความเป็นกันเองกับนักเรียน ครูต้องรู้จักนักเรียนทุกคน และต้องมีความเป็นกันเองกับนักเรียนทุกคน มีความจริงใจ เข้าใจนักเรียนแต่ละคนว่านักเรียนแต่ละคนก็มีความสามารถ มีจุดคิดตรงไหนเพื่อที่จะนำออกมาให้ผู้อื่นเห็น เมื่อนักเรียนมีปัญหาต้องช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียน ครูควรสร้างความเป็นกันเองให้กับนักเรียน บรรยากาศในห้องเรียนก็จะสนุกสนาน สดใน นักเรียนก็กล้าที่จะถามครูในเรื่องที่นักเรียนไม่เข้าใจ

5. การเปิดใจรับฟังนักเรียน ครูต้องใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ครูจะไม่หงุดหงิดง่าย ไม่ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ ไม่เอาเรื่องเล็กน้อยมาเป็นอารมณ์ ก็จะทำให้ครูเป็นคนน่ารักและน่ารัก

6. ความเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจนักเรียน นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งทางด้านครอบครัวและตัวนักเรียนเอง ครูต้องศึกษาถึงภูมิหลังของนักเรียนแต่ละคนจะทำให้ครูปฏิบัติต่อนักเรียนได้ดี ไม่ต้องคาดหวังไว้สูงมากเกินไป จนรู้สึกผิดหวังเมื่อนักเรียนทำไม่ได้ ตั้งใจ ครูต้องพยายามช่วยนักเรียนให้ดีที่สุด และพยายามเข้าใจนักเรียนแต่ละคน

โดยสรุป การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพ และอารมณ์ของครู การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน การสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน การจัดการบรรยากาศในชั้นเรียนให้นักเรียนรู้สึกมีความอบอุ่น และนักเรียนทุกคนได้รับการยอมรับจากครู

1.7 วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านสังคม

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงวิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมไว้ดังนี้

นพรัตน์ สายคุณ (2546, น. 60 - 68) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมว่าเป็นการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมในกัน มีกิจกรรมและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคมดังนี้

1. ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในลักษณะต่าง ๆ

2. มีการนำข้อมูลสารสนเทศที่จัดทำไว้มาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น สำรวจสภาพปัจจุบันแล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ โครงการ หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน

3. บุคลากรของโรงเรียนเข้มแข็งเข้มใส เป็นมิตรต่อกัน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมบุคลากรในโรงเรียนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการร่วมกลุ่มคิวิซี การนิเทศภายใน เป็นต้น

4. มีการส่งเสริมบุคลากรให้ทำงานร่วมกันในลักษณะต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น การนิเทศภายใน การประชุมเพื่อแก้ปัญหาและหาข้อยุติไปปฏิบัติ มีการจัดรูปแบบการติดตามการช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากร มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น การ

ส่งเสริมให้มีการประชุมในระดับโรงเรียน ระดับหมวด ระดับงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการอภิปราย แก้ปัญหาข้อยุติและแนวปฏิบัติร่วมกัน

5. มีการยกย่อง ชมเชย หรือประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของ บุคลากร ตามวิถีทางประชาธิปไตย เช่น การกำหนดนโยบาย มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัด สภาพแวดล้อม มอบหมายงานหรือการสั่งการให้เป็นไปตามสายการบังคับบัญชา แจ่มชัด เหมาะสม กับความสามารถไม่เกินกำลัง

6. มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และความก้าวหน้า มีตัวชี้วัด และแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและ สร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรหลาย ๆ รูปแบบ เช่น มอบหมายงานให้แล้วก็ติดตามถามไถ่ ให้ความ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม จัด สวัสดิการต่าง ๆ เช่น สหกรณ์ทุนการศึกษา ที่พักอาศัย สาธารณูปโภค ฯลฯ เมื่อมีบุคลากรใดหรือมี กลุ่มบุคคลมีผลงานดีเด่น ก็ส่งเสริมสนับสนุนให้แสดงความสามารถต่าง ๆ เช่น การเขียนบทความ เป็นวิทยากร ส่งเข้าประกวดต่าง ๆ เป็นต้น จัดให้การยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ เผยแพร่ ผลงานของบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้เพื่อ ความก้าวหน้า เช่น การศึกษาต่อ การทำผลงาน ส่งเสริมให้บุคลากรพบปะสังสรรค์กันในโอกาสอัน สมควร เช่น การต้อนรับผู้มาใหม่หรือผู้จากไป วันสำคัญต่าง ๆ การฉลองความสำเร็จ เป็นต้น ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนช่วยเหลือเกื้อกูล เมื่อมีคนหนึ่งคนใดหรือญาติพี่น้องได้รับความ เดือดร้อน เช่น เจ็บป่วย หรือมีงานฉลองต่าง ๆ เช่น แต่งงาน เป็นต้น และพาไปเยี่ยมดูงานหน่วยงาน หรือโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น ซึ่งจะเป็นมูลเหตุจูงใจให้บุคลากรเกิดความคิดในการพัฒนา บรรยากาศของโรงเรียน

7. บุคลากรได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กัน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัด สภาพแวดล้อม เช่น จัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี

8. มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างบุคลากรในโอกาสต่าง ๆ มีตัวชี้วัดและแนว ปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตาม ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การทักทาย การไหว้จากสุภาพ เป็นต้น

9. ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งในเรื่องการตรงต่อเวลา การรักษา ความสะอาด ความรับผิดชอบต่อหน้าที่

นรา สมประสงค์ และเสรี ราชโรจน์ (2546, น. 84 - 86) ได้กล่าวถึงวิธีการจัด สภาพแวดล้อมทางสังคมดังนี้

1. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา เช่น เจ้าหน้าที่ คณงาน ภารโรง ลูกจ้าง เป็นสภาพแวดล้อมทางจิตสังคมที่มีผลต่อบรรยากาศการทำงาน และบรรยากาศการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครูอาจารย์แสดงออกในลักษณะของการทำงาน เป็นที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ กติกา เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะการเป็นประชาธิปไตย ยกย่องชมเชยซึ่งกันและกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตรและจริงใจต่อกัน ปฏิบัติต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย แสดงออกในทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะการที่ครูอาจารย์มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังกล่าว จะส่งผลต่อนักเรียน นักศึกษาให้เกิดการเรียนรู้ทางสังคมอย่างถูกต้อง เหมาะสม โดยดูจากครูอาจารย์เป็นต้นแบบ และนำไปพัฒนาพฤติกรรม ลักษณะนิสัย ความคิด จิตใจ และอารมณ์เป็นของตนเองในโอกาสต่อไป จากความสำคัญของปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรส่งเสริมพัฒนาให้ครูได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม บริหารแบบมีส่วนร่วม การสนับสนุนการทำงานเป็นทีม และการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ครูอาจารย์จะมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์เป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาของนักเรียนนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูอาจารย์กับนักเรียน นักศึกษา จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจและเกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน เช่น ครูเปิด โอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ตอบคำถาม และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนให้มาก บรรยากาศเรียนรู้ก็จะมีแต่ความน่าสนใจ สนุก อยากรู้ อยากเห็น และกระตือรือร้น เพราะนักเรียนได้มีโอกาสเคลื่อนไหว มีโอกาสได้ใช้ความคิดของตนเอง มีโอกาสได้ลงมือทำ ได้แสดงความสามารถ มีผลทำให้เกิดความไว้วางใจ ให้ความสนใจต่อการเรียนการสอน หรือกิจกรรมที่ครูมอบหมาย เกิดความเป็นกันเองและมองครูอย่างเป็นมิตร คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำมากกว่ามองครูว่าเป็นผู้ใหญ่ที่ทรงอำนาจ เป็นต้น

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเรียน นอกจากพ่อแม่และครูอาจารย์แล้ว สิ่งแวดล้อมต่อมาที่มีความสำคัญต่อการสร้างเจตคติ ค่านิยม และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียนคือเพื่อน โดยเฉพาะในวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม นักเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนและครูอาจารย์ จะมีความเข้าใจเพื่อน จะชอบโรงเรียน และเรียนอย่างมีความสุข มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมที่จะเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ การมีเพื่อนและมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนจะช่วยเสริมสร้างสุขภาพจิตได้ดี การมีเพื่อนสนิทถึงขั้นรู้สึกไว้วางใจสามารถปรึกษาหารือระบายความคับแค้นใจได้ จะทำให้ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว อ้างว้าง เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ยอมรับและมีสังคมของตน การมีเพื่อนของนักเรียนมักเกิดการเรียนรู้กันใน

ชั้นเรียนเดียวกัน การอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และจะคบกันเป็นเพื่อนร่วมกลุ่มหรือเพื่อนสนิท ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในโอกาสต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมชุมนุม เป็นต้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 12) ได้กล่าวถึง วิธีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนด้านสังคม ดังนี้

1. การศึกษาสภาพครอบครัว การจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายนั้น ครูต้องวิเคราะห์นักเรียนแต่ละคน โดยศึกษาสภาพครอบครัวเกี่ยวกับฐานะทางครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ฯลฯ ข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์สำหรับครูในการจัดสภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศในการเรียน

2. ความเชื่อ มีส่วนสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน ครูควรศึกษานักเรียนว่ามีความเชื่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิต นำผลที่ได้เหล่านี้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนตามความเชื่อที่นักเรียนมี

3. การอบรมเลี้ยงดู ครอบครัวบางครอบครัวก็เข้มงวดกับลูก จู้จี้กับลูกไปทุกเรื่อง บางครอบครัวก็ปล่อยตามใจลูก การนับถือศาสนาของพ่อแม่ ก็ส่งผลต่อการเลี้ยงดูบุตรของตน ครูต้องจัดสภาพการณ์นี้ให้นักเรียนทุกคนมีความสุขเมื่ออยู่ในห้องเรียน ไม่เคร่งเครียดจนเกินไป หรือปล่อยเมินเฉยจนห้องเรียนเป็นห้องเล่นของนักเรียน

4. กฎระเบียบ มีความสำคัญต่อการประพฤติปฏิบัติ ในห้องเรียนควรมีการกำหนดกฎระเบียบ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ และที่สำคัญเป็นการปูพื้นฐาน หรือปลูกฝังรู้จักทำอะไรตามกฎระเบียบของสังคม เช่น นักเรียนต้องไม่พูดคุยกันเมื่อครูกำลังพูด ไม่ขว้างหรือทิ้งของลงบนพื้นห้อง ฯลฯ

5. ขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นสิ่งสำคัญที่เราทุกคนต้องรักษาไว้ แสดงถึงความ เป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ในการเรียนการสอนก็ต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนตามขนบธรรมเนียมของชุมชนนั้น บางโรงเรียนจะให้ครูทั้งโรงเรียนใส่เสื้อผ้าที่เป็นผ้าไทยในบางวันมาสอนก็สะท้อนถึงขนบธรรมเนียมของไทย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูต้องจัดสภาพแวดล้อมที่จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยการถามคำถามให้นักเรียนตอบคำถาม หรือครูร่วมทำกิจกรรมกับนักเรียน เช่น ผลิตสื่อการเรียนการสอนร่วมกัน ฯลฯ

7. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูคนอื่น จะทำให้บรรยากาศการทำงานดี ครูจะรู้สึกอบอุ่น หากครูเกี่ยวข้องกับคนอื่นตลอดเวลา ก็จะหงุดหงิด หม่นหมองใจไม่เป็นอันจะสอน

หนังสือ นักเรียนที่วางตัวไม่ถูก เมื่อต้องติดต่อสัมพันธ์กับครูที่เป็นครูทะเลาะกับครูของตนเอง ดังนั้น ครูควรมีไมตรีจิตที่ดีกับครูด้วยกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนดีขึ้น

8. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเจ้าหน้าที่ ในบางครั้งควรต้องใช้ห้องโสตทัศนศึกษา ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่โสต ครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน หรือต้องพานักเรียนมาค้นคว้าในห้องสมุด ต้องติดต่อกับเจ้าหน้าที่ห้องสมุดด้วยไมตรีจิตที่ดี เพื่อให้นักเรียนเกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียน

9. ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน ครูต้องจัดกิจกรรมที่จะให้นักเรียนกับนักเรียนเกิดปฏิสัมพันธ์ในการเรียน คือ ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยกัน ในการให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่มควรกำหนดให้มีประธานและเลขานุการ เพื่อให้การทำงานในกลุ่มทำงานด้วยดี

10. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร ครูต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บริหาร ในฐานะผู้บังคับบัญชา โดยปฏิบัติงานตามที่ผู้บริหารมอบหมายให้ทำ ปรีกษาหาหรือเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในโรงเรียน

11. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง ครูควรรู้จักผู้ปกครองของนักเรียนทุกคนและมีโอกาสพูดคุย เพื่อสอบถามถึงลูกศิษย์แต่ละคนมีพฤติกรรมอย่างไร มีปัญหาอะไรทางครอบครัวที่ครูต้องช่วยเหลือ ครูและผู้ปกครองจะได้ร่วมมือกันช่วยแก้ปัญหา ดังนั้น โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองพบกับครูประจำชั้นเดือนละ 1 ครั้ง หรือภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง ครูและผู้ปกครองจะได้มีโอกาสแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ทัน และส่งเสริมนักเรียนไปในแนวทางที่ถูกต้องต่อไป

12. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับชุมชน จากการปฏิรูปการศึกษาทำให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ครูควรเข้าไปในชุมชน เพื่อรู้จักกับชาวบ้าน ร่วมกิจกรรมกับชาวบ้าน แก้ปัญหาร่วมกับชาวบ้าน ทำให้บรรยากาศทางสังคมของโรงเรียนและชุมชนเป็นไปด้วยดี

โดยสรุป วิธีการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม เกี่ยวข้องกับสภาพทางครอบครัว และตัวของนักเรียน ครูต้องศึกษาถึงภูมิหลัง การเลี้ยงดู ความเชื่อของคนในครอบครัว การสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้แก่ครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหาร ครูกับเพื่อนร่วมงาน ครูกับผู้ปกครอง และครูกับชุมชน

1.8 การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงการประเมินการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 14) ได้กล่าวถึง การประเมิน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนว่า การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนจะต้องมีการ ประเมิน เพื่อเป็นเครื่องมือตรวจสอบว่าสภาพแวดล้อมต่าง ๆ อยู่ในสภาวะที่พึงประสงค์หรือไม่ จะต้องปรับปรุงอย่างไร การประเมินประสิทธิภาพของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ทำ ได้โดย

1. การตรวจตรามาตรฐานที่กำหนด โดยการกำหนดมาตรฐานสภาวะที่พึงประสงค์ ของสภาพแวดล้อมแบบต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินประจำสัปดาห์ ประจำเดือน ประจำภาคการศึกษา และประเมินประจำปี ผู้ประเมินอาจเป็นครูหรือคณะกรรมการที่นักเรียนเลือก และแต่งตั้งขึ้นประเมินและตรวจตราแบบมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

2. การพิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนาสภาพแวดล้อม ทางการเรียนมีเป้าหมายที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนของนักเรียนและครู หาก สภาพแวดล้อมดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก็น่าจะสูงขึ้นด้วย สัมฤทธิ์ผลของนักเรียนจึง เป็นตัวชี้วัดคุณภาพสภาวะแวดล้อมได้อย่างหนึ่ง

3. การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการที่จะได้ข้อมูล มาใช้ในการประเมินสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

โดยสรุป การประเมินการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนทำเพื่อตรวจสอบว่าอยู่ ในสภาวะที่พึงประสงค์หรือไม่ ทำได้โดยตรวจตรามาตรฐานที่กำหนด พิจารณาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน และสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.9 การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน พบว่า นักวิชาการได้กล่าวถึงการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์ (2556, น. 18 - 25) ได้กล่าว ถึงการ พัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า การจัดอาคารและสถานที่อื่น ๆ ในโรงเรียน เพื่อการบริหาร และสนับสนุนการให้บริการที่ทางโรงเรียนจะจัดให้กับนักเรียน อาคารที่ควรได้รับการพัฒนาหรือ จัดขึ้นใหม่ คือ อาคารบริหาร และอาคารห้องเรียน ส่วนสถานที่อื่น ๆ ที่โรงเรียนต้องมีเพื่อให้ บริการทั้งครูและนักเรียน คือ สถานบริการการศึกษา สนามกีฬา สถานที่เก็บเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก สถานที่โภชนาการและโรงอาหาร ถนนหนทางและที่จอดรถ สวนหย่อม และศาลาพัก อาคารตามแนวใหม่ของการจัดสภาพแวดล้อมมี 2 อาคาร คือ อาคารบริหาร กับอาคารห้องเรียน

1. อาคารบริหาร เป็นศูนย์กลางการวางแผนจัดการ กำกับ ดูแล สนับสนุน ประสานงานเพื่ออำนวยความสะดวก ติดตาม ประเมินและรายงานประกอบการดำเนินงานใน โรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบาย

2. อาคารห้องเรียน เป็นสถานที่ทำหน้าที่เหมือนบ้าน ที่อาจเป็นที่เรียนควบคู่ไปด้วย เป็นที่นักเรียนจะเข้ามาในตอนเช้า เก็บกระเป๋า หรือเครื่องเรียนที่นำกลับบ้านหรือทำงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนเครื่องเรียนส่วนใหญ่ก็จะเก็บไว้ที่โรงเรียน ณ ห้องเรียนของตน ครูประจำทำหน้าที่เป็นเจ้าของบ้าน (Host Teacher) คือ เป็นอาจารย์พ่อ อาจารย์แม่ หมายถึง คอยอบรมนักเรียน (Home Room) เป็นที่วางแผนกิจกรรมการเรียนประจำวัน เป็นที่แบ่งกลุ่มทำงานของนักเรียน บางส่วนที่ไม่มีแผนไปเผชิญประสบการณ์นอกห้อง เป็นที่พักผ่อน หลังจากนักเรียนบางส่วนไปเผชิญประสบการณ์ หรือหลังจากรับประทานอาหารแล้ว และเตรียมออกไปเผชิญประสบการณ์ ต่อไป หรือเป็นที่ครูจะสอนในเรื่องที่จำเป็นต้องเรียนกับครู (Teacher Directed Learning) และเป็นที่สัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักเรียนกับครู นอกจากนี้ห้องเรียนยังอาจใช้เป็นที่สอนในวิชาใดหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ครูสัญจรมาพบนักเรียนบางส่วนตามแผนที่วางไว้ในขณะเดียวกัน นั้น ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นอาจารย์พ่อ อาจารย์แม่ ก็อาจสัญจรไปพบนักเรียนที่ห้องเรียนอื่นตามตารางที่กำหนดไว้ได้เช่นกัน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน เพื่อให้เป็น “ห้องเรียน” จึงต้องออกแบบให้มีความอบอุ่น น่าอยู่ มีโต๊ะเรียนประจำตัวนักเรียนที่มีการออกแบบพิเศษ มีมุมหนังสือ มีชุดรับแขก พื้นสะอาดสามารถนั่งพักผ่อนบนเสื่อจันทบูรณ หรือวัสดุแบบไทย และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับความเป็นบ้าน สถานที่ในโรงเรียนที่โรงเรียนต้องมี เพื่อให้บริการทั้งครูและนักเรียน คือ สถานบริการการศึกษา สนามกีฬา สถานที่เก็บเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก สถานโภชนาการและ โรงอาหาร ถนนหนทางและที่จอดรถ สวนหย่อม และศาลาพัก

2.1 สถานบริการการศึกษา เป็นศูนย์หรือหน่วยงานที่จะให้บริการครู อาจารย์ และผู้เรียน ให้สามารถประกอบกิจกรรมการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ศูนย์ทดสอบและประเมินข้อมูล ศูนย์แนะแนวการศึกษา ศูนย์สื่อการสอน ศูนย์บริการสอนซ่อมเสริม เป็นต้น

2.2 สถานกีฬาและสนามกีฬา เป็นสถานที่พัฒนาสุขภาพกาย เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของวิชาพลศึกษาและพลานามัย และเพื่อส่งเสริมกีฬาและกรีฑาของโรงเรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาด ความพร้อมด้านเศรษฐกิจและความจำเป็นของชุมชนที่จะต้องมีสถานกีฬาเพื่อใช้ร่วมกัน สถานกีฬาและสนามกีฬา ควรตั้งอยู่ในบริเวณด้านในของโรงเรียน เพื่อใช้พื้นที่ด้านหน้าใกล้ถนนเพื่องานบริหาร วิชาการ และบริการ

3. สถานที่เก็บเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นอาคารสถานที่ใช้สำหรับสร้าง หรือทำนุบำรุงรักษาวัสดุ อุปกรณ์หนักเบาที่จำเป็นต้องใช้ในสถานศึกษา อาทิ โรงงาน โรง

ซ่อม โรงเก็บเครื่องมือ โรงรถ เป็นต้น สถานที่เก็บเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวก ควรตั้งอยู่ในบริเวณห่างไกลจากศูนย์กลางบริหาร วิชาการ และบริการ เนื่องจากอาจส่งเสียงดัง หรือมีอันตรายจากการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ

4. สถานที่โภชนาการและโรงอาหาร เป็นสถานที่ผลิต ปปรุง และจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม และที่สำหรับรับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการและราคาประหยัด หรือมีคุณภาพ แต่ราคาถูก สถานที่โภชนาการและโรงอาหารควรตั้งอยู่ส่วนในของบริเวณโรงเรียน ไม่ห่างไกลจากศูนย์กลางด้านบริหาร วิชาการ และบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน แต่ไม่ควรอยู่ตรงกลางบริเวณ เนื่องจากส่งกลิ่นเหม็นในกรณีรักษาความสะอาดไม่ได้มาตรฐาน

5. ถนนหนทางและที่จอดรถ ถนนหนทางและที่จอดรถ เป็นเส้นทางเท้าและทางรถยนต์สำหรับติดต่อระหว่างอาคารต่าง ๆ โดยจัดเป็นถนนสายหลักและสายรอง และมีระบบจราจรรองรับมาตรฐานสากล และมีที่จอดรถเพียงพอกับจำนวนรถของบุคลากรและผู้มาติดต่อ การจัดระบบถนนในโรงเรียน ควรมีการกำหนดบริเวณส่วนนอก และส่วนใน และมีทางหนีภัยหากมีกรณีฉุกเฉิน

5.1 บริเวณส่วนนอก หมายถึง บริเวณที่ติดถนนใหญ่จะเปิดโอกาสให้พ่อแม่ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไปเข้าถึงสำหรับติดต่องาน หรือส่ง-รับผู้เรียน ได้แก่ บริเวณใกล้อาคารบริหาร

5.2 บริเวณส่วนใน หมายถึง ถนนที่ใช้สำหรับบุคลากรที่มีรถยนต์พาหนะ เช่น มอเตอร์ไซค์ รถยนต์ เป็นต้น โดยต้องมีการตัด หรือสร้างถนนก่อนที่จะมีการก่อสร้างอาคารใหม่

6. สวนหย่อม บริเวณที่ว่างของโรงเรียนที่ปลูกหญ้าเป็นช่วง ๆ และมีทางเดิน และที่นั่งให้นักเรียนได้นั่งพักผ่อน มีต้นไม้สูงร่มรื่น ปกคลุม หรือจัดทำสวนดอกไม้ นอกจากนี้เป็นที่พักผ่อนสำหรับนักเรียนยังเป็นแหล่งการเรียนรู้สำคัญที่นักเรียนใช้ในการเรียนรู้ได้

7. ศาลาพัก บริเวณโรงเรียนควรมีศาลาพักให้นักเรียนได้นั่งพบปะพูดคุยกัน หรือเป็นที่ที่ผู้ปกครองนั่งรอบุตรของตนเอง หรือเป็นที่ครูอาจารย์ได้ใช้พบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง และอาจเป็นสถานที่สำหรับใช้นักเรียนนั่งสมาธิได้

นอกจากอาคารเรียนเป็นสิ่งจำเป็นของการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แล้ว โรงเรียนยังต้องมีการพัฒนาแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งความรู้สำหรับผู้เรียน แหล่งวิทยบริการในโรงเรียนที่ควรพัฒนาใหม่ ได้แก่ ฐานความรู้ สถานปฏิบัติการ ลานเผชิญประสบการณ์ สถานบริการวิชาการเฉพาะทาง สถานวิสาหกิจ และอุทยานการศึกษา แต่ละแหล่งจะให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนแตกต่างกัน

1. ฐานความรู้ เป็นหอความรู้เพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้นักเรียนและครูเข้ามาศึกษาค้นคว้าสำหรับประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้สำหรับแต่ละวิชา ครอบคลุมห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ และศูนย์การเรียนเฉพาะด้าน

1.1 ห้องสมุด เป็นที่เก็บเอกสาร หนังสือ ตำรา และวัสดุการศึกษาที่ไม่อยู่ในรูปสิ่งพิมพ์เพื่อให้ผู้ใช้เข้ามาศึกษาสืบค้นข้อมูลในเรื่องที่ตนสนใจ ในห้องสมุดยุคใหม่ นอกจากเอกสารและหนังสือในรูปสิ่งพิมพ์แล้ว ยังมีห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ หรือห้องสมุดเสมือนจริง ที่เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนสามารถเข้ามาสืบค้นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้อีกด้วย

1.2 ศูนย์สารสนเทศ เป็นศูนย์ให้บริการด้านข้อมูลและข่าวสารประเภทต่าง ๆ โดยผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือในรูปแบบตัวบนที่กลงในซีดีรอม เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้ามาสืบค้นข้อมูลได้อีกด้วย

1.3 ศูนย์การเรียนเฉพาะทาง เป็นศูนย์ความรู้ที่จัดในเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปิดโอกาสให้เข้ามาสืบค้น ทดลอง ค้นคว้าเรื่องหรือประสบการณ์ที่ตนสนใจ อาทิ ศูนย์การเรียนวิทยาศาสตร์ ศูนย์การเรียนประวัติศาสตร์ ศูนย์การเรียนภาษาไทย ศูนย์การเรียนวัฒนธรรมพื้นบ้าน เป็นต้น

2. สถานปฏิบัติการ เป็นส่วนหนึ่งของหอเผชิญประสบการณ์ใช้เป็นสถานที่สำหรับเข้าฝึกปฏิบัติประสบการณ์ตามเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ที่กำหนด มีหลายประเภท อาทิ ห้องปฏิบัติการภาษา ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการประชาธิปไตย ห้องปฏิบัติการคหกรรมโภชนาการ และโรงฝึกงาน

2.1 ห้องปฏิบัติการภาษา เป็นสถานที่ฝึกการฟังและพูดภาษาต่างประเทศ โดยออกแบบให้เป็นห้องเก็บเสียงและกันเสียงสะท้อน มีอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการฟัง การฝึกพูด เช่น เครื่องบันทึกเสียง เทปภาพ หรือซีดี มีหูฟัง ไมโครโฟน มีส่วนควบคุมเสียง และมีคู่มือสำหรับให้นักเรียนเข้าไปฝึกฟังและฝึกพูด ห้องปฏิบัติการภาษามีหลายแบบตั้งแต่แบบง่าย ๆ ที่ใช้เทปเสียงและหูฟัง โดยไม่มีการบันทึกเสียง ไปจนถึงที่มีความสลับซับซ้อนมีอุปกรณ์และเสียง และควบคุมด้วยระบบคอมพิวเตอร์

2.2 ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ เป็นสถานที่สำหรับการทดลองค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ จำแนกเป็นประเภทตามสาขาของวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์พบเห็นบ่อยในโรงเรียน ได้แก่ ห้องปฏิบัติการเคมี ห้องปฏิบัติการชีววิทยา ห้องปฏิบัติการฟิสิกส์ และห้องปฏิบัติการไฟฟ้า

2.3 ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ เป็นสถานที่ที่ติดตั้งเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวนมากเชื่อมต่อกันด้วยระบบ LAN ใช้สำหรับให้นักเรียนเรียนในสาระเทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียน

เข้าฝึกการใช้คอมพิวเตอร์สืบค้นข้อมูล และทำงานตามที่ครูกำหนด ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ควรมีเครื่องคอมพิวเตอร์ให้นักเรียนใช้ 1 คนต่อ 1 เครื่อง นักเรียนได้ฝึกฝนด้วยตนเองและช่วยเหลือตนเองได้เต็มที่ โรงเรียนต้องมีเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างน้อย 40 เครื่องขึ้นไป ในห้องเรียนนักเรียนต้องไม่เกิน 40 คน บางโรงเรียนมีเครื่องคอมพิวเตอร์ไม่ครบเท่ากับจำนวนนักเรียน นักเรียน 2 คนต้องใช้ 1 เครื่อง การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์วิธีนี้มีข้อดี คือ นักเรียนได้ช่วยเหลือกัน โดยเฉพาะนักเรียนที่มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ยังไม่ดีพอ หรือไม่เข้าใจที่ครูอธิบาย หรืออ่านเอกสารไม่เข้าใจ หากเพื่อนอีกคนหนึ่งรู้เรื่องมากกว่าก็จะช่วยอธิบายได้

2.4 ห้องปฏิบัติการประชาธิปไตย เป็นสถานที่ที่ให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตยตามแนวปฏิรูปการเมืองการปกครอง

2.5 ห้องปฏิบัติการคหกรรมโภชนาการ เป็นสถานที่ที่ให้นักเรียนฝึกฝนการทำอาหาร โดยในห้องจะมีเครื่องมือและอุปกรณ์ในการทำครัวเหมือนกับห้องครัวที่บ้าน เช่น หม้อ กระทะ เตาแก๊ส ถ้วย ชาม ฯลฯ นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนปฏิบัติในวิชาคหกรรมศาสตร์หรือการทำงานอาชีพ

2.6 โรงฝึกงาน เป็นสถานที่ที่นักเรียนจะฝึกงานตามอาชีพที่ผู้เรียนเลือก โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาอาจมีโรงฝึกงานเฉพาะด้าน เช่น ในโรงฝึกงานก็จะมีห้องฝึกงานย่อย ๆ เช่น ห้องฝึกงานสำนักงานก็มีเครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องมือสำนักงาน ฯลฯ ห้องฝึกงานซ่อมรถจักรยานยนต์ ห้องฝึกงานซ่อมเครื่องไฟฟ้า เป็นต้น นอกจากห้องปฏิบัติการประเภทต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว ยังมีห้องปฏิบัติการอีกหลายประเภทที่อาจตั้งขึ้นตามความต้องการของท้องถิ่น

3. ลานเผชิญประสบการณ์ เป็นบริเวณนอกประสงค์ภายนอก หรือภายในหอเผชิญประสบการณ์ที่จัดเตรียมไว้สำหรับนักเรียนทำภารกิจหรืองานที่ได้รับมอบหมาย และตามประสบการณ์ที่ตนกำหนดด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม ณ ลานประสบการณ์นี้มีเครื่องมืออำนวยความสะดวกและวัสดุใช้สอยจัดเตรียมไว้โดยมีครูคอยให้คำแนะนำ ลานเผชิญประสบการณ์นี้จำแนกเป็นสัดส่วนตามระดับความยากง่ายของประสบการณ์อาจอยู่ภายในหรือภายนอกหอเผชิญประสบการณ์

3.1 กิจกรรมภายในลานเผชิญประสบการณ์ อาจเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเขียนรายงาน ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการสร้างต้นแบบชิ้นงานตามโครงการหรือโครงการทดลองที่ไม่ต้องใช้บริเวณหรืออุปกรณ์ขนาดใหญ่

3.2 กิจกรรมภายนอกลานเผชิญประสบการณ์ อาจเป็นลานประสบการณ์ขนาดใหญ่ เช่น แปลงเกษตร โรงงานหรือโรงยิม ขึ้นอยู่กับประเภทของประสบการณ์

4. สถานบริการวิชาการเฉพาะทาง เป็นการจัดตั้งศูนย์บริการวิชาการที่เป็นธรรมชาติ หรือให้สอดคล้องกับเนื้อหาในท้องถิ่น อาทิ ศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ศูนย์

ส่งเสริมศิลปอาชีพ ศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ ศูนย์บริการวิชาการเหล่านี้จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือของเขตพื้นที่การศึกษาและสมาชิกชุมชนที่เป็นผู้รู้ผู้เฒ่า หรือผู้ชำนาญการในเนื้อหา และการสนับสนุนของนักการศึกษา คหบดี นักการเมือง และนักธุรกิจที่เห็นคุณค่าของการฟื้นฟูพัฒนา สืบสาน และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ที่อาจถูกทำลายหรือสูญหาย หรือกำลังจะถูกทำลาย หรือสูญสิ้นไปแล้วให้ยังคงดำรงอยู่ต่อไป

5. สถานวิสาหกิจ เป็นสถานที่หรือหน่วยงานทางธุรกรรม เพื่อวัตถุประสงค์ในการเป็นสถานฝึกงานของผู้เรียนและหารายได้สู่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ได้แก่ สหกรณ์ ศูนย์หนังสือ ร้านค้า และร้านอาหาร ในการเป็นสถานที่ฝึกงานของผู้เรียน สถานวิสาหกิจอาจอยู่ในรูปบริษัท ห้างร้านดำเนินการ โดยคณาจารย์และผู้เรียนที่ลงทะเบียนวิชาที่เกี่ยวข้อง และมีการมอบหมายให้ต้องฝึกงานในหน่วยงานหารายได้ของโรงเรียน ในการหารายได้เข้าสู่โรงเรียน สถานวิสาหกิจอาจมีบทบาทในการนำรายได้มาเสริมรายได้ที่มาจากรัฐ โดยต้องมีกฎระเบียบรองรับการรับและจ่ายเงินที่ได้จากการทำธุรกรรม ในอนาคตภายใต้จากวิสาหกิจเหล่านี้สามารถนำมาใช้จ่ายในกิจกรรมที่งบประมาณแผ่นดินไม่สามารถจัดหาให้ได้ ทั้งนี้ ต้องมีการพัฒนาระบบและต้นแบบวิสาหกิจที่เหมาะสมในแต่ละสถานที่ สถานวิสาหกิจควรตั้งอยู่ในที่ผู้ใช้บริการจะสามารถนำไปใช้ได้สะดวกตามกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ร้านค้า สหกรณ์ สถานที่ควรติดถนน เพื่อให้สมาชิกชุมชนเข้ามาซื้อสินค้าได้โดยง่าย

6. อุทยานการศึกษา เป็นแนวคิดการใช้พื้นที่ทุกกระเปาะบริเวณที่นอกเหนือจากการใช้เพื่อการบริหาร วิชาการ และบริการ ยังใช้เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ของผู้เรียน ครู และสมาชิกในชุมชน อุทยาน อุทยานการศึกษา หมายถึง สถานที่บริเวณ โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ได้มีการวางแผน เตรียมการ การดำเนินการ เพื่อเป็นแหล่งความรู้ในขอบข่ายต่าง ๆ เพื่อเป็นความรู้ด้านอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเรื่องที่น่าสนใจ

โดยสรุป การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนเน้นที่การจัดอาคารและสถานที่เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับนักเรียน เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย เก็บวัสดุอุปกรณ์ โรงอาหาร ถนนหนทาง และใช้เป็นสถานปฏิบัติการสำหรับเข้าฝึกปฏิบัติประสบการณ์ตามเนื้อหาสาระ และประสบการณ์ที่กำหนด

2. การจัดการศึกษา

การรวบรวมวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องครอบคลุม (1) ความหมายของการศึกษา (2) รูปแบบการจัดการศึกษา (3) องค์ประกอบในการจัดการศึกษา (4) แนวทางการจัดการศึกษา (5) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (6) การจัดการศึกษาเอกชน

2.1 ความหมายของการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความหมายของการศึกษา พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาไว้ดังนี้

ซาโรจน์ บัวศรี (2549, น. 4) ได้กล่าวถึง ความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา คือความเจริญงอกงาม โดยเป็นการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนงอกงาม

คาร์เตอร์ วี. กู๊ด (Carter V. Good, อ้างถึงในประไพ เอกอุ้น, 2541, น. 97) ได้ให้ความหมายของคำว่า การศึกษาไว้ 4 นัย คือ

1. การศึกษา หมายถึง การดำเนินการด้วยกระบวนการทุกอย่างที่ทำให้บุคคลพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ รวมทั้งทัศนคติและพฤติกรรมอื่นๆ ตามค่านิยมและคุณธรรมในสังคม

2. การศึกษา หมายถึง กระบวนการทางสังคม ที่ทำให้บุคคลได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมที่คัดเลือกและกำหนดไว้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะ โรงเรียน เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นครู

3. การศึกษา หมายถึง วิชาชีพอย่างหนึ่งสำหรับครู หรือการเตรียมบุคคลให้เป็นครู ซึ่งจัดสอนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วย วิชาจิตวิทยาการศึกษา ปรัชญา ประวัติการศึกษา หลักสูตร หลักการสอน การวัดผล การบริหาร การนิเทศการศึกษา และวิชาอื่นๆ ที่ครูควรรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติซึ่งจะทำให้เกิดความเจริญงอกงามสำหรับครู

4. การศึกษา หมายถึง ศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ในอดีต ซึ่งรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบสำหรับคนรุ่นใหม่

ดีวอี้ (Dewey, อ้างถึงในสุรพันธ์ ยนต์ทอง, 2540, น. 5) ให้ความหมาย ของ การศึกษาไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. การศึกษา คือ ชีวิต (Education is life.) ไม่ใช่เป็นการเตรียมตัวเพื่อชีวิตข้างหน้า เพราะชีวิตข้างหน้าย่อมมีการเปลี่ยนแปลงจึงเตรียมตัวเพื่อชีวิตข้างหน้าไม่ได้ การศึกษากับชีวิตเป็นของคู่กันไม่สามารถแยกออกจากกันได้ トラバิดที่ยังมีชีวิตอยู่ตรงนั้นจะต้องมีการศึกษาตลอดไป

เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ฉะนั้นในการจัดการศึกษาจึงควรจัดให้เรียนสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน นำเรื่องชีวิตประจำวันมาศึกษาเพื่อให้รู้จักแก้ปัญหาในชีวิตปัจจุบัน

2. การศึกษา คือ ความเจริญงอกงาม (Education is growth.) ผู้ที่ได้รับการศึกษาย่อมเจริญงอกงามทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา แต่ความงอกงามดังกล่าวต้องเป็นไปในทางที่ดีและสังคมปรารถนาด้วย คุณค่าของการศึกษาอยู่ที่บทบาทที่ศึกษา สามารถสร้างเสริมความปรารถนาที่จะเจริญงอกงามต่อเนื่องกันตลอดไปให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล (Desire for continued growth) และการที่การศึกษาเป็นเครื่องมือ (Means) จะช่วยทำให้ความปรารถนาดังกล่าวเป็นจริงขึ้นมาด้วย

3. การศึกษา คือ การเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ชีวิต การศึกษาจะต้องจัดให้มีกิจกรรม (Activity) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการกระทำ (Transaction) เพื่อให้เกิดประโยชน์ (Experience) จึงจะทำให้มนุษย์เกิดเฉลียวฉลาด (Intelligence)

4. การศึกษา คือ กระบวนการทางสังคม ที่พัฒนาคนให้อยู่ได้ในสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, น. 2) ได้ให้ความหมาย ของการศึกษาไว้ว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต

โดยสรุป การศึกษาคือการเสริมสร้างประสบการณ์ให้แก่ชีวิต เป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เกิดความเจริญงอกงามในด้านความรู้ สติปัญญา การควบคุมอารมณ์ และการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตเพื่อประโยชน์ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 รูปแบบการจัดการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษา พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

วิจิตร ศรีสอาน (2542, น. 2 - 3) ให้ความเห็น เกี่ยวกับรูปแบบของการศึกษาว่า สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบัน บุคคลจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ วิทยาการที่ก้าวหน้า เป็นปัจจัยเกื้อกูลการดำเนินชีวิต เทคโนโลยีสมัยใหม่กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในอันที่จะเกื้อกูลกิจกรรมการศึกษาตลอดชีวิต ยุคนี้จึงเป็นยุคของการผสมผสานระหว่างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งเทคโนโลยีควบคู่กันไป สถาบันทางสังคมต่างๆ นอกเหนือจาก

สถานศึกษาที่มีอยู่มีบทบาทอย่างสำคัญในการให้การศึกษาในรูปแบบต่างๆ แก่ผู้เยาว์และผู้ใหญ่บ้าน วัด หน่วยงานของรัฐและเอกชนหลายประเภทรวมทั้งสถาบันสื่อมวลชนได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของประชากรมากยิ่งขึ้น เกิดแนวทางการเรียนตามลักษณะการเรียนรู้ของบุคคลเป็น 3 แนว คือ

1. การศึกษาในโรงเรียน (Formal Education) หมายถึง การศึกษาในสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเรียกต่างๆ เช่น โรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย เป็นต้น เป็นแบบของการจัดการศึกษาที่รู้จักกันโดยทั่วไป เป็นการจัดการศึกษาที่มีระเบียบแบบแผนเป็นมาตรฐานแน่นอนในเรื่องของหลักสูตร การประเมินผล ตลอดจนระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ จัดขั้นตอนการศึกษาเป็นระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

2. การศึกษานอกโรงเรียน (Non – Formal หรือ Out of School Education) หมายถึง การศึกษาที่จัดให้ นอกเหนือจากการศึกษาในโรงเรียนซึ่งอาจดำเนินการโดยหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ที่ไม่ใช่สถาบันทางการเรียนตามปกติแต่อาจใช้สถานที่ของสถาบันการศึกษาก็ได้ ลักษณะการจัดมีทั้งแบบที่จัดอย่างมีระเบียบแบบแผน หรือกึ่งระเบียบแบบแผนโดยทั่วไปมักใช้วิธีดำเนินการที่ไม่แน่นอนตายตัว เช่น หลักสูตรเปลี่ยนแปลงตามความต้องการของท้องถิ่น ไม่กำหนดอายุหรือพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนเอาไว้แน่นอน ตัวอย่างของการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เช่น การศึกษาผู้ใหญ่ ศูนย์ฝึกอาชีพเคลื่อนที่ การจัดที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน เป็นต้น เป้าหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียน มุ่งเน้นการช่วยเหลือผู้ที่ขาดโอกาสเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนและเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้ประกอบอาชีพอยู่แล้ว

3. การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) หมายถึง การศึกษาที่แต่ละบุคคลได้รับจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น จากบุคคลในครอบครัว การอ่านหนังสือพิมพ์ การฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ การเดินทาง เป็นต้น เป็นการศึกษาที่เกิดขึ้นเฉพาะแต่ละบุคคลแตกต่างกันไป ไม่มีการจัดระบบที่เป็นแบบแผนแน่นอน แต่ถือว่าเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญไม่น้อยเพราะในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคลย่อมได้รับประสบการณ์ต่างๆ มากมายตลอดเวลาซึ่งก่อให้เกิดการสะสมความรู้ ทักษะ ความเชื่อถือต่างๆ นำไปสู่ความคิดและการตัดสินใจที่ถูกต้อง การศึกษาแบบปกติวิสัย นอกจากที่ได้รับจากประสบการณ์ในชีวิตประจำวันแล้ว สื่อสารมวลชนต่างๆ ก็มีบทบาทอย่างสูง ในการทำให้คนได้รับการศึกษาในรูปแบบนี้ด้วย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542, น. 6) ได้กำหนดระบบการจัดการศึกษาไว้ใน มาตรา 15 ว่า การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

1. การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

2. การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

3. การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และ โอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่นๆ

โดยสรุป รูปแบบการจัดการศึกษา ยุคนี้เป็นยุคของการผสมผสานระหว่างสังคมแห่งการเรียนรู้ และสังคมแห่งเทคโนโลยีควบคู่กัน ไปบุคคลจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ รูปแบบการจัดการศึกษาสามารถจำแนกออกเป็น 3 รูปแบบตามลักษณะการเรียนรู้ของบุคคลเป็น 3 แนว คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

2.3 องค์ประกอบในการจัดการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับองค์ประกอบในการจัดการศึกษา พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, น. 7 - 9) กล่าวว่า องค์ประกอบของการจัดการศึกษามีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่

1. สาระเนื้อหาในการศึกษา ในกรณีที่มีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้จัดการศึกษามักจัดทำหลักสูตรเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระ เนื้อหาสาระในการศึกษานั้นควรทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

2. ครู ผู้สอน หรือผู้ให้การเรียนรู้ ผู้ถ่ายทอดเนื้อหาสาระ ได้แก่ ครู อาจารย์ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง บุคคลเหล่านี้ต้องได้รับการอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3. สื่อ อุปกรณ์สำหรับการศึกษา สื่อและอุปกรณ์เป็นส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ครูและผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลให้สิ่งเหล่านี้มีอย่างเพียงพออยู่ในสภาพใช้งานได้ และใช้สื่อเหล่านี้เป็นส่วนช่วยให้เกิดการถ่ายทอดเนื้อหาความรู้ได้อย่าง

เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ครูที่มีคุณภาพต้องสามารถผลิตและพัฒนาสื่อและอุปกรณ์การศึกษา สำหรับการสอนของตนด้วย

4. รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ระบบการศึกษายุคใหม่เน้นความสำคัญที่ตัวผู้เรียน ดังนั้นรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่จึงแตกต่างไปจากเดิม จึงเกิดคำว่า “ปฏิรูปการเรียนรู้” ซึ่งนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย รูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ นี้ ผู้สอนพึงระมัดระวังเลือกใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และจำเป็นต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ ประกอบกับการทำความเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนของตน

5. ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษาในการจัดการศึกษายังมีผู้ที่รับผิดชอบที่อาจไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดโดยตรงอีกหลากหลาย ได้แก่ ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่จัดการศึกษา ที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ และยังคงจำเป็นต้องมีบุคลากรทางการเรียนอื่นร่วมด้วย เช่น เจ้าหน้าที่ธุรการ งานทะเบียน งานโภชนาการและสุขอนามัย รวมทั้งฝ่ายสนับสนุนอื่น ๆ เป็นต้น

6. เงินทุนสนับสนุน การจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนอาจเป็นรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ผู้ปกครอง ผู้เรียน ชุมชน เงินทุนเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาเกิดผลตามเป้าหมาย

7. สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม การจัดการศึกษาในระบบที่ยังต้องอาศัยชั้นเรียนยังเป็นสิ่งจำเป็น ดังนั้น อาคารสถานที่ ห้องเรียน และบรรยากาศแวดล้อมที่ใช้ในการจัดการศึกษาจึงเป็นส่วนที่ขาดไม่ได้ ต้องสนใจดูแลคือความเพียงพอ เหมาะสม ปลอดภัย และการมีบรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ ส่วนครูก็ต้องรับผิดชอบในการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสม

8. ผู้เรียน หรือผู้ศึกษาถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา เพราะผู้เรียนเป็นเป้าหมายหลักของการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นดัชนีชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการศึกษา

โดยสรุป องค์ประกอบของการจัดการศึกษามีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ เนื้อหาสาระในการศึกษา ครูผู้สอน สื่อ รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ผู้บริหารและบุคลากรสนับสนุน เงินทุน สถานที่ และผู้เรียน

2.4 แนวทางการจัดการศึกษา

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวทางการจัดการศึกษา พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (2542, น. 21) กำหนดว่า แนวทางการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ พัฒนาตนเองได้ และมีความสำคัญที่สุด เพราะฉะนั้นต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการเนื้อหาต่อไปนี้เป็นความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติและสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของสังคมไทย การเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

2. ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การบำรุงรักษาการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3. ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา

4. ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง

5. ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

3. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติ ให้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

4. จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในทุกวิชา

5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ

6. จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับ บิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

โดยสรุป แนวทางการจัดการศึกษาคือต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพ การจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในด้านความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตนเอง ความรู้ทักษะทางวิทยาศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม คณิตศาสตร์ และทักษะในการประกอบอาชีพ

2.5 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่านักวิชาการได้ กล่าวถึงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2543, น. 82) ได้กล่าวในการปฏิวัติมุมมองต่อผู้เรียนว่าการเรียนรู้ ในช่วงอายุระหว่าง 6 – 24 ปี ถือได้ว่าเป็นวัยเรียนในสถานศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนในช่วงนี้จะเป็นการเรียนเพื่อพัฒนา ในทุกด้านอย่าง สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ หรือทางด้านจิตใจและด้านสังคม ซึ่ง สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือเป็นการจัด การศึกษาที่มุ่งพัฒนา และวางรากฐานชีวิต การเตรียมความพร้อมของเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และสังคมให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้สามารถค้นพบความต้องการ ความสนใจ และ ความถนัดของตนเองด้านวิชาการ วิชาชีพ ความสามารถในการประกอบอาชีพ และทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม และมีความสำนึกในความเป็นไทย

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, น. 3 - 6) เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไป ตามแนวนโยบายการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามธรรมชาติและ เต็มศักยภาพ กำหนดหลักการของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มุ่งเน้นความเป็นไทย ควบคู่ความเป็นสากล
2. เป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระ เวลา และการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

5. เป็นหลักสูตรที่จัดการศึกษาได้ทุกรูปแบบ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ จากการศึกษาทุกรูปแบบ

6. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้มีความสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจการเมืองการปกครองและความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

7. เป็นหลักสูตรที่ทำให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข อยู่บนพื้นฐานของความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ต่อไปนี้

1. เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่นที่ตนนับถือ มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

2. มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า

3. มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะ

4. มีทักษะและกระบวนการ โดยเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหา และทักษะในการดำเนินชีวิต

5. มีประสิทธิภาพในการผลิตและการบริโภค มีค่านิยมเป็นผู้ผลิตมากกว่าผู้บริโภค

6. เข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย เป็นพลเมืองดี ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

7. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ภาษาไทย ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทยทรัพยากรธรรมชาติและพัฒนาดังแวดล้อม

8. รักประเทศชาติและท้องถิ่น มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคม
โครงสร้าง

1. ระดับช่วงชั้น กำหนดหลักสูตรเป็น 4 ช่วงชั้น ตามลำดับพัฒนาการของผู้เรียน

ดังนี้

ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6

ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3

ช่วงชั้นที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

2. สาระการเรียนรู้ กำหนดสาระการเรียนรู้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

- 2.1 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- 2.2 สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
- 2.3 สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
- 2.4 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.5 สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
- 2.6 สาระการเรียนรู้ศิลปะ
- 2.7 สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 2.8 สาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้โดย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง ประกอบด้วยสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการ เรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตประจำวัน กลุ่มที่สอง ประกอบด้วย สาระสุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาต่างประเทศ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพในด้าน ความคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความสามารถของตนเองตามศักยภาพมุ่งเสริมทักษะจากสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ การพัฒนา ที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

3.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของ นักเรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตน เสริมสร้างทักษะชีวิต ภูมิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ ดี ซึ่งครูผู้สอนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาในด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเอง คู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

3.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบ วงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกัน เป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์

สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2544, น. 2 - 3) กล่าวว่า ในการจัดการศึกษา
ขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มุ่งที่จะให้ครอบคลุมและทั่วถึง ให้ผู้เรียนที่อยู่ในวัย
เรียนสามารถได้เรียนทุกคน โดยมีเป้าหมายในการจัด ดังนี้

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับตามความพร้อม
ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาใน
ระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

2. เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา

3. เด็กที่จบการศึกษาภาคบังคับทุกคนได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

4. บุคคลที่ได้รับการศึกษาไม่ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับและการศึกษาขั้น
พื้นฐาน

5. บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ
สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุน
การศึกษาและการฝึกอบรม

6. มีระบบบริการหรือประสานให้ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสได้รับบริการ การศึกษา
ขั้นพื้นฐานเป็นกรณีพิเศษ ตามศักยภาพที่จะเรียนได้

7. ส่งเสริมและสนับสนุนบุคคลที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับ การศึกษาด้วย
รูปแบบที่เหมาะสม

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, น. 25 - 26) กล่าวว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการเตรียม
ความพร้อมสำหรับบุคคลเพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสังคม แต่อาจไม่เพียงพอในการ
ประกอบอาชีพ ยกเว้นอาชีพที่ได้รับการอบรมฝึกฝนมาจากครอบครัว หรือจากสภาพแวดล้อมวัย
เยาว์ การศึกษาระดับนี้ถือเป็นเงื่อนไขจำเป็นที่รัฐต้องดูแลจัดหาให้ หรือส่งเสริมให้เอกชน องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือประชาชนร่วมจัดให้มีขึ้น และถือว่าประชาชนทุกคนควรต้องผ่าน
การศึกษาระดับพื้นฐาน หากมองตามสภาพความเป็นจริงประชาชนยังได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่
ครบถ้วน รัฐก็ต้องกำหนดให้มีการศึกษาภาคบังคับเป็นขั้นต่ำไว้ก่อนเป็นขั้นต่ำไว้ก่อน สำหรับ
ประเทศไทยได้กำหนดการศึกษาภาคบังคับระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 9 ปี ซึ่งรัฐต้องกำกับดูแล
ให้เกิดผลให้ได้มากที่สุด หลังจากนั้นก็ควรยกระดับการศึกษาภาคบังคับให้สูงขึ้นในโอกาสต่อไป
ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ การศึกษาขั้นพื้นฐานพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
กำหนดว่าประกอบด้วยการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา การแบ่งระดับและ

ประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา คำว่าสถานศึกษานั้นมีความหมาย 3 ประการคือ

1. สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

2. โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

3. ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัด

การจัดการสถานศึกษานั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีคณะกรรมการและผู้บริหารเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ โดยแต่ละแห่ง โรงเรียนต้องมีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา กรรมการประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ครูผู้แทน ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ (มาตรา 40) โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, น. 34 - 40) กล่าวว่าการจัดการศึกษายึดหลัก

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
 2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- การจัดระบบ โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษายึดหลัก
1. มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
 2. มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 3. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
 4. มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการเรียนและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการเรียนอย่างต่อเนื่อง
 5. ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

6. การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

โดยสรุป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดว่าประกอบด้วย การศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปีก่อนระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับบุคคลเพื่อการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพในสังคม เพื่อพัฒนา ในทุกด้านอย่าง สมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ หรือทางด้านจิตใจและด้านสังคม

2.6 การจัดการศึกษาเอกชน

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเอกชน พบว่านักวิชาการได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาเอกชน ไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 61 - 62) กำหนดว่า การจัดการศึกษาเอกชนของ โรงเรียนเอกชน ในปัจจุบันหลังจากที่ได้มีนโยบายปฏิรูปการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้ถูก เปลี่ยนแปลงเข้าสู่ระบบ โครงสร้างใหม่ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็น หน่วยงานที่คอยกำกับดูแล โรงเรียนเอกชนนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2545 อนุมัติให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นหน่วยงานที่มีฐานะเทียบเท่ากรม สังกัด สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล สำหรับเป็นหน่วยงานกลางในการ ส่งเสริมและประสานงานการศึกษาเอกชนในระดับประเทศ รวมทั้งได้เปลี่ยนชื่อเป็นสำนัก บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยตามกฎกระทรวง เรื่อง การแบ่งส่วน ราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2547 ให้สำนัก บริหารงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. เป็นหน่วยงานในการส่งเสริม และประสานงานการศึกษาเอกชน และดำเนินการ ให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเอกชน

2. เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาการศึกษาเอกชน กำหนดกฎระเบียบและ เกณฑ์มาตรฐานกลางในการจัดการศึกษาเอกชน รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ การประกัน คุณภาพ การวิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษาเอกชน

3. ดำเนินการเกี่ยวกับกองทุนการศึกษาเอกชน การอุดหนุนการศึกษาเอกชน การ คຸ້ມກອງការងារ สหทัยประโยชน์ของครูบุคลากรทางการเรียน และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เอกชน

4. เป็นศูนย์ส่งเสริมสนับสนุนข้อมูล และทะเบียนกลางทางการเรียนเอกชน ตลอดจนติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาเอกชน

5. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือที่ได้รับมอบหมาย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น. 3) แนวทางการจัดการศึกษาเอกชน ยังใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักในการบริหาร โดยในมาตรา 15 ได้แบ่งโรงเรียนเอกชนออกเป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน มี 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทสามัญศึกษาทั่วไป (ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา) ประเภทการกุศล ได้แก่ (โรงเรียนที่สำนักพระราชวังเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนตามพระราชประสงค์ โรงเรียนในพระบรมราชูปถัมภ์ และหรือพระราชูปถัมภ์ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โรงเรียนการศึกษาพิเศษ และโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์) และประเภทอาชีวศึกษา ได้แก่ (ปวช. และ ปวส.)

2. โรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ หรือหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติจากกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน มีทั้งหมด 7 ประเภท ได้แก่ การศึกษานอกโรงเรียน เฉพาะการ สอนศาสนา ส่งคำสอน กวดวิชา ศิลปศึกษา และอาชีวศึกษา

3. โรงเรียนที่จัดให้มีการศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ ที่จัดเป็นรูปแบบการศึกษาพิเศษ หรือโรงเรียนที่จัดให้มีการศึกษาแก่บุคคลผู้ยากไร้หรือผู้ที่เสียเปรียบทางการเรียนในลักษณะต่างๆ ที่จัดรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

โดยสรุป การจัดการศึกษาเอกชนแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะคือ โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และจัดเป็นรูปแบบการศึกษานอกระบบโรงเรียน และโรงเรียนที่จัดให้มีการศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษ หรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ จัดรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์

3. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1 ประวัติโรงเรียน

3.2 การบริหารโรงเรียน

โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดการสอนประเภท สามัญศึกษา ตั้งแต่ระดับเตรียมอนุบาลถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดการเรียนการสอนในลักษณะทั่วไป ตั้งอยู่เลขที่ 317 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีชื่อตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Thepmitraksu School” มีชื่อย่อว่า “ท.ศ.” เป็นโรงเรียนในมูลนิธิคาทอลิก สุราษฎร์ธานี จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2502 ตามใบอนุญาตเลขที่ 2/2502 โดยมี ฯพณฯ มุขนายกเปโตร คาเร็ตโต เป็นเจ้าของคนแรก โดยในระยะแรกมีนายวิเชียร สมานจิต เป็นผู้จัดการและครูใหญ่คนแรก มีบาทหลวงเฮกเตอร์ ฟริเยรีโอเป็นอธิการคนแรก ได้รับความอนุเคราะห์นางลิ้นจี่ บุราคม เป็นผู้บริจาคที่ดินส่วนหนึ่งให้สร้างโรงเรียน โดยในปัจจุบันโรงเรียนมีเนื้อที่ ทั้งหมด 15 ไร่ 63.7 ตารางวา มีอาคารเรียน 6 หลัง ห้องเรียนจำนวน 112 ห้อง อาคารประกอบ 3 หลัง จำนวน 69 ห้อง ปัจจุบันมีนักเรียน 4,768 คน ครู 231 คน และเจ้าหน้าที่โครงการ IEP 8 คน โดยโรงเรียนเปิดทำการสอนสัปดาห์ละ 5 วัน ในระหว่างเวลา 08.30 – 15.50 น. หยุดวันเสาร์ – อาทิตย์ และวันหยุดราชการ

3.2.1 ปรัชญาของโรงเรียน “ความรู้ คู่คุณธรรม นำสังคม”

3.2.2 วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ภายในปีการศึกษา 255 - 2562 โรงเรียนเทพมิตรศึกษา ยึดหลักธรรมาภิบาล พัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูควบคู่ศักยภาพผู้เรียน ปฏิบัติคุณธรรม ดำเนินวิชาการ สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่มาตรฐานสากล

3.2.3 อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของโรงเรียน “เด่นเทคโนโลยี มีวินัย ใฝ่คุณธรรม”
 เด่นเทคโนโลยี หมายถึง ผู้ที่มีความรู้และทักษะกระบวนการในการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี ได้อย่างคล่องแคล่วเหมาะสมกับวัย และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสาร สร้างผลงาน หรือประกอบอาชีพ ได้อย่างถูกต้อง สร้างสรรค์ ด้วยจิตสำนึกและความรับผิดชอบ มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่สามารถบังคับ ควบคุมอารมณ์หรือพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกา ข้อตกลงของชั้นเรียนหรือโรงเรียนได้ ใฝ่คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่ประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่หาและประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามต่อตนเอง และผู้อื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีจิตสาธารณะ

2.3.4 เอกลักษณ์โรงเรียน “ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียน” (พหุปัญญา) หมายถึง ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพของตนเอง โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนได้จัดไว้ อย่างหลากหลายตามความถนัดและสนใจของผู้เรียน

3.2.5 พันธกิจของโรงเรียน

- 1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการทุกระดับให้มีประสิทธิภาพโดยดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
- 3) พัฒนาสถานศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และส่งเสริมคุณภาพอนามัยของผู้เรียนอย่างสมวัย
- 4) พัฒนาคูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 5) พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 6) พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการตามศักยภาพของผู้เรียน เพื่อความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
- 7) ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 8) พัฒนาผู้เรียนและบุคลากรให้ น้อมนำตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย และใส่ใจสิ่งแวดล้อม

3.2.6 ยุทธศาสตร์

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการ
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารทรัพยากรเพื่อการศึกษ
- 3) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารวิชาการและส่งเสริมความสามารถพิเศษ
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารงานบุคคล
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารกิจการนักเรียนและจิตตาภิบาล

3.2.7 เป้าหมาย

- 1) มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล
- 2) มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล

- 3) สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อการเรียนรู้ และผู้เรียนมีสุขภาพอนามัยอย่างสมวัย
- 4) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีศักยภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ
- 5) สถานศึกษามีหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีลักษณะอันพึงประสงค์ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
- 6) ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นเลิศด้านวิชาการตามศักยภาพของผู้เรียน ตามเอกลักษณ์ของสถานศึกษา
- 7) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัยที่โดดเด่นตามอัตลักษณ์ของสถานศึกษา และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 8) ผู้เรียนและบุคลากรทุกภาคส่วนน้อมนำตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย ผู้วิจัยสามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนได้ดังนี้

สุเดช พงศธร (2541, น. 78) ได้ทำการวิจัย การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ตามโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า การดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมา เรียงตามลำดับคือ ด้านบริเวณสถานศึกษา ด้านอาคารเรียนและอาคารประกอบ การดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษามีการแบ่งเขตให้ผู้เรียนได้ช่วยดูแลรักษาความสะอาดมากที่สุด การดำเนินงานด้านอาคารเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การบำรุงรักษาอาคารเรียนห้องเรียนให้มีสภาพน่าเรียน จัดสภาพห้องเรียนให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรงและกำกับดูแลซ่อมแซมอาคารเรียนให้อยู่ในสภาพการใช้ได้ดีและปลอดภัยอยู่เสมอ และได้เสนอแนะประเด็นสำคัญในการดำเนินการด้านอาคารสถานที่คือ ให้จัดบริเวณสถานศึกษาให้น่าอยู่น่าเรียนให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานอาคารสถานที่และดูแลอาคารสถานที่ในสถานศึกษา

สมชาย จำปานิล (2545) ได้ทำการวิจัย เรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีการดำเนินการด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาที่ถูก
 สุขลักษณะคือ การจัดให้มีน้ำดื่มน้ำชาได้อย่างเพียงพอ ด้านการจัดโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่
 ดำเนินการคือ การทำความสะอาดบริเวณสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมมี
 การจัดแบบบูรณาการเข้ากับการเรียนปกติ ด้านชุมชนสถานศึกษาและชุมชนได้ร่วมมือกันรณรงค์
 รักษาสิ่งแวดล้อม สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ พื้นที่ในสถานศึกษามีจำกัด สถานศึกษาขาดการ
 สนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์ บุคลากรมีกิจกรรมอื่นมากทำให้การปฏิบัติกิจกรรมสิ่งแวดล้อม
 ไม่ดีเท่าที่ควร

นริศร์ จับจิตต์ (2545, น. 71) ได้ทำการวิจัย การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
 เรียนรู้ของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า
 สถานศึกษานาขนาดเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านการจัด
 สภาพแวดล้อมที่สะอาดเป็นระเบียบปลอดภัยอยู่ในระดับดีมาก ในด้านจัดระบบป้องกันใน
 สถานศึกษาปลอดสารพิษ สิ่งเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข อยู่ในระดับมาก ในด้านการจัด
 สาธารณูปโภคที่อยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ ในด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน
 ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก การจัดทำสวนหย่อมเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับปาน
 กลาง และจัดน้ำพุในสวนหย่อมที่เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนอยู่ในระดับน้อย ในด้านการจัด
 สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นจำนวนผู้สอนตามเกณฑ์
 จำนวนนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางและภายในห้องเรียนมีเครื่องฉายภาพโปร่งใสเป็นสื่อการเรียน
 รู้ที่อยู่ในระดับน้อย

ชูศักดิ์ กุลทัฬห (2546, น. 82 - 84) ได้ทำการวิจัย การพัฒนาอาคารสถานที่สำหรับ
 เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาอาคารสถานที่ตาม
 ความคิดเห็นของผู้สอนเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สะอาด
 ร่มรื่น สวยงาม การจัดห้องเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการเรียนรู้ การจัดระบบไฟฟ้าในห้องเรียนให้
 เหมาะกับจำนวนนักเรียน การจัดระบบกำจัดขยะในอาคารและนอกอาคาร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
 ภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้สอน เฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ห้องนาวาภาษาไทย ห้อง
 ศิลปศึกษา ห้องดนตรีศึกษา อาคาฝึกพลศึกษา ห้องงานบ้านและห้องสมุดสถานศึกษา การพัฒนา
 อาคารสถานที่ตามความคิดเห็นของผู้เรียนเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ การปลูกไม้ดอกไม้ประดับให้ร่ม
 รื่นสวยงาม การจัดโต๊ะเก้าอี้และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกให้เพียงพอ จัดที่นั่งพักผ่อนให้ร่มรื่นมี
 พื้นที่ให้ผู้เรียนแสดงผลงาน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้เรียน
 พบว่า มีการดำเนินการในระดับมากทุกประการ

คุณฉวี หน่อพงษ์ (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี 3 ฉะเชิงเทรา พบว่า บริบทและสถานะแวดล้อมของโครงการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนสอดคล้องกับการดำเนินงานของโครงการ และพบว่าปัจจัยนำเข้าของโครงการด้านบุคลากร ครูมีความรู้ความสามารถและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ แต่โรงเรียนขาดแคลนครู ทำให้ปริมาณงานที่ครูต้องรับผิดชอบมีมาก ส่งผลให้ความพร้อมของครูในการดำเนินการด้านกิจกรรมลดลงกว่าที่ควรจะเป็น

สมทรง สรรพสาร (2547, น. 125 - 132) ได้ทำการวิจัย การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนบ้านคูเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมด้านสังคมและจิตใจ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพทำให้นักเรียนเกิดความสนใจการทำกิจกรรมการเรียนรู้และการเรียนภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความสุข และสภาพแวดล้อมทางสังคมและจิตใจมีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านการปรับตัวของนักเรียน การเลียนแบบจากครูที่เป็นต้นแบบที่ดี เกิดการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ก่อนทำการศึกษา พบว่า สภาพปัญหาทางกายภาพ เช่น การจัดที่นั่ง การใช้พื้นที่ห้องเรียน การจัดและตกแต่งห้องเรียน การดำเนินการไม่เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ส่วนปัญหาด้านสังคมและจิตใจ เช่น ครูไม่ปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน ครูไม่ได้จัดประสบการณ์ในการสอดแทรกความรู้ให้แก่นักเรียน หลังการดำเนินการใช้กลยุทธ์วิจัยเชิงปฏิบัติการ ทำให้เกิดการพัฒนามากขึ้นเป็นที่ยอมรับและสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองต่อไปได้

ลัดดา เรืองเดช (2548, น. 82) ได้ทำการวิจัย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ทางการจัดบรรยากาศทางกายภาพและการจัดบรรยากาศทางจิตสังคมในชั้นเรียนกับผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสถานศึกษาในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้อภิปรายผลว่าการที่ผู้เรียนมีการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศทางกายภาพในชั้นเรียนทางบวกมีแนวโน้มว่าจะได้คะแนนคุณลักษณะวิทยาศาสตร์มาก และการที่ผู้เรียนมีการรับรู้การจัดบรรยากาศทางจิตสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนสอบวิชาวิทยาศาสตร์และคะแนนคุณลักษณะ และยังให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแผนหรือโครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดบรรยากาศทางกายภาพและทางจิตสังคมภายในสถานศึกษา โดยให้ผู้สอนได้จัดบรรยากาศในชั้นเรียน จัดประกวดห้องเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้มีผลการเรียนและคุณลักษณะที่ดี

สุพล อนามัย (2549, น. 93 - 94) ได้ทำการวิจัย การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน ตั้งกวดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี พบว่า (1) การจัด

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และสภาพแวดล้อมด้านวิชาการมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จำแนกตามโรงเรียนเอกชนพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยและเมื่อจำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียนมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) การรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะสรุปได้ว่า ปัญหาการจัดสภาพแวดล้อมที่สำคัญที่สุดคือ มีจำนวนนักเรียนมากเกินไป โรงเรียนมีพื้นที่และอุปกรณ์เล่นน้อย กิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูเสนอแนะว่า ควรพิจารณาปรับนักเรียนในปริมาณที่เหมาะสม จัดมุมสนามหญ้าเพื่อให้เด็กได้พักผ่อน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออกและควรมีกิจกรรมที่พานักเรียนไปทัศนศึกษาออกสถานที่เพื่อเปิดโลกทัศน์ของนักเรียน

วรปภา โปธิสุ (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ด้านกลุ่มเพื่อน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความคิดเห็นอันดับที่ 1 คือ ความรักความสามัคคีในกลุ่มเพื่อนครู อันดับที่ 2 คือ การมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นกลุ่ม อันดับที่ 3 คือ ความรู้สึกอบอุ่นและสนุกสนานเมื่อได้ร่วมกลุ่มเพื่อนครูในโรงเรียน อันดับที่ 4 คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างครู อันดับที่ 5 คือ การช่วยเหลือด้านการเรียนการสอนระหว่างเพื่อนครู และอันดับสุดท้ายคือ การยอมรับการตักเตือนระหว่างเพื่อนครูตามลำดับ

โดยสรุป งานวิจัยในประเทศศึกษาการจัดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นส่วนใหญ่โดยเน้นด้านอาคารสถานที่และระบบสาธารณูปโภคในโรงเรียน ซึ่งพบว่ามีผลกระทบต่อผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นอย่างมาก จึงควรให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยส่งเสริมให้ครูตระหนักถึงความสำคัญ ทำความเข้าใจ และจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการศึกษา สำหรับปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือ พื้นที่ในสถานศึกษามีจำกัด สถานศึกษาขาดการสนับสนุนด้านการเงินและอุปกรณ์ บุคลากรมีกิจกรรมอื่นมากทำให้การปฏิบัติกิจกรรมสิ่งแวดล้อมไม่ดีเท่าที่ควร

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน มีทั้งงานวิจัยที่ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

ชาน (Chan, อ้างถึงในจิรภรณ์ โภคสวัสดิ์, 2546) ได้ทำการวิจัย การประเมินความต้องการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาในงานในสถานศึกษาประถมศึกษาในรัฐแมตซาชูเซต โดยสร้างแบบสอบถามเพื่อประเมินความต้องการในสถานศึกษาประถมศึกษา ด้านการรับรู้เฉพาะบุคคลเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนมากคิดว่าสิ่งแวดล้อมศึกษามีความสำคัญสำหรับนักเรียนและจำเป็นต้องรู้ แต่ครูยังไม่ดูในรายละเอียดที่ต้องการให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ตลอดจนมีจิตสำนึกที่มีต่อสิ่งแวดล้อม โครงการงานวิทยาศาสตร์ วิธีการสอนทั้งสองรูปแบบพัฒนานักเรียนที่เกิดจิตสำนึก สนใจและเห็นความสำคัญเองที่เรียนมีความกระตือรือร้นและให้ความร่วมมือในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี

เบรน (Brain, อ้างถึงในพรจรรย์ พจน์พัฒนพล, 2548, น. 35) ได้ทำการวิจัย อิทธิพลของชั้นเรียนว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจและความรู้ของนักเรียนเพียงใด ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่เรียนในห้องเรียนที่มีขนาดปกติกับขนาดใหญ่กว่าปกติ จะมีความพึงพอใจในสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาพอ ๆ กัน และไม่พบความสัมพันธ์ที่แน่นอนเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มที่ใช้ห้องเรียนขนาดแตกต่างกัน

มาโลน คารน และแทรนเตอร์ (Malone, Karen and Tranter, อ้างถึงในสุจินตรา ผลิตะ โภมล, 2548, น. 42) ได้ทำการวิจัย เรื่องบรรยากาศสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ของนักเรียนต่อการจัดการและการออกแบบของบริเวณโรงเรียน พบว่า ความแตกต่างที่หลากหลายระหว่างโรงเรียน โดยเฉพาะประเภทของการเล่นและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับคุณภาพทางกายภาพของโรงเรียน และยังพบว่าเกี่ยวข้องกับการใช้และบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเช่นเดียวกัน

โรไมน์ (Romine, อ้างถึงในไพฑูริย์ กาญจนะประยูร, 2548, น. 32) ได้ทำการวิจัย บรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ดีขึ้น โดยสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์จำนวน 1,237 คน ผลที่ได้คือ บรรยากาศที่จะทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ 2 ด้าน คือบุคลิกภาพของผู้สอนและด้านการเตรียมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

ฟอล์ค และบอลลิง (Falk & Balling, อ้างถึงในสุพล อนามัย, 2549, น. 68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมในการศึกษาค้นคว้านอกสถานที่ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม โดยทำการทดลองกับนักเรียนจำนวน 96 คน ที่เรียนอยู่ในระดับ 3 และ

ระดับ 5 ด้วยการแบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งไปศึกษาค้นคว้าในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงทั้งวัน ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนนอกห้องเรียนระหว่างชั่วโมงที่เรียนผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการศึกษาค้นคว้าด้วยประสบการณ์ตนเองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ส่วนการวัดด้วยการสังเกต พบว่าพฤติกรรมต่าง ๆ จะเปลี่ยนไปตามอายุ และสภาพแวดล้อม จากแบบจำลองที่จัดขึ้นได้ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของการเรียนรู้และพฤติกรรมที่มีผลต่อขีดขั้นของการพัฒนา และความแปลกใหม่ของสิ่งแวดล้อม

ลันท์ (Lundt, อ้างถึงในจุฑารัตน์ ทองทิพย์, 2549, น. 59) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลกระทบของแนวคิดต่อตนเอง ลักษณะทางบ้านและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความสำคัญเท่า ๆ กัน ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เมื่อใดมีการคาดการณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เมื่อนั้นสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีผลถึง 55 % ในขณะที่ลักษณะทางบ้านมีผล 45 % นอกเหนือจากอิทธิพลโดยตรงเหล่านี้แล้วยังมีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ โครงสร้างทางครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง การเลี้ยงดู การทุ่มเทให้ได้เกรดที่ดี เวลาที่ใช้ในการทำที่บ้าน การแบ่งชั้นเรียน การคาดหวังของครู ความพอใจของครูที่มีต่อสภาพสิ่งแวดล้อมความสะดวกของโรงเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน การวิจัยยังได้พบว่า การวัดความสรีรภาพตนเองที่เจาะจง และการใฝ่ศึกษา ยังเป็นตัวบ่งชี้ในเรื่องของแนวคิดต่อตนเองได้ดีกว่าคำถามทั่วไปในเรื่องของความสรีรภาพตนเองอีกด้วย

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมที่มีต่อนักเรียน และครู ทั้งสภาพแวดล้อมในที่ทำงานของครู สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อนักเรียน สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย บรรยากาศในครอบครัว การเลี้ยงดูและเอาใจใส่ของผู้ปกครอง และการบริหารจัดการเวลาสำหรับการเรียนของนักเรียนในชีวิตประจำวัน ซึ่งจากการทดลองพบว่าสภาพแวดล้อมมีผลกระทบเป็นอย่างมากและชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการเรียนรู้กับความแปลกใหม่ของสิ่งแวดล้อม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้คือ กำหนดประชากร สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 231 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามจำนวน 6 ข้อ เป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 90 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 30 ข้อ ด้านที่ 2 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ จำนวน 30 ข้อ ด้านที่ 3 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จำนวน 30 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ มีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดสิ่งต้องประเมิน ประกอบด้วยปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตร

ศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านที่ 2 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ และด้านที่ 3 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

ขั้นที่ 2 ศึกษาทฤษฎีหลักการต่างๆ จากตำรา แนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ขั้นที่ 3 กำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามแบบมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีระดับคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลความหมาย
5	ระดับความต้องการมากที่สุด
4	ระดับความต้องการมาก
3	ระดับความต้องการปานกลาง
2	ระดับความต้องการน้อย
1	ระดับความต้องการน้อยที่สุด

และ (2) แบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นที่ 4 สร้างแบบสอบถาม โดยการประมวลเนื้อหาสาระให้ครอบคลุมขอบข่ายที่เกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ รวมจำนวน 90 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีข้อคำถามรวม 30 ข้อ ประกอบด้วย (1) ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ (2) ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ และ (3) ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ด้านที่ 2 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ มีข้อคำถามรวม 30 ข้อ ประกอบด้วย (1) ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ (2) ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ และ (3) ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ และ ด้านที่ 3 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีข้อคำถามรวม 30 ข้อ ประกอบด้วย (1) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ (2) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับครูและบุคลากร

ทางการศึกษาคนอื่นและเจ้าหน้าที่ มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ และ (3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ จำนวน 3 ข้อ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบโดยอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเรื่องความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นผู้ตรวจสอบและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง จำนวน 1 ครั้ง

ขั้นที่ 6 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม โดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

1. ได้ปรับปรุงคำชี้แจง และระบุจำนวนข้อในแบบสอบถามให้ครบถ้วน

ขั้นที่ 7 ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามเรื่องความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีการศึกษา จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) (รายนามผู้เชี่ยวชาญ แสดงในภาคผนวก ก หน้า 105) โดยผู้เชี่ยวชาญจะทำการทดสอบความถูกต้องรวมทั้งครอบคลุมเนื้อหาสาระที่ต้องการวัด และตรวจสอบข้อคำถามทุกข้อให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจตรงกัน (รายละเอียดแบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ แสดงในภาคผนวก จ หน้า 132) และผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของแบบสอบถามอยู่ในระดับดีมาก 3 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) = 1.00

เกณฑ์การให้คะแนนการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) แล้วหาค่าเฉลี่ยซึ่งกำหนดค่าคะแนนดังนี้

+ 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
0	ถ้าไม่แน่ใจว่า	รายการสอบถามมีความเหมาะสม
- 1	ถ้าแน่ใจว่า	รายการสอบถามไม่มีความเหมาะสม

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อคำถามจากการพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq .66$ แสดงว่าเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องเชิงเนื้อหาทั้ง 3 ด้าน ซึ่งผลพบว่าข้อ

คำถามรายข้อมีค่า IOC 1.00 ซึ่งผ่านเกณฑ์ 90 ข้อ (รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ก หน้า 117)

ขั้นที่ 8 ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ ข้อคำถามมีความชัดเจนและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามโดยมีการปรับปรุงแบบสอบถามดังนี้

1. ได้ปรับปรุงข้อคำถามด้านอายุให้กระชับ ชัดเจน

ขั้นที่ 9 ทดลองใช้แบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับประชากรที่กำหนดไว้ในงานวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนอุปถัมภ์วิทยานม จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน ในวันที่ 1 กรกฎาคม 2559 ผลทดลองใช้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเข้าใจภาษาที่ใช้และเข้าใจข้อคำถามแต่ละหัวข้อเป็นอย่างดี โดยในแบบสอบถามได้ให้กลุ่มตัวอย่างทำเครื่องหมายลงในตารางซึ่งมีให้เลือก 2 ช่อง คือ เข้าใจ/ไม่เข้าใจ ในข้อคำถามหลังจากทดลองใช้พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบว่า “เข้าใจ” ในข้อคำถามทุกข้อ (รายละเอียดผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม แสดงในภาคผนวก ง หน้า 129)

ขั้นที่ 10 หลังจากการปรับปรุงแบบสอบถาม ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ จึงดำเนินการจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำมาใช้สอบถามความต้องการกับประชากรในการวิจัย (รายละเอียดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แสดงในภาคผนวก ข หน้า 106) แบบสอบถามสมบูรณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 3 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 30 ข้อ

ด้านที่ 2 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ จำนวน 30 ข้อ

ด้านที่ 3 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นรายคนก่อนการเข้าร่วมประชุมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเดือน จำนวน 231 ฉบับ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การตั้งกล่องรับแบบสอบถามคืนที่จุดลงเวลาหน้าห้องประชุม

3.3 วัน เวลา ในการแจกแบบสอบถาม 7 กรกฎาคม 2559

3.4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน พบว่า แบบสอบถามจำนวน 231 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 231 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาร้อยละ และค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตรดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ร้อยละ

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}} \times 100$$

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการ จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้สูตรค่าเฉลี่ย

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อกำหนดให้ μ	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

การวิเคราะห์แบบสอบถาม กำหนดช่วงของค่าเฉลี่ยตามแนวของ จอห์น ดับบลิว เบสท์ และเจมส์ วี คาทัน (Best John W. and Kahn James V., 1993, pp. 181 - 182) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.50 – 5.00	ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ความคิดเห็นในระดับมาก
2.50 – 3.49	ความคิดเห็นในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ความคิดเห็นในระดับน้อย
1.00 – 1.49	ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

4.3 สูตรส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation-S.D.) (Lafferty Peter and Rowe Julian 1995, pp. 561-562)

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อกำหนดให้ σ	แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
$N \sum x^2$	แทน ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนทุกจำนวน
$(\sum x)^2$	แทน ผลรวมของคะแนนทุกจำนวนยกกำลังสอง
N	แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครอบคลุม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ประสบการณ์ด้านการสอน ระดับชั้นที่สอน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (N = 231)

	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1 เพศ			
	ชาย	47	20.35
	หญิง	184	79.65
2 อายุ			
	น้อยกว่า 25 ปี	8	3.46
	25 - 35 ปี	73	31.60
	36 - 45 ปี	76	32.90
	46 – 55 ปี	56	24.24
	มากกว่า 55 ปีขึ้นไป	18	7.80

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3 วุฒิกการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	15	6.49
ปริญญาตรี	203	87.88
ปริญญาโท	13	5.63
4 ประสบการณ์ด้านการสอน		
1 – 5 ปี	85	36.80
6 – 10 ปี	24	10.39
11 – 15 ปี	41	17.75
16 – 20 ปี	38	16.45
21 – 25 ปี	23	9.95
มากกว่า 25 ปี	20	8.66
5 ระดับชั้นที่สอน		
อนุบาล	43	18.61
ประถมศึกษา	62	26.84
มัธยมศึกษา	89	38.53
บุคลากรทางการศึกษา	37	16.02
6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน		
วิทยาศาสตร์	19	8.23
คณิตศาสตร์	23	9.96
ศิลปะ	11	4.76
ภาษาไทย	19	8.23
ภาษาต่างประเทศ	22	9.52
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	21	9.09
สุขศึกษาและพลศึกษา	12	5.19
สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	21	9.09
บุคลากรทางการศึกษาและอนุบาล	83	35.93
รวม	231	100.00

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 79.65 และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 20.35
2. อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 32.90 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 25 - 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.60 และน้อยที่สุดคืออายุมากกว่า 55 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.80
3. วุฒិการศึกษ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.88 รองลงมาคือ วุฒิการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.49 และน้อยที่สุดคือ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 5.63
4. ประสบการณ์ด้านการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ด้านการสอน 1-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.80 รองลงมาคือ มีประสบการณ์ด้านการสอน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.75 และน้อยที่สุดคือ มีประสบการณ์ด้านการสอน มากกว่า 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 8.66
5. ระดับชั้นที่สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนในระดับมัธยมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.53 รองลงมาคือสอนในระดับชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.84 และน้อยที่สุดคือ บุคลากรทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 16.02
6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามสอนในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษาและอนุบาลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.93 รองลงมาคือ สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 9.96 และน้อยที่สุดคือ สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 4.76

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตารางที่ 4.2 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของครูโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน โดยภาพรวม (N = 231)

ลำดับที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	4.47	.62	มาก
2	ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ	4.45	.60	มาก
3	ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม	4.46	.59	มาก
	รวม	4.46	.60	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ($\mu = 4.47$, $\sigma = .62$)

ผลการวิเคราะห์ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา เป็นรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3 - 4.13

1. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพโดยภาพรวม (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	4.58	.58	มากที่สุด
2	ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน	4.42	.67	มาก
3	ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน	4.43	.61	มาก
	รวม	4.47	.62	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.47$, $\sigma = .62$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ($\mu = 4.58$, $\sigma = .58$)

1.1 ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน	4.73	.50	มากที่สุด
2	ต้องการให้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เหมาะสม	4.54	.58	มากที่สุด
3	ต้องการให้ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอ	4.52	.55	มากที่สุด
4	ต้องการให้การจัดโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสมกับวัยและกิจกรรมการเรียน	4.65	.53	มากที่สุด
5	ต้องการให้มีการจัดกระดานนิเทศ กระดานแสดงผลงานนักเรียน	4.67	.58	มากที่สุด
6	ต้องการให้มีโต๊ะทำงานครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เหมาะสม	4.61	.59	มากที่สุด
7	ต้องการให้มีการจัดมุมหนังสือ ตำรา และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ	4.52	.62	มากที่สุด
8	ต้องการให้มีการจัดศูนย์การเรียนในห้องเรียน	4.67	.58	มากที่สุด
9	ต้องการให้มีมุมพักผ่อนในห้องเรียน	4.53	.56	มากที่สุด
10	ต้องการให้มีสื่อการสอนที่ทันสมัยในห้องเรียน	4.42	.71	มาก
รวม		4.58	.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.58$, $\sigma = .58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 9 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน ($\mu = 4.73$, $\sigma = .50$)

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้มีศูนย์บริการด้าน ICT และสื่อการสอนสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.50	.62	มากที่สุด
2	ต้องการให้มีการจัดการเกี่ยวกับระบบการจราจรภายในโรงเรียน	4.52	.58	มากที่สุด
3	ต้องการให้มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา	4.60	.58	มากที่สุด
4	ต้องการให้มีน้ำดื่มที่สะอาดและห้องอาหารสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะ	4.53	.65	มากที่สุด
5	ต้องการให้มีที่จอดรถสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยเฉพาะ	4.42	.62	มาก
6	ต้องการให้มีต้นไม้ร่มรื่นเพื่อการพักผ่อน	4.48	.66	มาก
7	ต้องการให้มีห้องพักครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เพียงพอ	4.39	.70	มาก
8	ต้องการให้มีห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.35	.69	มาก
9	ต้องการให้มีอุปกรณ์ ICT เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.94	1.02	มาก
10	ต้องการให้มีห้องพยาบาลเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษาหรือจัดเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม	4.51	.63	มากที่สุด
	รวม	4.42	.67	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ต้องการให้มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา ($\mu = 4.60$, $\sigma = .58$)

1.3 ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้มีห้องสมุดที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้	4.55	.54	มากที่สุด
2	ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.55	.55	มากที่สุด
3	ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.56	.55	มากที่สุด
4	ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	4.57	.53	มากที่สุด
5	ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการประชาธิปไตย	4.20	.73	มาก
6	ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการกิจกรรมโภชนาการ	4.35	.66	มาก
7	ต้องการให้มีลานอเนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมเผชิญประสบการณ์	4.42	.66	มาก
8	ต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.44	.60	มาก
9	ต้องการให้มีสถานวิสาหกิจเพื่อให้ให้นักเรียนได้ฝึกงานและหารายได้	4.29	.69	มาก
10	ต้องการให้มีอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้	4.40	.67	มาก
รวม		4.43	.61	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.43$, $\sigma = .61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\mu = 4.57$, $\sigma = .53$)

2. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ โดยภาพรวม (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.48	.61	มาก
2	ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน	4.45	.60	มาก
3	ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน	4.42	.60	มาก
รวม		4.45	.60	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครู ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$)

2.1 ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตารางที่ 4.8 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.42	.64	มาก
2	ต้องการให้ลดกิจกรรมเสริมเพื่อครูบุคลากรทางการศึกษาจะได้สอนได้ทันตามแผนที่กำหนด	4.47	.61	มาก
3	ต้องการให้มีการออกแบบการแต่งกายที่สุภาพ เหมาะสม	4.45	.65	มาก
4	ต้องการให้มีการส่งเสริมด้านมารยาทไทยให้กับครู	4.41	.65	มาก
5	ต้องการให้มีการจัดอบรมลักษณะการเป็นครูที่ดี	4.45	.64	มาก
6	ต้องการให้ครูมีเวลาว่างและสถานที่สำหรับผ่อนคลาย	4.39	.65	มาก
7	ต้องการให้ลดภาระหน้าที่ที่ไม่จำเป็นของครูเพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีสุขภาพจิตที่ดี	4.57	.58	มากที่สุด
8	ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ	4.56	.55	มากที่สุด
9	ต้องการให้ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนำไปพิจารณาก่อนการตัดสินใจ	4.56	.62	มากที่สุด
10	ต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน	4.58	.59	มากที่สุด
รวม		4.48	.61	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48$, $\sigma = .61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน ($\mu = 4.58$, $\sigma = .59$)

2.2 ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้มีการจัดคาบเรียนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้พบปะกับนักเรียนเป็นพิเศษ	4.38	.68	มาก
2	ต้องการให้มีศูนย์บริการด้านการให้คำปรึกษาแก่เด็กที่มีปัญหา	4.46	.60	มาก
3	ต้องการให้มีกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละคน	4.36	.60	มาก
4	ต้องการให้มีกิจกรรมที่สร้างความเป็นกันเองระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน	4.28	.63	มาก
5	ต้องการให้มีการเก็บข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด	4.58	.59	มาก
6	ต้องการให้มีการอบรมเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย	4.39	.63	มาก
7	ต้องการให้ปลูกฝังให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน	4.51	.59	มากที่สุด
8	ต้องการให้มีการปลูกฝังให้นักเรียนกล้าที่จะถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจ	4.49	.61	มาก
9	ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น	4.59	.55	มากที่สุด
10	ต้องการให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ชุมชนได้ทราบ	4.51	.57	มากที่สุด
รวม		4.45	.60	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น ($\mu = 4.59$, $\sigma = .55$)

2.3 ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน

ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้มีกิจกรรมที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นส่วนตน และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน	4.42	.61	มาก
2	ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม	4.41	.60	มาก
3	ต้องการให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสม	4.39	.61	มาก
4	ต้องการให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน โรงเรียน	4.37	.58	มาก
5	ต้องการให้มีครูแนะแนว แนะแนวทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.53	.58	มากที่สุด
6	ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนค่าใช้จ่ายและยานพาหนะเพื่อให้ครูไปพบปะเยี่ยมเยียนนักเรียนตามบ้าน	4.42	.59	มาก
7	ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลภูมิหลังนักเรียนอย่างเป็นระบบ	4.48	.61	มาก
8	ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	4.37	.63	มาก
9	ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตนเองอย่างถ่องแท้	4.41	.59	มาก
10	ต้องการให้มีการจัดอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาในด้านการทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน	4.44	.62	มาก
รวม		4.42	.60	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.42$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ต้องการให้มีครูแนะแนว แนะนำแนวทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน ($\mu = 4.53$, $\sigma = .58$)

3. ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยภาพรวม (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน	4.48	.60	มาก
2	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษาคนอื่นและเจ้าหน้าที่	4.41	.61	มาก
3	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน	4.49	.60	มาก
รวม		4.46	.60	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.46$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน ($\mu = 4.49$, $\sigma = .60$)

3.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน

ตารางที่ 4.12 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	4.52	.56	มากที่สุด
2	ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการใช้ชีวิตวัดและประเมินผลผู้เรียนที่บอกถึงความก้าวหน้าและตอบสนองต่อหลักสูตรโดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน	4.48	.61	มาก
3	ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	4.52	.62	มากที่สุด
5	ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะ หรือความสามารถพิเศษของนักเรียน	4.48	.65	มาก
6	ต้องการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน	4.45	.59	มาก
7	ต้องการให้มีการจัดมุมแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง	4.47	.58	มาก
8	ต้องการให้มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.45	.63	มาก
9	ต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	4.56	.55	มาก
10	ต้องการให้มีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน	4.40	.63	มาก
รวม		4.48	.60	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.48, \sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ($\mu = 4.56, \sigma = .55$)

3.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับครูคนและบุคลากรทางการศึกษาอื่นและเจ้าหน้าที่

ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูคนอื่นและเจ้าหน้าที่ (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้โรงเรียนกำหนดขอบข่ายของความรับผิดชอบในการทำงานอย่างชัดเจน	4.46	.63	มาก
2	ต้องการให้มีการจัดทัศนศึกษาหรือไปพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน	4.42	.62	มาก
3	ต้องการให้มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษา	4.42	.61	มาก
4	ต้องการให้มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน	4.44	.57	มาก
5	ต้องการให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน	4.45	.62	มาก
6	ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	4.63	.54	มากที่สุด
7	ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ	4.37	.65	มาก
8	ต้องการให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน	4.41	.63	มาก
9	ต้องการให้ครูปฏิบัติตามข้อตกลงของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ	4.26	.65	มาก
10	ต้องการให้ โรงเรียน ส่งเสริมการแก้ปัญหา ด้วยการ ประนีประนอม	4.37	.60	มาก
รวม		4.41	.61	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับครูและบุคลากรทางการศึกษาคนอื่นและเจ้าหน้าที่ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$, $\sigma = .61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ($\mu = 4.63$, $\sigma = .54$)

3.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน (N = 231)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
1	ต้องการให้มีการจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	4.53	.60	มากที่สุด
2	ต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล	4.56	.55	มากที่สุด
3	ต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน	4.28	.63	มาก
4	ต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจัดการศึกษา	4.54	.60	มากที่สุด
5	ต้องการให้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน	4.51	.58	มากที่สุด
6	ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	4.53	.58	มากที่สุด
7	ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	4.45	.59	มาก
8	ต้องการให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี	4.48	.65	มาก

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	μ	σ	แปลความ
9	ต้องการให้ชุมชนเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อรับทราบผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา	4.55	.59	มากที่สุด
10	ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนสู่สาธารณชน	4.52	.63	มากที่สุด
รวม		4.49	.60	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.49$, $\sigma = .60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล ($\mu = 4.56$, $\sigma = .55$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

- 1.1 ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางด้านศิลปะ (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)
- 1.2 ต้องการให้จำนวนของห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียนและภายในห้องเรียนปริมาณนักเรียนไม่แออัดจนเกินไป (2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.86)
- 1.3 ต้องการให้เพิ่มพื้นที่สีเขียว มีต้นไม้เพื่อให้เกิดความสดชื่น และสวนความรู้เกี่ยวกับพฤกษศาสตร์ (5 คน คิดเป็นร้อยละ 2.16)
- 1.4 ต้องการให้มีห้องนาฏศิลป์ที่สามารถป้องกันเสียงรบกวนจากภายนอก (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)
- 1.5 ต้องการให้มีการแก้ไขปัญหาเรื่องกลิ่นเหม็น ตลอดจนมุมอับในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยมากขึ้น (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)
- 1.6 ต้องการให้ครูมีโต๊ะทำงานที่เหมาะสม (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

1.7 ควรให้มีห้องประกอบต่าง ๆ แยกเป็นสัดส่วน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

1.8 ต้องการให้มีที่จอดรถสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาแยกเป็นสัดส่วน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

1.9 ต้องการให้มีห้องอาหารสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีห้องน้ำที่เพียงพอต่อการใช้งาน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

2. ข้อเสนอแนะเพื่อข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

2.1 ต้องการให้เล็งการจัดการแข่งกีฬาหรือการเรียนพละในอาคารเพราะเสียงดังรบกวนสมาธิห้องเรียนอื่น ๆ (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

2.2 ต้องการให้มีการจัดมุมต่าง ๆ ในโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ และพักผ่อน เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

2.3 ต้องการให้มีการส่งเสริมมารยาทไทยให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

3. ข้อเสนอแนะเพื่อข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

3.1 ต้องการให้มีการส่งเสริมความร่วมมือของครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันให้มากขึ้น (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

3.2 ต้องการให้มีการบริการแก่ผู้ปกครองที่มาติดต่ออย่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ครูพูดจาไพเราะอ่อนหวาน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

3.3 ต้องการให้มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

3.4 ต้องการให้มีการจัดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ไปท่องเที่ยวพักผ่อนร่วมกัน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

3.5 ต้องการให้มีมุมเพื่อการพักผ่อน (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

3.6 ต้องการให้โรงเรียนติดต่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนให้มากขึ้น (1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.43)

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเชิงสำรวจ

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

- 1) เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 2) เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

1.3 การดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 231 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี แบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ รวมจำนวน 90 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1

ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ ด้านที่ 2 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ มีข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ ด้านที่ 3 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม มีข้อคำถามรวม 30 ข้อ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไป เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากข้อคำถามที่กำหนดไว้ จำนวน 3 ข้อ

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองไปยังประชากรและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง แบบสอบถามจำนวน 231 ฉบับ ได้รับคืน 231 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ช่วงเวลาการเก็บข้อมูลวันที่ 7 กรกฎาคม 2559

1.3.4 วิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.4 สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36 - 45 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ด้านการสอน 1 - 5 ปี สอนระดับชั้นมัธยมศึกษา และสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

1.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ด้านที่ 1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน โดยต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ด้านที่ 2 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน โรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น และต้องการให้มีครูแนะแนว แนะนำทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน

ด้านที่ 3 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการการจัดสภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน ส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล

2. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการวิจัยความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าต้องการการจัดสภาพแวดล้อมด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียนมากที่สุด โดยครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีจำนวนนักเรียนที่มากถึง 4,768 คน ทำให้โดยเฉลี่ยในแต่ละห้องเรียนมีนักเรียนมากกว่า 50 คน ครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้สอนมีความเห็นว่าจำนวนนักเรียนที่มากเกินไปทำให้ไม่สะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างทั่วถึง และไม่มีพื้นที่เหลือมากพอใจการจัดมุมพักผ่อนหรือมุมแสดงผลงานของนักเรียนซึ่งส่งผลกระทบต่อบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน ประเด็นนี้สอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2544, อ้างถึงในสันติ บุญภิรมย์, 2552, น. 149 - 150) ที่กล่าวว่า ห้องเรียนที่มีบรรยากาศทางกายภาพเหมาะสมควรมีขนาดกว้างเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ห้องเรียนควรมีบรรยากาศความเป็นอิสระของการเรียน การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตลอดจนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมการสอนทุกประเภท เช่นเดียวกับ ชเนศ จำเกิด (2531, น. 43 - 46, อ้างถึงในวิชาญ สุวรรณวงษ์, 2549, น. 15 - 16) กล่าวว่า การจัดห้องเรียน ควรคำนึงถึงทางที่ผู้เรียนจะต้องใช้เดินไปมาหากันและความคล่องตัวของการเคลื่อนย้ายในการปฏิบัติกิจกรรม

2.2 ผลการวิจัยความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าต้องการการจัดสภาพแวดล้อมด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเทพมิตรศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานมาจากครอบครัวที่มีฐานะปานกลางและมีรายได้ค่อนข้างต่ำ ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 36 - 45 ปี เมื่อครูทำงานเดิม ๆ เป็นระยะเวลาที่ยาวนานโดยที่ค่าตอบแทน ตำแหน่งหน้าที่ความก้าวหน้าและความมั่นคง เมื่อเทียบกับครูและบุคลากรทางการศึกษารัฐบาลมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทำให้หมดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ขาดแรงจูงใจที่จะสร้างสรรค์ผลงานให้ดี บางคนต้องทำอาชีพเสริมเพื่อหารายได้เพิ่มเติมอีกทางหนึ่งจึงทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลงสอดคล้องกับ ปาจริย์ ทองหุ้ย (2541) ที่กล่าวว่ายุคเศรษฐกิจตกต่ำครูได้รับความเดือดร้อนกันถ้วนหน้า ทำให้เสียสุขภาพจิตและบางคนต้องละทิ้งหน้าที่ไปประกอบอาชีพเสริม เพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัว เช่นเดียวกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2548) ที่กล่าวว่า สภาพเศรษฐกิจ ลัทธิบริโภคนิยมและการมาจากครอบครัวที่ยากจนทำให้ครูมีภาระค่าใช้จ่ายมากจึงต้องหารายได้พิเศษซึ่งส่งผลกระทบต่อการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ของครู

2.3 ผลการวิจัยความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าต้องการการจัดสภาพแวดล้อมด้านด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน โดยครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เนื่องจากสังคมในยุคปัจจุบันผู้ปกครองต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว และหาเงินส่งเสียค่าเล่าเรียนจนไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่บุตรหลาน เมื่อเกิดปัญหาด้านความประพฤติก็มักจะอ้างว่าไม่มีเวลาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นผู้จัดการลงโทษได้ตามความเหมาะสม หรือผู้ปกครองบางรายเมื่อครูและบุคลากรทางการศึกษาแจ้งให้ทราบถึงพฤติกรรมของบุตรหลานก็ใช้วิธีการลงโทษที่รุนแรง ใช้อารมณ์มากกว่าใช้เหตุผล ทำให้เด็กมีปฏิกิริยาต่อต้าน ซึ่งที่ผ่านมาสามารถพบว่าปัญหาความประพฤติของเด็กจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ดีขึ้นได้ต้องเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้ปกครอง ซึ่งจะต้องจัดสรรเวลาในการให้ความร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาสอดคล้องกับประหยัด ดีสัน (2542) ได้กล่าวว่า แนวทางแก้ไขปัญหาพฤติกรรมผิดระเบียบวินัยของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา คือ โรงเรียนแจ้งแนวปฏิบัติให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบ ขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในรายวิชา ว่ากล่าว ตักเตือน ชี้แนะ ซึ่งผลจากการกระทำดังกล่าวส่งผลให้นักเรียนมีวินัยด้านการแต่งกายดีขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลการวิจัยด้านความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนมากที่สุด ดังนั้นควรปรับปรุงและพัฒนาสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนต่อไป

3.1.2 ผลการวิจัยด้านความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ พบว่าส่วนใหญ่ครูและบุคลากรทางการศึกษามีปัญหาด้านความต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงานซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางจิตภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการศึกษาและหาวิธีการในการบริหารจัดการสวัสดิการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามความเหมาะสม

3.1.3 ผลการวิจัยด้านความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล โรงเรียนจึงควรได้มีการทำความเข้าใจและให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน และวิธีการแก้ไขในกรณีที่บุตรหลานมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากรทางการศึกษา กับผู้ปกครอง เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้นจึงควรมีการศึกษาความเห็นของผู้บริหาร และผู้ปกครอง เกี่ยวกับการรับรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษาจะเกิดจากการร่วมมือของทุกฝ่ายอย่างแท้จริง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสามัญศึกษา. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2551). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คุรุสภา. (2556). *ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 :
ราชกิจจานุเบกษา*.
- จันทร์พิมพ์ สายสมร. (2551). ความหมายและความสำคัญของสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน
ใน เอกสารการสอนชุด เทคโนโลยีการสอน หน่วยที่ 11 หน้า 67 – 69. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- จินตนา สรายุทธพิทักษ์. (2541). *การบริการสุขภาพในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- จิรภรณ์ โภคสวัสดิ์. (2546). *การศึกษาเปรียบเทียบความรู้และบทบาทการส่งเสริมการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมของครูที่มีบทบาทโดยตรงและครูที่มีบทบาทโดยทางอ้อมในโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- จุฑารัตน์ ทองทิพย์. (2549). *รายงานการวิจัยการบริหารจัดการชั้นเรียน และสิ่งแวดล้อมเพื่อการ
เรียนรู้ รายวิชา EDAD101 การบริหารจัดการชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้*.
สืบค้นจาก http://research.pcru.ac.th/rdb/pro_data/files/5806068.pdf
- ชลอ ไกรทอง. (2547). *ทัศนคติของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์*. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ชัยงค์ พรหมวงศ์ และวาสนา ทวีกุลทรัพย์. (2556). *สัมมนาด้านสภาพแวดล้อมทางการศึกษา. ใน
เอกสารการสอนชุดวิชาสัมมนาทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา (หน่วยที่ 6).*
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2544). *บรรยากาศในชั้นเรียนและการจูงใจนักเรียน*. วารสารวิชาการ.

- ชูศักดิ์ กุลทัฬห. (2546). *สภาพและปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เชิดชู กาพวงศ์. (2545). *ทำอะไรให้เด็กชอบมาโรงเรียน*. วารสารวิชาการ.
- คุณฉวี หน่อพงษ์. (2546). *การประเมินโครงการพัฒนาบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
เรียนรู้โรงเรียนมัธยมสิริวัณวรี จ.ฉะเชิงเทรา*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา
บัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. (2540). *แนวทางการจัดสิ่งแวดล้อม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ทิพย์วิสุทธิ.
- ชนศ เกิดขำ (2541). *รวมบทความทางวิชาการ*. นครปฐม : เพชรเกษมการพิมพ์.
- นพรัตน์ สายลุน. (2546). *การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านกราม อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- นรา สมประสงค์ และเสรี ราชโรจน์. (2546). *การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 9 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์*. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- นริศร์ จับจิตต์. (2545). *การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ในโรงเรียน
สังกัด สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,
อยุธยา.
- นารี หิงห้อยทอง. (2555). *ความต้องการที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของครูในโรงเรียน
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*.
(วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยรังสิต,
ปทุมธานี.
- นิยม กริมใจ. (2545). *ทัศนะของนักศึกษาต่อกระบวนการบริหารสถานศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี
โรงเรียนอรรณพวิทยานิคม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน*.
(วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย ไม่ได้ตีพิมพ์) สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- ประดิพันธ์ อุปรมัย. (2540). *ระบบการเรียนการสอนการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่
ที่ 10). นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ประไพ เอกอุ้น. (2541). *การศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.

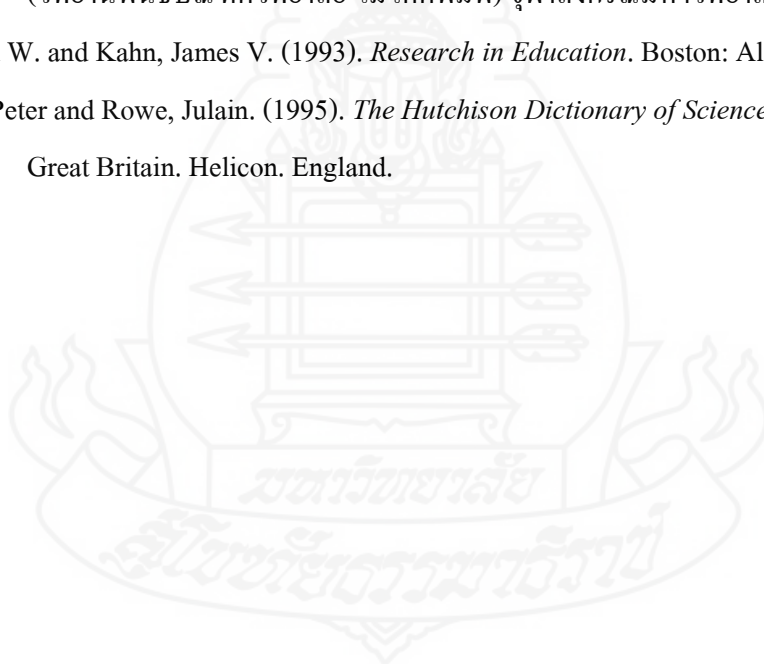
- ประหยัด คีลัน. (2542). พฤติกรรมการผิดระเบียบวินัยและแนวทางแก้ไขของฝ่ายปกครอง
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2541.
(รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม, มหาสารคาม.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2545). หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- ปาริย์ ทองหุ้ย. (2541). การพัฒนาระบบเอสพีอาร์สำหรับบำบัดน้ำเสียจากโรงอาหาร.
(วิทยานิพนธ์ วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
กรุงเทพฯ.
- พรพจน์ พจน์พัฒนาพล. (2548). การจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทพนิมิต สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาละเซิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พรพจน์ พจน์พัฒนาพล. (2548). การจัดการสภาพแวดล้อมของโรงเรียนวัดเทพนิมิตร สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาละเซิงเทรา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พรรัถ อินทามระ. (2548). การจัดการสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน. สืบค้นจาก
<https://sites.google.com/site/kanyaneechampook/1-hawkhx-khornngan/2-bth-thi2-xeksar-thi-keiywkhxng>
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2545). การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิด วิธีและเทคนิคการ
สอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.
- ไพฑูริย์ กาญจนะประยูร. (2548). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเกาะ
โพธิ์อ่าวงามวิทยา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ไพฑูริย์ ศรีฟ้า. (2551). การจัดการสภาพแวดล้อมทางการเรียน. สืบค้นจาก
<http://srithai.hypermart.net/environment.html>
- ราตรี ลกะวงศ์. (2548). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียนอรัญประเทศ จังหวัด
สระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รุ่ง แก้วแดง. (2543). การปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน

- ลัดดา เรืองเดช. (2548). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้การจัดบรรยากาศ และการจัดบรรยากาศทางจิตสังคมในชั้นเรียนกับผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, อยุธยา.
- วโรปภา โพธิสุข. (2556). การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลบางกระเจี๊ว สังกัดสำนักงานเทศบาลบางกระเจี๊ว อำเภอมืองประทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) วิทยาลัยทองสุข, กรุงเทพฯ.
- วสันต์ ปัญญา. (2544). ความพึงพอใจของนักเรียนต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดกระบี่. (วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิจิตร ศรีสอาน. (2542). การปฏิรูปอุดมศึกษาไทย : ความสำเร็จและความล้มเหลว. วารสารครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). ความคิดสร้างสรรค์ : ปัญหาการสอนที่ท้าทาย. วารสารวิชาการ.
- วิชัย วรรณพูน. (2547). ทรรศนะของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศภายในโรงเรียนประจำวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจำบุรีรัมย์ เขต 1 อำเภอมือง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- วินัย วีระวัฒนานนท์. (2546). สิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- ศศิกานต์ ใจเพียร. (2552). การศึกษาปฐมวัย. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศิริกาญจน์ จันทร์เรือง. (2543). การเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน. (วิทยานิพนธ์ คณะธุรกิจการเกษตร ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2557). เทคโนโลยีการศึกษากับครูไทยในศตวรรษที่ 21. สืบค้นจาก http://journal.pim.ac.th/uploads/content/2014/12/o_1984rdsj8vr8nc715d1m10vqd1a.pdf
- f
- สมชาย จำปานิล. (2545). การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

- สมทรง สรรพสาร. (2547). *การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนบ้านคูเต๋อ อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สมศิริ สุระประเสริฐ. (2549). *การใช้กิจกรรมช่องว่างระหว่างข้อมูลเพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ชลบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชลบุรี เขต 1.
- สมาน ปรีชา. (2548). *การพัฒนาการปฏิบัติงานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้โรงเรียนเมยวดีพิทยาคม อำเภอเมยวดี จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพ้อยท์.
- สาโรจน์ บัวศรี. (2549). *การศึกษาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ : กริดส์ ดีไซน์ แอนด์ คอมมูนิเคชั่น.
- สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). *การประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548). *ตัวชี้วัดการดำเนินงาน โรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). *มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุดทอง จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู และทรงวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา เกณฑ์คุณภาพสำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติและกรมสามัญศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2543). *คู่มือตรวจสอบและประเมินสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สำนักงานบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2544). *แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระยะ 15 ปี (2545 – 2559) กรมการปกครอง*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสา รักษา ดินแดน

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *มาตรฐานการศึกษาชาติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด
- สุจินตรา พลิตะโกมล. (2548). *การจัดการสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สุเดช พงศธร. (2541). *การศึกษาการดำเนินงานด้านอาคารสถานที่ตามโครงการปฏิรูปการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุทธิวรรณ ดันดิรจนางศ์. (2546). *การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน วารสารศึกษาศาสตร์ มสช.* นนทบุรี : สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทัศน์ ชุณหวิจิตร. (2546). *การพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาโดยใช้กิจกรรม 5 ส โรงเรียนบ้านจิวศิริราษฎร์บำรุง จังหวัดสกลนคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- สุนันท์ สุขสวัสดิ์. (2552). *สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลในทัศนะของนักศึกษาแพทย์*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุปรีชา หิรัญโร. (2541). *การวางแผนพัฒนาโรงเรียน. ในเอกสารการสอนสาขาวิชาศึกษาศาสตร์* นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- สุพล อนามย์. (2549). *การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุรพันธ์ ยันต์ทอง. (2540). *การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุทธิสารการพิมพ์*.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2557). Smart Classroom : ห้องเรียนอัจฉริยะ สืบค้นจาก <http://www.emld-rmu.com/images/articleacademic/smart-classroom.pdf>
- เสนอ ประจงจิตร. (2547). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม โรงเรียนถนนสุนทราราม กิ่งอำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม

- เสรี ลาขโรจน์. (2546). การบริหารสภาพแวดล้อมสถานศึกษา ในประมวลสาระวิชาการจัดการ
สถานศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- แสงอรุณ แก้วบุตรดี. (2555). ความพึงพอใจของครูต่อการจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน กลุ่ม โรงเรียนตำหนักไทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4.(วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- อรพินธุ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2553). การศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- อรุณี โคตรสมบัติ. (2545). การศึกษาทัศนะของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับ
สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์.
(วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย ไม่ได้ตีพิมพ์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- Best, John W. and Kahn, James V. (1993). *Research in Education*. Boston: Allyn and Bacon.
- Lafferty, Peter and Rowe, Julain. (1995). *The Hutchison Dictionary of Science*. (2th ed). Oxford:
Great Britain. Helicon. England.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เขมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสำนักเทคโนโลยี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
2. อาจารย์ ดร.วราภรณ์ สีนถาวร
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ประธานสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
3. อาจารย์ ดร.สุนันทา พิมพ์หนู
 ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

1. การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนง
วิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนโรงเรียนเทพมิตรศึกษา
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ความคิดเห็นของท่านและข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะเป็น
ข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บรักษาข้อมูลของท่านเพื่อใช้ประโยชน์
เฉพาะงานวิจัยนี้เท่านั้น

4. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 ข้อมูลความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากร
ทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครอบคลุม 3 ประเด็น รวมจำนวน 90 ข้อ
ได้แก่

1) ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จำนวน 30 ข้อ

2) ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ จำนวน 30 ข้อ

3) ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จำนวน 3 ข้อ

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายพสุชา อัจฉรงค์ค์

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แผนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สุด

1. เพศ

- ชาย หญิง

2. อายุ

- น้อยกว่า 25 ปี 25 - 35 ปี
 36 - 45 ปี 46 - 55 ปี
 มากกว่า 55 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท

4. ประสบการณ์ด้านการสอน

- 1 - 5 ปี 6 - 10 ปี
 11 - 15 ปี 16 - 20 ปี
 21 - 25 ปี มากกว่า 25 ปี

5. ระดับชั้นที่สอน

- อนุบาล ประถมศึกษา
 มัธยมศึกษา บุคลากรทางการศึกษา

6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน

- วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์
 ศิลปะ ภาษาไทย
 ภาษาต่างประเทศ การงานอาชีพและเทคโนโลยี
 สุขศึกษาและพลศึกษา สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม
 บุคลากรทางการศึกษาและอื่นๆ

ตอนที่ 2

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากร ทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำนวน 3 ด้าน ครอบคลุม

ด้านที่ 1 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ด้านที่ 2 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

ด้านที่ 3 ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

คำชี้แจง

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน โดยมีเกณฑ์การ
พิจารณาดังนี้

5 หมายถึง ระดับความต้องการมากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความต้องการมาก

3 หมายถึง ระดับความต้องการปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความต้องการน้อย

1 หมายถึง ระดับความต้องการน้อยที่สุด

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
1. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ					
1.1 ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน					
1) ต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน					
2) ต้องการให้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เหมาะสม					
3) ต้องการให้ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอ					
4) ต้องการให้การจัดโต๊ะและเก้าอี้เหมาะสมกับวัยและกิจกรรมการ เรียน					
5) ต้องการให้มีการจัดกระดานนิเทศ กระดานแสดงผลงานนักเรียน					
6) ต้องการให้มีโต๊ะทำงานครูที่เหมาะสม					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
7) ต้องการให้มีการจัดมุมหนังสือ ตำรา และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ					
8) ต้องการให้มีการจัดศูนย์การเรียนรู้ในห้องเรียน					
9) ต้องการให้มีมุมพักผ่อนในห้องเรียน					
10) ต้องการให้มีสื่อการสอนที่ทันสมัยในห้องเรียน					
1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน					
1) ต้องการให้มีศูนย์บริการด้าน ICT และสื่อการสอนสำหรับครู					
2) ต้องการให้มีการจัดการเกี่ยวกับระบบการจราจรภายในโรงเรียน					
3) ต้องการให้มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา					
4) ต้องการให้มีน้ำดื่มที่สะอาดและห้องอาหารสำหรับครูโดยเฉพาะ					
5) ต้องการให้มีที่จอดรถสำหรับครูโดยเฉพาะ					
6) ต้องการให้มีต้นไม้ร่มรื่นเพื่อการพักผ่อน					
7) ต้องการให้มีห้องพักครูที่เพียงพอ					
8) ต้องการให้มีห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอสำหรับครู					
9) ต้องการให้มีอุปกรณ์ ICT เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอนของครูและบุคลากรทางการศึกษา					
10) ต้องการให้มีห้องพยาบาลเฉพาะครูหรือจัดเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม					
1.3 ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน					
1) ต้องการให้มีห้องสมุดที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้					
2) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
3) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					
4) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
5) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการประชาธิปไตย					
6) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคหกรรมโภชนาการ					
7) ต้องการให้มีลานอเนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมพิเศษ ประสบการณ์					
8) ต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
9) ต้องการให้มีสถานวิสาหกิจเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกงานและหา รายได้					
10) ต้องการให้มีอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้					
2. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ					
2.1 ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครู					
1) ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของครู					
2) ต้องการให้ลดกิจกรรมเสริมเพื่อครูจะได้สอนได้ทันตามแผนที่ กำหนด					
3) ต้องการให้มีการออกแบบการแต่งกายที่สุภาพ เหมาะสม					
4) ต้องการให้มีการส่งเสริมด้านมารยาทไทยให้กับครู					
5) ต้องการให้มีการจัดอบรมลักษณะการเป็นครูที่ดี					
6) ต้องการให้ครูมีเวลาว่างและสถานที่สำหรับผ่อนคลาย					
7) ต้องการให้ลดภาระหน้าที่ที่ไม่จำเป็นของครูเพื่อให้ครูมี สุขภาพจิตที่ดี					
8) ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูที่ประสบความสำเร็จใน ด้านต่างๆ					
9) ต้องการให้ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะของครูและนำไป พิจารณาก่อนการตัดสินใจ					
10) ต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการ ทำงาน					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2.2 ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน					
1) ต้องการให้มีการจัดคาบเรียนให้ครูได้พบปะกับนักเรียนเป็นพิเศษ					
2) ต้องการให้มีศูนย์บริการด้านการให้คำปรึกษาแก่เด็กที่มีปัญหา					
3) ต้องการให้มีกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละคน					
4) ต้องการให้มีกิจกรรมที่สร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน					
5) ต้องการให้มีการเก็บข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด					
6) ต้องการให้มีการอบรมเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย					
7) ต้องการให้ปลูกฝังให้นักเรียนรู้สึกว่าคุณเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน					
8) ต้องการให้มีการปลูกฝังให้นักเรียนกล้าที่จะถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจ					
9) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น					
10) ต้องการให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ชุมชนได้ทราบ					
2.3 ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน					
1) ต้องการให้มีกิจกรรมที่ครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นส่วนตน และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน					
2) ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม					
3) ต้องการให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสม					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
4) ต้องการให้ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานโรงเรียน					
5) ต้องการให้มีครูแนะแนว แนะแนวทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน					
6) ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนค่าใช้จ่ายและยานพาหนะเพื่อให้ครูไปพบปะเยี่ยมเยียนนักเรียนตามบ้าน					
7) ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลภูมิหลังนักเรียนอย่างเป็นระบบ					
8) ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน					
9) ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตนเองอย่างถ่องแท้					
10) ต้องการให้มีการจัดอบรมครูในด้านการทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน					
3. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม					
3.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน					
1) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง					
2) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการใช้ชีวิตและประเมินผลผู้เรียนที่บอกถึงความก้าวหน้าและตอบสนองต่อหลักสูตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียน					
3) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน					
4) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน					
5) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะ หรือความสามารถพิเศษของนักเรียน					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
6) ต้องการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน					
7) ต้องการให้มีการจัดมุมแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง					
8) ต้องการให้มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
9) ต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย					
10) ต้องการให้มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน					
3.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูคนอื่นและเจ้าหน้าที่					
1) ต้องการให้โรงเรียนกำหนดขอบข่ายของความรับผิดชอบในการทำงานอย่างชัดเจน					
2) ต้องการให้มีการจัดทัศนศึกษาหรือไปพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน					
3) ต้องการให้มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษา					
4) ต้องการให้มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน					
5) ต้องการให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน					
6) ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม					
7) ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ					
8) ต้องการให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน					
9) ต้องการให้ครูปฏิบัติตามข้อตกลงของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ					
10) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการแก้ปัญหาด้วยการประนีประนอม					
3.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน					
1) ต้องการให้มีการจัดให้ครูได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง					

รายการ	ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1
2) ต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล					
3) ต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน					
4) ต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้นาวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจัดการศึกษา					
5) ต้องการให้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน					
6) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน					
7) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน					
8) ต้องการให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี					
9) ต้องการให้ชุมชนเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อรับทราบผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา					
10) ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนสู่สาธารณชน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม

.....

.....

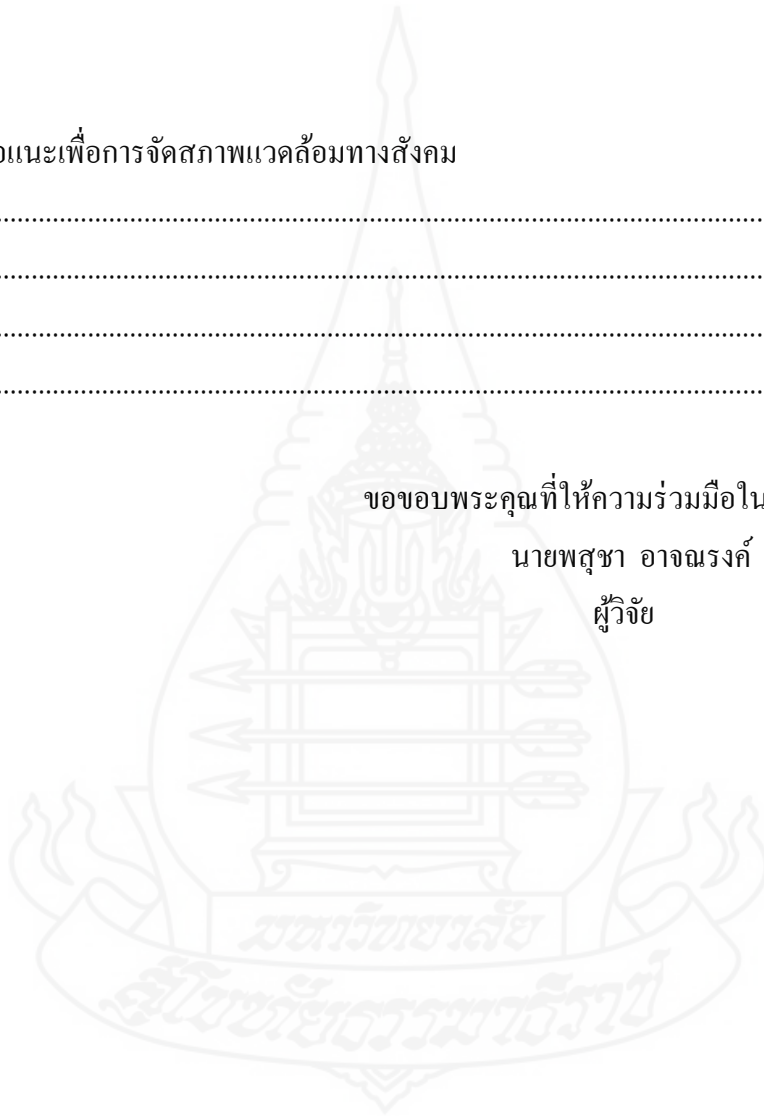
.....

.....

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

นายพสุชา อัจฉรงค์

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
เรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครู
โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ให้ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาข้อความคำถามสำหรับการวิจัยแต่ละข้อว่ามีความเหมาะสมกับเนื้อหาสาระในการวิจัยหรือไม่โดย

1. ถ้าเห็นว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง + 1
2. ถ้าไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 0
3. ถ้าไม่เห็นว่าเป็นหรือไม่สอดคล้อง	โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง - 1
- และโปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตอนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1	เพศ ☐ ชาย	+1	+1	+1	1
	☐ หญิง	+1	+1	+1	1
2	อายุ ☐ น้อยกว่า 25 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 25-34 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 35-44 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 45-54 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ มากกว่า 54 ปี ขึ้นไป	+1	+1	+1	1
3	วุฒิการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	1
	☐ ปริญญาตรี	+1	+1	+1	1
	☐ ปริญญาโท	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
4	ประสบการณ์ด้านการสอน				
	☐ 1-5 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 6-10 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 11-15 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 16-20 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ 21-25 ปี	+1	+1	+1	1
	☐ มากกว่า 25 ปี	+1	+1	+1	1
5	ระดับชั้นที่สอน				
	☐ อนุบาล	+1	+1	+1	1
	☐ ประถมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	1
	☐ ประถมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	1
	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	+1	+1	+1	1
	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย	+1	+1	+1	1
6	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน				
	☐ วิทยาศาสตร์	+1	+1	+1	1
	☐ คณิตศาสตร์	+1	+1	+1	1
	☐ ศิลปะ	+1	+1	+1	1
	☐ ภาษาไทย	+1	+1	+1	1
	☐ ภาษาต่างประเทศ	+1	+1	+1	1
	☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี	+1	+1	+1	1
	☐ สุขศึกษาและพลศึกษา	+1	+1	+1	1
	☐ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตอนที่ 2	ข้อมูลความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี				
1	1. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 1.1 ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน				
	1) ต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอ	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีการจัดโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสมกับวัยและกิจกรรมการเรียน	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีการจัดกระดานนิเทศ กระดานแสดงผลงานนักเรียน	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้มีโต๊ะทำงานครูที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้มีการจัดมุมต่างมุมหนังสือ ตำรา และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้มีการจัดศูนย์การเรียนในห้องเรียน	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้มีมุมพักผ่อนในห้องเรียน	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้มีสื่อการสอนที่ทันสมัยในห้องเรียน	+1	+1	+1	1
	1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน				
	1) ต้องการให้มีศูนย์บริการด้าน ICT และสื่อการสอนสำหรับครู	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้มีการจัดการเกี่ยวกับระบบการจราจรภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	4) ต้องการให้มีน้ำดื่มที่สะอาดและห้องอาหารสำหรับครูโดยเฉพาะ	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีที่จอดรถสำหรับครูโดยเฉพาะ	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้มีต้นไม้ร่มรื่นเพื่อการพักผ่อน	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้มีห้องพักรูที่เพียงพอ	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้มีห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอสำหรับครู	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้มีอุปกรณ์ ICT เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้มีห้องพยาบาลเฉพาะครูหรือจัดเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1
	1.3 ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน				
	1) ต้องการให้มีห้องสมุดที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการประชาธิปไตย	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคหกรรมโภชนาการ	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้มีลานอเนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมเผชิญประสบการณ์	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	9) ต้องการให้มีสถานวิสาหกิจเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกงานและหารายได้	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้มีอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	1
2	2. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
	2.1 ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครู	+1	+1	+1	1
	1) ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของครู				
	2) ต้องการให้ลดกิจกรรมเสริมเพื่อครูจะได้สอนได้ทันตามแผนที่กำหนด	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้มีการออกแบบการแต่งกายที่สวยงามเหมาะสม	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีการส่งเสริมด้านมารยาทไทยให้กับครู	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีการจัดอบรมลักษณะการเป็นครูที่ดี	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้ครูมีเวลาว่างและสถานที่สำหรับผ่อนคลาย	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้ลดภาระหน้าที่ที่ไม่จำเป็นของครูเพื่อให้ครูมีความสุขทางจิตที่ดี	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะของครูและนำไปพิจารณาก่อนการตัดสินใจ	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2.2 ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน				
	1) ต้องการให้มีการจัดคาบเรียนให้ครูได้พบปะกับนักเรียนเป็นพิเศษ	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้มีศูนย์บริการด้านการให้คำปรึกษาแก่เด็กที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้มีกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละคน	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีกิจกรรมที่สร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีการเก็บข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้มีการอบรมเทคนิคการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้ปลูกฝังให้นักเรียนรู้สึกที่ตัวเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้มีการปลูกฝังให้นักเรียนกล้าที่จะถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจ	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุนนักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ชุมชนได้ทราบ	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2.3 ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน				
	1) ต้องการให้มีกิจกรรมที่ครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นส่วนตน และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสม ความแตกต่างกัน	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางาน โรงเรียน	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีครูแนะแนว เน้นแนวทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนค่าใช้จ่ายและยานพาหนะเพื่อให้ครูไปพบปะเยี่ยมเยียนนักเรียนตามบ้าน	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลภูมิหลังนักเรียนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตนเองอย่างถ่องแท้	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	10) ต้องการให้มีการจัดอบรมครูในด้านการทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนที่มี	+1	+1	+1	1
3	3. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 3.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน				
	1) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการใช้วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียนที่บอกถึงความก้าวหน้าและตอบสนองต่อหลักสูตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียน	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะหรือความสามารถพิเศษของนักเรียน	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้มีการจัดมุมแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	10) ต้องการให้มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน	+1	+1	+1	1
	3.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูคนอื่นและเจ้าหน้าที่	+1	+1	+1	1
	1) ต้องการให้โรงเรียนกำหนดขอบข่ายของความคิดชอบในการทำงานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	1
	2) ต้องการให้มีการจัดทัศนศึกษาหรือไปพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษา	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้ครูปฏิบัติตามข้อตกลงของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการแก้ปัญหาด้วยการประนีประนอม	+1	+1	+1	1
	3.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน	+1	+1	+1	1
	1) ต้องการให้มีการจัดให้ครูได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
	2) ต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	1
	3) ต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	4) ต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้นำวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจัดการศึกษา	+1	+1	+1	1
	5) ต้องการให้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน	+1	+1	+1	1
	6) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	7) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน	+1	+1	+1	1
	8) ต้องการให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี	+1	+1	+1	1
	9) ต้องการให้ชุมชนเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อรับทราบผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา	+1	+1	+1	1
	10) ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนสู่สาธารณชน	+1	+1	+1	1

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			สรุปผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
ตอนที่ 3	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				
1	ข้อเสนอแนะเพื่อการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	+1	+1	+1	1
2	ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ	+1	+1	+1	1
3	ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม	+1	+1	+1	1

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดีมาก ดี พอใช้ ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้แบบสอบถาม

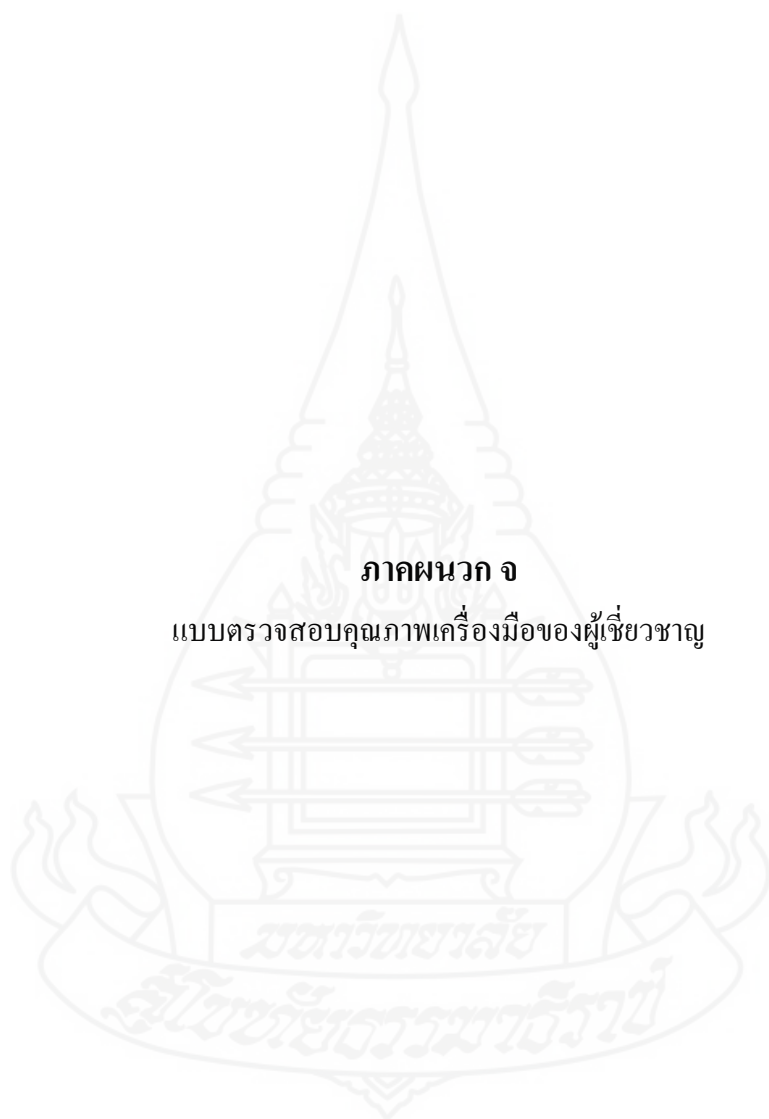

ผลการประเมินความเข้าใจของผู้ใช้งานแบบสอบถาม
เรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา
โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คนที่	ชื่อ - นามสกุล	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
1	นายสุรวุฒิ สว่างงาม	✓	
2	นางราตรี อินทวิเศษ	✓	
3	นายอนันต์ ถาวร	✓	
4	นายชวลิต เพ็ชรพราว	✓	
5	นางวราภรณ์ มณีพรรัตน์	✓	
6	นางบุญศรี ไทยนุกูล	✓	
7	นายชัยรัตน์ ศรีสุวรรณ	✓	
8	นางนลินนาถ ศรีสุวรรณ	✓	
9	นางน้ำหวาน ศรีสุวรรณ	✓	
10	นายเกรียงศักดิ์ จันทรวงศ์	✓	
11	นางนภาพร ธีรานูวรรตน์	✓	
12	นายโชติ พิมปัดชา	✓	
13	นางจุฬารัตน์ จันทรวงศ์	✓	
14	นางเมนิตา สัมพันธ์	✓	
15	นางนภาพรรณ ลิมจันทร์	✓	
16	นายอิทธิพล อาจนรงค์	✓	
17	นางนวลรัตน์ แสงกาญจน์	✓	
18	นายชุมพร แสงกาญจน์	✓	
19	นางเกวลิณ ว่องประชาภูกุล	✓	
20	นางอรวรรณ เอียดประดิษฐ์	✓	
21	นางปราณี สอนมี	✓	
22	นางสาวอรอุษา อนุธา	✓	
23	นางจิราภรณ์ อารีการ	✓	
24	นางศุภธิดา ชูศรี	✓	

คนที่	ชื่อ - นามสกุล	เข้าใจ	ไม่เข้าใจ
25	นางเรขกานต์ ลือชัย	✓	
26	นางสาวนิรัชดาพร อัจฉรงค์	✓	
27	นางสาวชลิตา พึ่งพรพระ	✓	
28	ว่าที่ร้อยตรีพูนศักดิ์ แก้วทิมบุตร	✓	
29	นายเกรียงศักดิ์ นิลนิยม	✓	
30	นางสุภาวดี บุญศรี	✓	
	รวม	✓ (30)	

ภาคผนวก จ

แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

แบบตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (IOC)

เรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนเทพมิตรศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง ขอให้ท่านผู้เชี่ยวชาญได้กรุณาแสดงความคิดเห็นของท่านที่มีต่อประเด็นคำถาม เรื่อง ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนเทพมิตรศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นของท่านพร้อมเขียนข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป ดังนี้

- +1 หมายถึง เหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม				
1	เพศ ☐ ชาย				
	☐ หญิง				
2	อายุ ☐ น้อยกว่า 25 ปี				
	☐ 25-34 ปี				
	☐ 35-44 ปี				
	☐ 45-54 ปี				
	☐ มากกว่า 54 ปี ขึ้นไป				
3	วุฒิการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี				
	☐ ปริญญาตรี				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	☐ ปริญญาโท				
4	ประสบการณ์ด้านการสอน				
	☐ 1-5 ปี				
	☐ 6-10 ปี				
	☐ 11-15 ปี				
	☐ 16-20 ปี				
	☐ 21-25 ปี				
	☐ มากกว่า 25 ปี				
5	ระดับชั้นที่สอน				
	☐ อนุบาล				
	☐ ประถมศึกษาตอนต้น				
	☐ ประถมศึกษาตอนปลาย				
	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น				
	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย				
6	กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอน				
	☐ วิทยาศาสตร์				
	☐ คณิตศาสตร์				
	☐ ศิลปะ				
	☐ ภาษาไทย				
	☐ ภาษาต่างประเทศ				
	☐ การงานอาชีพและเทคโนโลยี				
	☐ สุขศึกษาและพลศึกษา				
	☐ สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น			ข้อเสนอ แนะ
		+1	0	-1	
ตอนที่ 2					
1	1. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 1.1 ด้านสภาพแวดล้อมในห้องเรียน 1) ต้องการให้ห้องเรียนมีขนาดพอเหมาะกับจำนวนนักเรียน 2) ต้องการให้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เหมาะสม 3) ต้องการให้ห้องเรียนมีแสงสว่างที่เพียงพอ 4) ต้องการให้การจัดโต๊ะและเก้าอี้เหมาะสมกับวัยและ กิจกรรมการเรียน 5) ต้องการให้มีการจัดกระดานนิเทศ กระดานแสดงผลงาน นักเรียน 6) ต้องการให้มีโต๊ะทำงานครูที่เหมาะสม 7) ต้องการให้มีการจัดมุมต่างมุมหนังสือ ตำรา และวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ 8) ต้องการให้มีการจัดศูนย์การเรียนในห้องเรียน 9) ต้องการให้มีมุมพักผ่อนในห้องเรียน 10) ต้องการให้มีสื่อการสอนที่ทันสมัยในห้องเรียน				
	1.2 ด้านสภาพแวดล้อมในบริเวณโรงเรียน 1) ต้องการให้มีศูนย์บริการด้าน ICT และสื่อการสอน สำหรับครู 2) ต้องการให้มีการจัดการเกี่ยวกับระบบการจราจรภายใน โรงเรียน 3) ต้องการให้มีสถานที่ใช้สร้างหรือจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ทาง การศึกษา 4) ต้องการให้มีน้ำดื่มที่สะอาดและห้องอาหารสำหรับครู โดยเฉพาะ 5) ต้องการให้มีที่จอดรถสำหรับครู โดยเฉพาะ				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	6) ต้องการให้มีต้นไม้ร่มรื่นเพื่อการพักผ่อน				
	7) ต้องการให้มีห้องพักรู้ที่เพียงพอ				
	8) ต้องการให้มีห้องสุขาที่สะอาดและเพียงพอสำหรับครู				
	9) ต้องการให้มีอุปกรณ์ ICT เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน				
	10) ต้องการให้มีห้องพยาบาลเฉพาะครูหรือจัดเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม				
	1.3 ด้านแหล่งวิทยบริการในโรงเรียน				
	1) ต้องการให้มีห้องสมุดที่ทันสมัยสามารถสืบค้นข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ได้				
	2) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางภาษาที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน				
	3) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน				
	4) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน				
	5) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการประชาธิปไตย				
	6) ต้องการให้มีห้องปฏิบัติการคหกรรมโภชนาการ				
	7) ต้องการให้มีลานอเนกประสงค์เพื่อจัดกิจกรรมเผชิญประสบการณ์				
	8) ต้องการให้มีแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น				
	9) ต้องการให้มีสถานวิสาหกิจเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกงานและหารายได้				
	10) ต้องการให้มีอุทยานการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้				
2	2. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
	2.1 ด้านบุคลิกภาพและอารมณ์ของครู				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	1) ต้องการให้มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของครู				
	2) ต้องการให้ลดกิจกรรมเสริมเพื่อครูจะได้สอนได้ทันตามแผนที่กำหนด				
	3) ต้องการให้มีการออกแบบการแต่งกายที่สุภาพเหมาะสม				
	4) ต้องการให้มีการส่งเสริมด้านมารยาทไทยให้กับครู				
	5) ต้องการให้มีการจัดอบรมลักษณะการเป็นครูที่ดี				
	6) ต้องการให้ครูมีเวลาว่างและสถานที่สำหรับผ่อนคลาย				
	7) ต้องการให้ลดภาระหน้าที่ที่ไม่จำเป็นของครูเพื่อให้ครูมีความสุขภาพจิตที่ดี				
	8) ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูที่ประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ				
	9) ต้องการให้ผู้บริหารรับฟังข้อเสนอแนะของครูและนำไปพิจารณาก่อนการตัดสินใจ				
	10) ต้องการให้มีการส่งเสริมความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน				
	2.2 ด้านความสนใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน				
	1) ต้องการให้มีการจัดคาบเรียนให้ครูได้พบปะกับนักเรียนเป็นพิเศษ				
	2) ต้องการให้มีศูนย์บริการด้านการให้คำปรึกษาแก่เด็กที่มีปัญหา				
	3) ต้องการให้มีการกิจกรรมที่เด็กได้แสดงออกถึงความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละคน				
	4) ต้องการให้มีการกิจกรรมที่สร้างความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน				
	5) ต้องการให้มีการเก็บข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	6) ต้องการให้มีการอบรมเทคนิคการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย				
	7) ต้องการให้ปลูกฝังให้นักเรียนรู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน				
	8) ต้องการให้มีการปลูกฝังให้นักเรียนกล้าที่จะถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจ				
	9) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน นักเรียนที่มีความประพฤติดีหรือมีผลงานดีเด่น				
	10) ต้องการให้โรงเรียนประชาสัมพันธ์ความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนให้ชุมชนได้ทราบ				
	2.3 ด้านการเปิดใจรับฟังนักเรียน และเข้าใจภูมิหลังและสภาพจิตใจของนักเรียน				
	1) ต้องการให้มีกิจกรรมที่ครูและนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นส่วนตัว และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน				
	2) ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรม				
	3) ต้องการให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตลอดจนพัฒนางานที่รับผิดชอบอย่างเหมาะสม				
	4) ต้องการให้ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานโรงเรียน				
	5) ต้องการให้มีครูแนะแนว แนะแนวทางการศึกษาต่อเหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน				
	6) ต้องการให้โรงเรียนสนับสนุนค่าใช้จ่ายและยานพาหนะเพื่อให้ครูไปพบปะเยี่ยมเยียนนักเรียนตามบ้าน				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	7) ต้องการให้โรงเรียนมีการจัดเก็บข้อมูลภูมิหลังนักเรียนอย่างเป็นระบบ				
	8) ต้องการให้โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียน				
	9) ต้องการให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักตัวตนของตนเองอย่างถ่องแท้				
	10) ต้องการให้มีการจัดอบรมครูในด้านการทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน				
3	3. ความต้องการการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม 3.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน				
	1) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง				
	2) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการใช้วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียนที่บอกถึงความก้าวหน้าและตอบสนองต่อหลักสูตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างครูและนักเรียน				
	3) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน				
	4) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับนักเรียน				
	5) ต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมทักษะ หรือความสามารถพิเศษของนักเรียน				
	6) ต้องการให้มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เช่น การคัดกรองนักเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียน				
	7) ต้องการให้มีการจัดมุมแสดงผลงานของนักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง				
	8) ต้องการให้มีการจัดสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	9) ต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตและใช้สื่ออย่างหลากหลาย				
	10) ต้องการให้มีการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริมศักยภาพของนักเรียน				
	3.2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับครูคนอื่นและเจ้าหน้าที่				
	1) ต้องการให้โรงเรียนกำหนดขอบข่ายของความรับผิดชอบในการทำงานอย่างชัดเจน				
	2) ต้องการให้มีการจัดทัศนศึกษาหรือไปพักผ่อนหย่อนใจร่วมกัน				
	3) ต้องการให้มีการจัดครูเข้าสอนตรงตามวุฒิการศึกษา				
	4) ต้องการให้มีการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และยอมรับฟังซึ่งกันและกัน				
	5) ต้องการให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาโรงเรียน				
	6) ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม				
	7) ต้องการให้มีการยกย่องให้กำลังใจแก่ครูที่ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ				
	8) ต้องการให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน				
	9) ต้องการให้ครูปฏิบัติตามข้อตกลงของส่วนรวมด้วยความเต็มใจ				
	10) ต้องการให้โรงเรียนส่งเสริมการแก้ปัญหาด้วยการประนีประนอม				
	3.3 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครองและชุมชน				
	1) ต้องการให้มีการจัดให้ครูได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกับผู้ปกครองอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง				
	2) ต้องการให้ผู้ปกครองร่วมมือกับครูในการแก้ปัญหาด้านความประพฤติของนักเรียนอย่างมีเหตุผล				

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	3) ต้องการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน				
	4) ต้องการให้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้น้ำวิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยจัดการศึกษา				
	5) ต้องการให้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน				
	6) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน				
	7) ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน				
	8) ต้องการให้โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชนในด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณี				
	9) ต้องการให้ชุมชนเข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนเพื่อรับทราบผลการจัดการศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา				
	10) ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ผลงานของนักเรียนและโรงเรียนสู่สาธารณชน				
ตอนที่ 3	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				
1	ข้อเสนอแนะเพื่อการการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ				
2	ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ				
3	ข้อเสนอแนะเพื่อการจัดสภาพแวดล้อมทางสังคม				

โดยภาพรวมท่านเห็นว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในระดับใด

ดี

พอใช้

ควรปรับปรุง

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

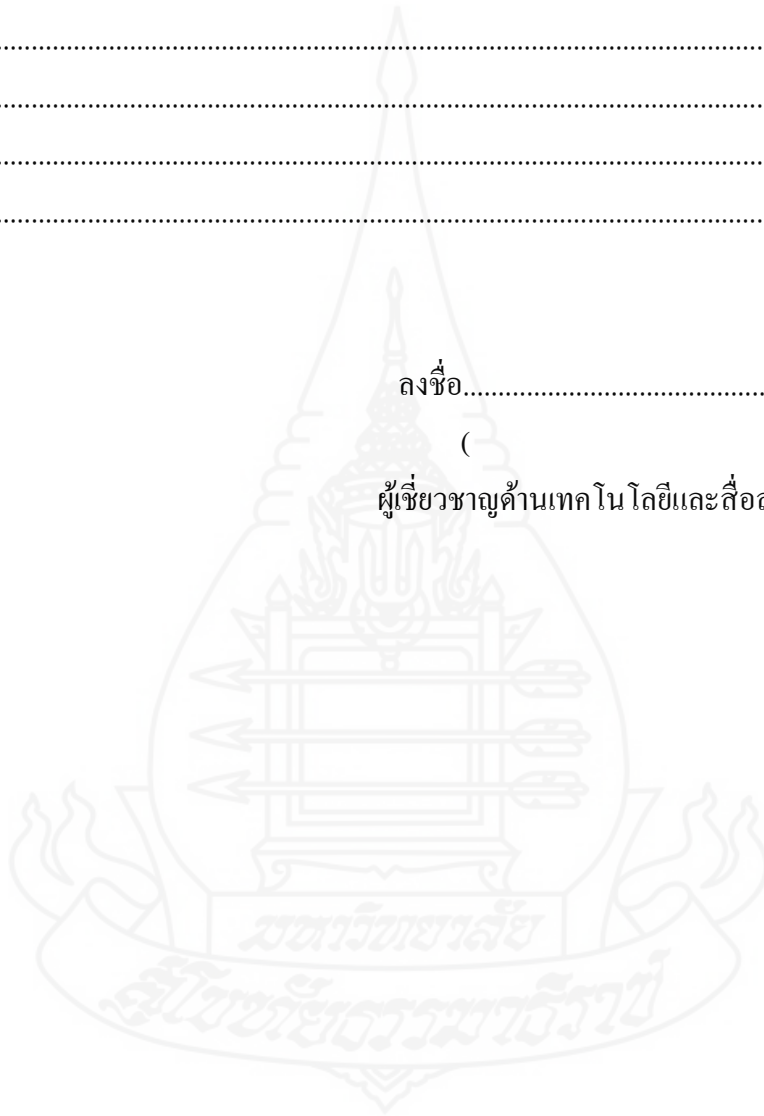
.....

.....

ลงชื่อ..... ผู้ประเมิน

()

ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายพสุชา อัจฉรงค์
วัน เดือน ปีเกิด	8 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2548
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเทพมิตรศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	ครู

